ALEXANDRE DUMAS

pauline

fransızca aslından çeviren: aslı anar

AYRINTI

KLASİK

alexandre dumas

pauline

fransızca aslından çeviren: aslı anar

sunuş: sylvain ledda

ayrıntı: 1309 / klasik dizisi: 48

pauline / alexandre dumas

özgün adı / pauline

fransızca aslından çeviren: aslı anar

sunuş / sylvain ledda

son okuma / barış özdemir

bu kitabın türkçe yayım hakları
ayrıntı yayınları'na aittir.

kapak illüstrasyonu / berat pekmezci

kapak ve görsel tasarım / gökçe alper

dizgi / hediye gümen

baskı: Ali Laçin - Barış Matbaa-Mücellit
Davutpaşa Cad. Güven San. Sit. C Blok No. 286
Topkapı/Zeytinburnu - İstanbul - Tel. 0212 567 11 00
Sertifika No.: 33160

birinci basım: haziran 2019 / baskı adedi 2000
isbn 978-605-314-382-6 / sertifika no: 10704

ayrıntı yayınları basım dağıtım san. ve tic. a.ş.
hobyar mah. cemal nadir sok. no: 3 cağaloğlu - istanbul
tel: (0212) 512 15 00 faks: (0212) 512 15 11
www.ayrintiyayinlari.com.tr
info@ayrintiyayinlari.com.tr

twitter.com/ayrintiyayinevi
facebook.com/ayrintiyayinevi
instagram.com/ayrintiyayinlari

alexandre dumas

24 Temmuz 1802'de Villers-Cotterêts'de doğmuş, eserleri 100'den fazla dile çevrilmiş Fransız yazardır. Birkaç türde pek çok eser veren Dumas kariyerine tiyatro oyunları yazarak başlamış, dergi makaleleri ve seyahat yazıları da yazmıştır. Toplamda 100.000 sayfa yazısı basılmıştır. En ünlü eserleri arasında *Monte Kristo Kontu, Üç Silahşörler, Yirmi Yıl Sonra* ve *Demir Maskeli Adam* gibi romanları bulunur. Babası General Thomas-Alexandre Dumas Davy de la Pailleterie, bir Fransız soylusu olan Alexandre Antoine Davy de la Pailleterie ile siyahi köle Marie-Cessette Dumas'in oğlu olarak bugünkü Haiti'de dünyaya gelmiştir. Babası Thomas Alexandre'ı 14 yaşındayken Fransa'ya götürür, orada askeri okula, ardından da orduya girerek görkemli bir kariyer sahibi olur. Dumas'nın babasının aristokrat rütbesi genç Alexandre'a Orleans Dük'ü Louis-Philippe ile çalışmasına, sonra da yazar olarak kısa sürede başarıya kavuşmasına yardımcı olmuştur. 1851'de III. Napolyon'un cumhurbaşkanı seçilmesinin ardından gözden düşen Dumas Fransa'dan ayrılıp Belçika'ya gider ve birkaç yıl orada kalır. Belçika'dan ayrıldıktan sonra birkaç yıllığına Rusya'ya, ardından da İtalya'ya taşınır. 1861'de İtalyanların birleşme çabalarını destekleyen *L' Indipendente* isimli gazeteyi kurar. 1864'te Paris'e döner, 1870'de hayata gözlerini yumar.

aslı anar

1979'da Bursa'da doğdu. İlk ve orta öğrenimini Bursa'da tamamladı. 2003 yılında Galatasaray Üniversitesi Endüstri Mühendisliği'nden mezun oldu. İstanbul, Bursa, New York'ta otomotiv sektöründeki çeşitli şirketlerde çalıştı. 2013 yılında İngilizce ve Fransızca dillerinden edebiyat çevirileri yapmaya başladı. Halen Paris'te mühendislik ve çevirmenlik yapmayı sürdürüyor.

içindekiler

sunuş

pauline / sylvain ledda.....9

pauline

bir - on altı.....15-188

sunuş: pauline
sylvain ledda

10 Ağustos 1830'da Paris'ten yola çıkan Alexandre Dumas, Eylül ayının son günlerinde Fransa'nın Britanya bölgesinin güneyinde seyahat etmektedir. Paimboeuf'te kaldığı handa, "çok üzgün bir genç kadın"la göz göze gelir. Dumas kadının bu derin melankolisini merak eder ve kederin sebeplerini araştırır. Kadın eşiyle Fransa'dan ayrılıp Guadeloupe'a gitme hazırlığı yapmaktadır, ailesini, arkadaşlarını, hatıralarını burada bırakacaktır. Bu acıdan etkilenen Dumas, teselli meleği rolü oynamaya karar verir. Genç çifte acılar içindeki genç kadınla aynı ismi taşıyan Pauline teknesine kadar eşlik eder ve orada Pauline'e Touraine'deki ailesini ziyaret edip annesini öpeceğine dair söz verir-onlara kızlarının üç seneye kalmadan geri döneceğini söyleyeceğine dair de yemin eder. Bu iyi yürekli jesti bir başka yemin daha izler: "Adımı unutmazsınız, değil mi Mösyö?" der genç kadın. "Yazacağım kitapları takip edin, Madam" der Dumas, "size söz veriyorum, ilk romanlarımda kendi adınızı bulacaksınız."

Aralarında böyle bir konuşma gerçekten geçti mi bilinmez ama Dumas sözünü tutar. Pauline'in ailesine teskin edici birkaç söz iletmeye uğrar ve bu adı hatırlayarak Mayıs 1838'de yayımlanan romanına verir.

Pauline adlı roman, *Murat* ve *Pascal Bruno* isimli iki romanın daha içinde bulunduğu *La Salle d'Armes* (Eskrim Salonu) isimli ciltte yayımlandığı sırada, Dumas daha çok dramaturg olarak tanınmaktadır. Yazar her şeyden önce hikâye anlatmak ister, kendi hikâyesini ya da Fransa'nınkini. Romancı yanı zaten oyunlarında görülmektedir. Seyahat yazılarında ve mektuplarında da tasvir ve hoş anekdot sanatlarını işlemeyi biliyordur. Ritim duygusuna sahiptir. İşte bütün bu niteliklerini, hikâyesi 1834'te başlayan ve yapısı iç içe geçmiş hikâyelere dayanan *Pauline*'de kullanır. Bizzat Alexandre Dumas'nın kendisi olan ilk anlatıcı, Paris'te bir eskrim salonunda arkadaşı Alfred de Nerval'le karşılaşır. Sözü de Nerval alır ve Normandiya'da bir gece, bir yabancının kurbanının cesedini taşıdığını gördüğü sahneyi anlatır. Dehşet verici bu keşfinin ertesi günü, sıra dışı yetenekleri olan genç kont Horace de Beuzeval'in eşi Pauline de Meulien'in öldüğünü öğrenir. Anında bağlantıyı kurar. Oysa ceset Pauline'e ait değildir: böylece Alfred'i sonunda hayatta ama hapis olan genç kadına ulaştıran bir soruşturma başlar; ikisi İngiltere'ye kaçarlar. Orada üçüncü hikâye, Pauline'in geçmişe dönen ve gizemli Horace de Beuzeval'le neden evlendiğini açıklayan hikâyesi başlar, okur kont Horace de Beuzeval'in gerçek yüzünü adım adım keşfeder. Pauline'in anlatısının kurgusu gizemleri sırayla açıklar ve okurun keyfine adanmıştır; kara romanın ve macera romanının tüm bileşenleri, Dumas'nın kişisel bir tecrübesi olan seyahatle de beslenen bu anlatısında bir araya gelir.

Pauline gizli çekmeceleri olan bir eserdir. Dumas onları açmak için 17. yüzyıldan beri rağbetteki tür olan gömülü roman tekniğinden faydalanır. Bu teknik, sırasıyla anlatıcı olan karakterler sayesinde birbirine bağlanan,

art arda anlatılar sistemine dayanır. Romancı bu işleyişi seçerek gizemlerin ve anlatılan tecrübelerin çeşitliliğinin adım adım keşfini harekete geçirir, bunlar en sonunda bilgece bir yöntemle birleşir.

Romanda giriş niteliğindeki "1834 yılının sonlarına doğru" sözleriyle bir ana yerleştirilmiş üç anlatı art arda sıralanır. Kendini yazar ve anlatıcı olarak tanıtan Alexandre Dumas çerçeve anlatıyı yürütür ve doğrudan okura hitap ederek onunla bir sohbet başlatır. Bu ilk seçimin okura romanın bir otobiyografi olacağını düşündürttüğü sırada söz 6. bölüme kadarki ikinci anlatıcı Alfred de Nerval'e geçer, bu isim de Alexandre Dumas'nın arkadaşı şair Gérard de Nerval'e bir göz kırpmadır. Sonra Pauline geçmişe dönük şekilde Horace'la olan hikâyesini anlatır (7. bölümden 13. bölüme kadar). En son olarak 14. bölümde Alfred meşaleyi tekrar eline alır ve Dumas'nın son kısa müdahalesine kadar yeniden anlatıcı olur.

Pauline'i kara roman olarak da okusak, macera romanı olarak da okusak, birçok roman geleneğini içinde bulundurur. Öncelikle gotik roman mirasına sahiptir. 18. yüzyılın sonunda İngiltere'de ortaya çıkan bu tür pek çok tiyatro uyarlamasına ilham vererek kütüphaneleri işgal etti. Türün kurucusu Horace Zalpole'un *The Castle of Otranto* (1764), Ann Radcliffe'in *The Mysteries of Udolpho* (1797) ve Matthew Gregory Lewis'in *The Monk* (1803) tercümeleri ama özellikle melodramatik uyarlamaları sayesinde Fransa'da büyük başarı elde etti. Dumas gotik romanın estetik prensiplerini bu romanlardaki kadar iyi bilir ve kendi oyunlarında da kullanır. Bunların bazıları zindanlar, harabe halindeki şatolar, simyacı dolapları gibi dekorları içerir. *Pauline* kara romanla da yakınlık gösterir: tutkulu romantizmi bu korku modasında kök salar.

Pauline'de gotik ve fantastik miras Dumas'nın bariz biçimde bağdaştırıldığı başka bir türe, macera romanına katılır, bu türün belli başlı değişmezleri de romanda mevcuttur: kovalamalar, kaçmalar, soygunlar, adam kaçırmalar, dövüşmeler... Zamanından önce bir *Road trip* olan *Pauline* okurunu sürekli ana karakterlerin seyahatlerinde sürükler.

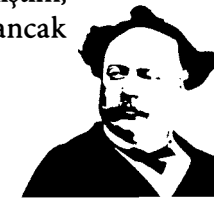
Bu romanın başarısı Dumas'nın edebi klişeleri kendine mal ederek yeniden canlandırma biçiminde yatar. *Pauline*'in hikâyesi çok erdemlilik abidesi olmasa da en ahlaksız hikâye de değildir. Dumas'ya bazen oyunları özelinde yöneltilen sinizm suçlaması burada yalnızca romanın bir aksesuarıdır. Kötümser çizgilerine rağmen, roman karakterlerini soyluluğa doğru da yükseltir. İşte bu yüzden Dumas'nın mükemmel biçimde hâkim olduğu ilk romanı *Pauline*, 1840'lı yıllardaki epik şaheserlerinin habercisidir. Bu öyküden sonra yazar mitolojiden ve kutsaldan beslenen bir roman evreni yaratacaktır: oradan da olağanüstü fakat insan yüreğine sahip kahramanlar doğacaktır. Bundan böyle anlatılarında kurtuluşu olmayan ıstırap, telafisi olmayan haksızlık, kefareti ödenmeyen suç olmayacaktır. *Monte Cristo Kontu*'nun kahramanı Edmond Dantès romanın bu bilgeliğini son sözleriyle şöyle vasiyet eder: "*Bekleyin ve umut edin!*" İki romantik anlatıcı Alfred de Nerval ve Alexandre Dumas, bu şiarı *Pauline*'de mersinlerin, zakkumların gölgesinde tecrübe etmişlerdir...

pauline

bir

1834 yılının sonlarına doğru bir cumartesi akşamı, Grisier'nin eskrim odasının bitişiğindeki küçük salonda toplanmıştık; biz bir elimizde kılıç, ağzımızda puro, hocamız Grisier'nin ara ara destekleyici anekdotlarla bölünen bilge teorilerini dinlediğimiz sırada kapı açılıp içeri Alfred de Nerval girdi.

İsviçre'ye Yolculuk yazımı okuyanlar, bizi Guillaume Tell'in mezarına götürecek kayığa binmek için Francesco'yla birlikte koşturduğum sırada ilk defa karşımda beliren gizemli, peçeli kadına kavalyelik yapan bu genç adamı hatırlayacaktır belki: o zaman yolda yarenlik etmeyi umduğum Alfred de Nerval'in beni beklemek şöyle dursun, kayıkçılara suya açılmaları için acele ettirdiğini ve kıyıdan ayrılırken bana hem veda hem dostluk anlamına gelebilecek, benim 'Kusura bakma sevgili dostum, seninle görüşmeyi çok isterdim ama yalnız değilim ve...' diye tercüme ettiğim bir el işareti yaptığını da unutmamışlardır. Ben, Alfred de Nerval'in bu işaretine 'Tamamen anlıyorum' anlamına gelen bir başka işaretle karşılık vermiştim. Bana ne kadar katı görünse de, bu kararına saygı duyduğumu belirtmek için de durup başımı öne eğmiştim; öyle bir saygı ki, kayık ve kayıkçı yokluğundan ancak

ertesi gün yola çıkabildim; otele döndüğümde bu hanımı tanıyan var mı diye soruşturmuş, bir tek, Pauline adında çok dertli bir kadın olduğunu bildikleri cevabını almıştım.

Pfeffers kaplıcalarını besleyen sıcak su kaynağını ziyarete giderken uzun yeraltı geçidinde –belki hâlâ hatırlıyordur– Alfred de Nerval'in, kolunda daha önce Fluélen'de gördüğüm ve tanınmak istemediğini size bahsettiğim şekilde bana belli eden bu kadınla yürüyüşünü gördüğümde o ilk karşılaşmayı tamamen unutmuştum. Kadın bu defa da bana kendini tanıtmayı arzulamıyor gibi göründü, çünkü ilk hareketi arkasını dönmek oldu: ne yazık ki üzerinde yürüdüğümüz yol ne sağa ne de sola kaçmamıza müsaade ediyordu; dibinde, Tamina kaynağının kara mermer yatağının üstünde gürlediği bir uçurumu birleştirmek yerine, akıntının yaklaşık kırk adım üstündeki yeraltı geçidinin duvarları boyunca uzanan, kayanın içine gömülmüş kirişlerle desteklenen rutubetli ve kaygan iki tahta parçasından ibaret bir çeşit köprüydü bu yol. Dostumun gizemli arkadaşı herhangi bir yere kaçmasının imkânsız olduğunu düşündü; o zaman arkadaşının koluna girdi, peçesini indirdi ve bana doğru ilerlemeyi sürdürdü. Şimdiden başka bir dünyaya aitmiş gibi artık endişelenmiyor görünerek uçurumun kenarında yürüyen gölge hafifliğindeki bu beyaz tenli kadın, o zaman bende kuvvetli bir izlenim bıraktı; yaklaştığını gördüğümde mümkün olduğunca az yer kaplamak için duvara yapıştım. Alfred onu köprüden yalnız geçirmek istedi; ama kadın, onun kolundan çıkmayı reddetti; böylece bir an için üç kişi yan yana, taş çatlasa iki ayak genişliğindeki geçitte bulduk kendimizi: ama bu an yıldırım hızıyla gelip geçti; bu tuhaf kadın, akıntının kenarından eğilip eşarbını şelalenin köpüğünde dalgalandıran bir peri gibi, uçuruma eğilerek mucize gibi

geçti yanımdan, ama o kadar hızlı geçti ki ne kadar acıdan solmuş ve zayıflamış olsa da hâlâ sakin ve hoş olan yüzünü tam göremedim. Bana bu yüzü ilk görüşüm değilmiş gibi geldi; zihnimde başka bir çağın belli belirsiz hatırasını, salonların, baloların, kutlamaların bir anısını uyandırdı; bugün bu kadar solgun ve üzgün yüzlü bu kadını, bir zamanlar neşeli, yanakları al al, başında çiçekten taçlar, zoraki bir valsin ya da hareketli bir galop dansının içinde kokularla ve müzikle kendinden geçmiş haldeyken tanımışım gibi hissediyordum: nerede peki? Hiç bilmiyordum; ne zamandı öyleyse? Bunu söylemek imkânsızdı: hafızamda bir görüntü, bir rüya, bir yansımaydı sadece, kesin ve gerçek bir yanı yoktu ve elimle yakalamak istediğim buhar gibi kaçıyordu benden. Bu amaca ulaşmak için patavatsızlık etmem gerekse de onu tekrar göreceğime dair kendime söz vererek geri döndüm; ama döndüğümde, aradan hepi topu yarım saat geçmiş olmasına rağmen Alfred de, o da Pfeffers kaplıcasından ayrılmıştı.

Bu ikinci karşılaşmanın ardından iki ay geçmişti; Maggiore gölü yakınlarındaki Baveno'daydım: güzel bir sonbahar akşamıydı; güneş az önce Alp dağlarının arkasında gözden yitmişti ve karanlık doğuda yükselmeye, gökyüzüne yıldızlar serpiştirmeye başlıyordu. Odamın penceresi baştan aşağı çiçeklerle kaplı bir terasa açılıyordu doğrudan; terasa indim ve kendimi zakkum, mersin ve portakal ağaçlarından oluşan bir ormanın ortasında buldum. Terası sarıp kuşatacak kadar çok sayıda olmayan bu çiçeklerin tadını daha yakından çıkarmak istemek öyle hoş bir şeydir ki; yol kenarında, bahçelerde, nerede bulursak bulalım çocukların, kadınların ve erkeklerin içgüdüsü bu çiçekleri sapından koparıp rayihası peşlerinden gelen ve parlaklığı onlara ait bir buket yapmaktır. Nitekim

ben de bu cazibeye direnemedim; hoş kokulu birkaç dal kopardım, aralarında yalnızca Cenevre'den Milano'ya giden ana yolun bulunduğu göle tepeden bakan pembe granit korkuluğa dayandım. Daha oraya yeni gitmiştim ki ay Sesto tarafından yükseldi, ışınları ufku çizen dağların yamaçlarında ve ayağımın dibinde uyuklayan, devasa bir ayna gibi parıldayan durgun suyun üstünde süzülmeye başladı: her şey sakindi; ne topraktan, ne gölden ne de gökyüzünden çıt çıkıyordu ve gece görkemli, hüzünlü bir dinginlikle seyrine başladı. Çok geçmeden, solumda yükselen, kökleri suda gezinen ağaç öbeğinden ahenkli ve yumuşak bir bülbül şakıması duyulmaya başladı; ortamdaki tek ses buydu; bülbül bir süre güvenle, billur gibi, ahenkle öttü, sonra nağmenin sonunda birdenbire durdu. O zaman, sanki bu ses bambaşka bir tabiattan bir sesi uyandırmış gibi, Ossola kubbesi yönünden gelen bir arabanın teker sesleri duyuldu uzaktan, sonra bülbül şakımaya kaldığı yerden devam etti ve bir tek Juliette kuşunu duyar oldum. O susunca, şimdi daha yaklaşmış olan arabayı işittim yeniden; hızla ilerliyordu; ancak ne kadar hızlı geliyor olsa da, ahenkli komşum gece duasına yeniden başlamaya vakit buldu. Ama bu defa, son notayı henüz telaffuz etmişti ki, hanın önünden geçen yolun dönemecinde dörtnala iki atın çektiği arabayı fark ettim. Arabacı, hancıya geldiğini haber vermek için iki yüz adım öteden kırbacını gürültüyle savurdu. Hakikaten de, hanın koca kapısı neredeyse anında gıcırdamaya başladı ve içeriden başka bir at arabası çıktı; aynı anda yeni gelen araba da korkuluğuna dirseğimi dayamış olduğum terasın altında durdu.

Gece, dediğim gibi, o kadar saf, o kadar berrak ve o kadar hoş kokuluydu ki havadan yayılan güzelliklerin

tadını çıkarmak için brandanın üstünü indirmişlerdi. İki kişiydiler, genç bir adamla genç bir kadın: genç kadın, kocaman bir şala ya da mantoya sarılmış, yaslandığı genç adamın kolunun üstünde başını geriye atmıştı. O anda arabacı, arabanın fenerlerini yakmak için elinde bir lambayla dışarı çıktı; yolcuların yüzlerinden bir aydınlık, bir parıltı geçti ve Alfred de Nerval'le Pauline'i tanıdım.

Yine bu ikisi! Tesadüften daha üstün akla sahip bir güç, bizi birbirimize itiyordu adeta. Kadın yine aynı kadındı ama Pfeffers'den bu yana epeyce değişmiş, solmuş, ölü gibi, artık bir gölgeden farksız gibiydi; ama yine de bu sararmış çizgiler, hafızamın derinliklerinde uyuyan, kadının her belirişinde yüzeye çıkan ve Ossian'ın rüyasındaki sis gibi düşüncelerimin üstünde süzülen o görüntüyü ruhuma tekrar hatırlattı. Alfred'e seslenmek üzereydim; ama arkadaşının görülmekten ne kadar haz etmediğini hatırladım. Ne var ki öylesine kederli bir acıma hissi beni ona doğru itiyordu ki en azından sarsılan, uçmaya hazır ruhunun canlandırdığı zarif bedeninin vaktinden önce çekip gitmemesi için birinin dua ettiğini bilsin istedim. Cebimden bir kartvizit çıkardım; arkasına kurşunkalemle, 'Tanrı yolcuları korusun, kederlileri teselli etsin ve acı çekenleri iyileştirsin' diye yazdım. Kartı daha önceden topladığım portakal, mersin ve zakkum dallarının arasına koyup buketi yukarıdan arabanın içine bıraktım. Araba o anda hareket etti ama ondan önce Alfred'in kartımı ışığa yaklaştırmak için arabadan dışarıya eğildiğini görmeye yetecek vaktim oldu. Sonra bana doğru döndü, bir el işareti yaptı ve araba yolun köşesinde gözden kayboldu.

Arabanın gürültüsü, bu defa bülbülün şakımasıyla kesintiye uğramaksızın uzaklaştı. Çalılık tarafına dönüp

terasta bir saat daha kalmama rağmen bekleyişim nafileydi. O zaman son derece hüzünlü bir düşünceye kapıldım: bu öten kuşun, yeryüzüne ilahi vedasını yapan genç bir kızın ruhu olduğunu ve kız artık gökyüzüne yükseldiğinden, kuşun da artık ötmediğini hayal ettim.

Sona eren Alplerle başlamakta olan İtalya'nın ortasında bulunan hanın büyüleyici konumu, Maggiore Gölünün biri bahçe, diğeri köy, üçüncüsü de saraydan oluşan adalarıyla hem sakin hem de hareketli gösterisi, dağları örten kışın ilk karı ve Akdeniz'den gelen son güz sıcakları, bütün bunlar beni sekiz gün Baveno'da tuttu; sonra Arona'ya, Arona'dan da Sesto Calende'ye doğru yola çıktım.

Orada beni Pauline'in son bir hatırası bekliyordu; orada, gökyüzünde gördüğüm kuyruklu yıldız sönmüştü; orada, o uçurumun kenarındaki narin ayak, mezar taşına çarpmıştı; gençliği yıpranmış, güzelliği solmuş, kalbi kırılmış, her şey bir taşın altında kaybolmuştu; cesedin üstüne, hayat perdesinin yüzün üstüne serilişi gibi gizemli biçimde örtülen türbenin perdesi, meraklı dünyaya bilgi namına Pauline'in yalnızca adını bırakmıştı.

Bu mezarı görecektim: bu mezar, kiliselerin içinde bulunan İtalyan mezarlarının aksine göle bakan yamaçta, ağaçlı bir tepenin üstünde, sevimli bir bahçenin içindeydi. Akşam olmuştu; mezar taşı ay ışığının altında ağarmaya başlıyordu: bu genç kadına dair bütün dağınık, uçuş uçuş hatıralarımı toparlamak için beynimi zorlayarak taşın yanına oturdum; ama bu defa hafızam isyan etti; çerçevesi belirgin bir heykeli değil de, yalnızca biçimsiz buharları toparlayabildim ve Alfred de Nerval'i yeniden göreceğim güne kadar bu gizemi çözmeye çalışmaktan vazgeçtim.

Şimdi onu en az düşündüğüm bir anda beklenmeden ortaya çıkışının aynı zamanda hem ruhumu, hem kalbi-

mi hem de hayal gücümü yeni düşüncelerle nasıl sarstığını anlayabilirsiniz; bir anda her şey gözlerimin önünden geçti: gölde kaçırdığım o kayık; cehennem girişini andıran, yolcuların gölgelere benzediği yeraltındaki o köprü; önünden cenaze arabası geçen Baveno'daki o küçük han; sonra nihayet, üstünde yalnızca o kadar genç ve muhtemelen o kadar mutsuz ölen genç kadının adı yazılı olan, portakal ağacı dallarının ve zakkumların arasından süzülen ay ışığının altında ağaran bu mezar taşı.

Böylece, uzun süre yeraltında kalmış bir adamın açılan kapıdan kendini ışığa atması gibi Alfred'e doğru atıldım; elimi sıkarken, beni anladığını söylercesine hüzünlü bir biçimde gülümsedi; o zaman on beş yıllık eski dostum Alfred, beni onun önüne iten duyguyu basit bir merak olarak algılamasın diye geriye doğru bir adım atıp düşüncelere daldım.

Alfred içeri girdi. Grisier'nin iyi öğrencilerinden biriydi ama yine de neredeyse üç yıldan beri eskrim salonuna uğramamıştı. En son gelişinde, ertesi gün bir düellosu vardı ve henüz hangi silahla dövüşeceğini bilmediği için, bir ihtimal, hocayla bir tur oynar mıyım diye gelmişti. Grisier onu o zamandan sonra görmemişti; yalnızca Fransa'yı terk ettiğini ve Londra'da yaşadığını duymuştu.

Kendi itibarı kadar öğrencilerininkini de önemseyen Grisier, her zaman yaptığı gibi Alfred'le iltifatlaşmadan, eline bir kılıç tutuşturup aramızdan onun sikletinde bir rakip seçti; hatırlıyorum, daha sonra İtalya'ya gidip Pisa'da unutulmuş, yalnız bir mezarı olacak olan zavallı Labattut'yu seçti. Üçüncü oyunda, Labattut'nun kılıcı rakibinin silahının kulpuna isabet etti ve kol düğmesinin beş santim üstünden gömleğinin yenini yırtıp kana buladı. Labattut,

anında kılıcını yere bıraktı; hepimiz gibi o da Alfred'in ciddi biçimde yaralandığını sanmıştı.

Neyse ki yalnızca bir sıyrıktı; ama Alfred gömleğinin kolunu kıvırınca bize daha ciddi görünen bir yara izini göstermiş oldu; omzunu delip geçmiş bir kurşun iziydi bu.

"Durun bakayım!" dedi Grisier şaşkınlıkla, "bu yaranızı bilmiyordum ben."

Grisier, hepimizi bir sütannenin bebeklerini tanıdığı gibi tanırdı; öğrencilerinden bir tanesinin bile vücudunda tarihini ve nedenini bilmediği böcek ısırığı dahi yoktu. Alfred'in önceki hikâyelerini bildiğinden, eğer kılıç yaralarından birinin hikâyesini anlatmak isteseydi epey eğlenceli ve skandal bir aşk hikâyesi uydurabilirdi eminim; ama bu defa gördüğü yara dedikodulara yol açardı ve kurumunu da haksız duruma düşürürdü; anılarını ölümünden sonra yayımlatabilirdi ancak.

"Sizinle oynamaya geldiğimin ertesi günü oldu, o gün İngiltere'ye gittim" dedi Alfred.

Grisier, "Tabancayla düello yapmamanızı söylemiştim size. Genel kural: kılıç, mert ve asil adamın silahıdır; kılıç, tarihin memleketin büyük adamlarına tahsis ettiği kutsal emanetlerin içinde en kıymetlisidir: Şarlman'ın kılıcı deriz, Bayard'ın kılıcı, Napolyon'un kılıcı deriz, ama kimse tabancalardan bahsetmez. Tabanca eşkıyanın silahıdır; sahte mektuplara imzayı gırtlağa silah dayalıyken attırırlar; bir orman kenarında posta arabasını elde tabancayla durdururlar; iflas etmiş adamlar, beynini tabancayla uçurur... Tabancaymış!... İğrenç!... Ama kılıç öyle mi ya! Kılıç insana yoldaş olur, sırdaş olur, dost olur; ya şerefini korur ya intikamını alır" dedi.

"Öyle olsun! Madem kendinizden bu kadar eminsiniz" diye yanıtladı gülümseyerek Alfred, "nasıl oldu da iki sene önce tabancayla düello yaptınız?"

"Beni karıştırmayın: ben karşıma kim çıkarsa dövüşmek zorundayım; ben silahların hocasıyım; ayrıca bazı durumlarda bize zorla dayatılan şartları reddedemeyiz..."

"Peki madem! Ben de kendimi o durumlardan birinde buldum işte, sevgili Grisier; gördüğünüz gibi çok da fena sonuçlanmadı bu düello benim için..."

"Ya, omuzda bir mermiyle sonuçlanmış."

"Eh, nereden baksanız kalpte bir mermiden iyidir."

"Peki, bu düellonun sebebini öğrenebilir miyiz?"

"Kusura bakmayın, sevgili Grisier, ama olay hâlâ gizli; daha sonra öğrenirsiniz."

"Pauline mi?" dedim kulağına alçak sesle.

"Evet" diye yanıtladı.

"Öğreniriz nasıl olsa, değil mi..?" dedi Grisier.

"Elbette" diye sürdürdü Alfred; "kanıt istiyorsanız da, bu akşam Alexandre'ı yemeğe davet edip ona anlatacağım; aynen günün birinde, bir sakıncası kalmadığında, Kahverengi Masallar ya da Mavi Masallar isimli bir kitapta okuyabileceğiniz gibi. O zamana kadar sabredin."

Grisier pes etmeye mecbur kaldı. Alfred, beni teklif ettiği gibi yemeğe götürüp Pauline'in hikâyesini anlattı.

Bugün, hikâyenin basılmasının önündeki tek engel ortadan kalktı. Pauline'in annesi öldü, maceraları, içinde yaşadığımız çağa çok yabancı bir çağdan ya da mekândan ödünç alınmışa benzeyen bu talihsiz kızcağızın ailesi ve adı da annesiyle birlikte yok oldu.

iki

"Bildiğin gibi" dedi Alfred, "benim kahraman amcam ölüp bana ve kız kardeşime otuzar bin liralık miras bıraktığında ben resim okuyordum."

Alfred'in söylediklerine katıldığıma dair bir işaret yaparak, bu dünyadan müsaade isteyip ayrılma güzelliğinde bulunmuş zatın ruhuna saygıdan başımı eğdim.

"O zamandan beri resmi yorgunluğumu alan bir şey olarak görmeye başladım: seyahat etmeye, İskoçya'yı, Alpler'i, İtalya'yı görmeye karar verdim: noterde miras işini hallettim ve yolculuğuma İngiltere'den başlamayı arzuladığımdan le Havre'a doğru yola çıktım.

"Le Havre'dayken Dauzats ile Jadin'in, Seine'in öbür tarafında, Trouville isimli küçük bir köyde bulunduğunu öğrendim: atölyeden bu iki arkadaşımla vedalaşmadan Fransa'dan ayrılmak istemedim. Vapura bindim; iki saat sonra Honfleur'e, ertesi sabah da Trouville'e vardım: maalesef bir önceki akşam oradan ayrılmışlardı.

"Balıkçı nüfusu olan bu küçük limanı biliyorsundur; Normandiya'nın en güzel limanlarından biridir. Birkaç gün orada kalıp gündüzleri etrafı dolaştım; akşamları da saygıdeğer ev sahibem Madam Oseraie ile şöminenin

karşısına geçip son üç aydır Calvados, Loiret ve Manche bölgelerinde yaşanan epey tuhaf maceraları dinledim. Mevzu, müthiş bir beceri ya da cesaretle işlenen soygunlardı: bazı yolcular, Buisson ile Sallenelles köyleri arasında ortadan kaybolmuştu. Arabacıyı gözleri bağlanmış, bir ağaca sarmalanmış halde, arabanın koltuğunu ana yolda, atları da yan taraftaki çayırda sakin sakin otlarken bulmuşlar. Bir akşam, Caen'in genel tahsildarı, Paris'ten gelen Horace de Beuzeval isimli bir adama ve onunla av sezonunu Trouville'in on beş fersah uzağındaki Burcy şatosunda geçirmeye gelen iki arkadaşına yemek verdiği sırada kasasından 70.000 frank çalınmış. En son olarak da Lisieux'ye 12.000 franklık bir ödeme yapacak olan Pont-l'Évêque'in tahsildarı öldürülmüş ve Touques'a atılıp bu küçük nehrin kıyısına vuran cesedi, bütün bu haydutluklar yüzünden kaygılanmaya başlayıp en yetkin mensuplarının bazılarını bölgeye gönderen Paris polisinin tüm çabalarına rağmen failleri hâlâ meçhul olan cinayeti ortaya çıkarmaya yaramıştı yalnızca.

"Bazen sebebini bilmediğimiz yangınlardan birinin su yüzüne çıkardığı ve o zamanlar muhalif gazetelerin hükümete mal ettiği bu olaylar, avukatlar ve davacılar tarafından çok iyi bilinen ama haydutlarla katiller için hiç de çekici olmayan Normandiya'nın tamamını daha önce ülkenin hiçbir yerinde duyulmamış bir dehşetin içine sokmuştu. Bana gelince, ne yalan söyleyeyim, bana üstüne köylerin, şatoların ve çiftliklerin serpiştirildiği Falaise'in bereketli ovalarından ve Pont-Audemer'in verimli vadilerinden ziyade Sierra'nın ıssız vadilerine ya da Calabre'nin bakımsız dağlarına aitmiş gibi görünen bütün bu hikâyelere fazla itibar etmiyordum. Soyguncular benim karşıma hep bir ormanın ortasında ya da bir mağaranın

derinliklerinde çıkmıştı. Halbuki, üç bölgenin içinde ne mağara denecek bir bir delik ne de kendini orman saymaya cüret edecek bir çalılık vardı.

"Ne var ki, çok geçmeden bu hikâyelerin gerçekliğine inanmak zorunda kaldım: Le Havre'dan gelip Alençon'a gitmekte olan zengin bir İngiliz, karısıyla birlikte nöbetten döndüğü Dives'in yarım fersah ötesinde durdurulmuştu: ağzı tıkanıp sımsıkı bağlanmış arabacı arabaya, yolcu bölümüne atılmış, yolu bilen atlar da kendi başlarına Ranville'e ahırın önüne kadar gelip gün ağarana kadar sessiz sedasız orada durmuş, birinin gelip onları çözmesini beklemişlerdi: sabah olunca ahırdan bir oğlan koca kapıyı açtığında, başlarında ağzı tıkalı vaziyette zavallı bir arabacının durduğu, hâlâ arabaya bağlı atları bulmuştu. Genç arabacı hemen valiye gidip, giyim kuşamlarından toplumun en alt tabakasından oldukları belli dört maskeli adam tarafından ana yolda zorla durdurulduğunu ve yolcularını indirmek zorunda kaldığını rapor etti; İngiliz kendini savunmaya çalışınca bir el silah atılmıştı: arabacı neredeyse bunun hemen ardından inlemeler, çığlıklar duymuştu; ama yüzü yere yapıştırılmış olduğundan hiçbir şey görmemişti: ayrıca bundan hemen sonra ağzı tıkanıp arabanın içine atılmıştı, ardından da atları sanki kendisi sürüyormuş gibi arabayı doğruca ahıra döndürmüştü. Jandarma hemen olay yeri olduğu söylenen yere gitti: hakikaten de İngiliz'in cesedini bir çukurun içinde buldular: adamcağız iki bıçak darbesi almıştı. Karısına dair bir ize rastlanmadı. Bu yeni olay, Trouville'den taş çatlasa on-on iki fersah uzaklıkta gerçekleşmişti; kurbanın cesedi Caen'a götürüldü: artık şüpheye yer kalmamıştı, Havari Tomas kadar şüpheci olan ben bile beş-altı saate kalmadan gidip Tomas gibi ellerimle yaraya dokunabilirdim.

"Bu olaydan üç-dört gün sonra, Fransa'da sondan bir önceki günümde, terk edeceğim yamaçlara son bir ziyarette bulunmaya karar verdim: Paris'te at arabası kiralar gibi bir aylığına kiraladığım tekneye demir aldırdım; sonra açık gökyüzünü ve günün az çok kesinliğini görünce akşam yemeğimi, kartonumu ve kalemlerimi tekneye getirttim, tek başıma oluşturduğum mürettebatımla yelken açtım."

"Aslında" diyerek sözünü kestim, "denizcilikte kendine olan güvenini bilirim, hatta Tuileries köprüsüyle Concorde köprüsü arasında Amerikan bandıralı bir gemide çıraklık yaptığını hatırlıyorum."

"Evet" diye sürdürdü Alfred gülümseyerek; "ama bu defa kendime güvenim az daha canıma mal oluyordu; önce her şey yolunda gitti; dümenini idare edebildiğim tek yelkenli bir balıkçı teknem vardı; rüzgâr Le Havre tarafından eserek beni suyun üstünde gerçekten müthiş bir hızla neredeyse hiç sarsmadan kaydırıyordu. Bu şekilde üç saatlik bir sürede neredeyse sekiz-on fersah mesafe katettim; sonra rüzgâr dindi ve okyanus çarşaf gibi düzleşti. Tam da Orne nehrinin ağzındaydım: sağımda Langrune akıntısı ve Lion kayalıkları, solumda da Burcy şatosuna bitişik, manastırı andıran kalıntılar vardı; tam bir manzara uzanıyordu önümde; bir tablo yapmak için manzarayı kopyalamak yeterliydi. Yelkeni indirip işe koyuldum.

"Resmimle o kadar meşguldüm ki ne kadar zamandır üstünde çalışıyordum bilmiyorum, fırtınanın yaklaşmakta olduğunu haber veren o sıcak esintilerden birinin yüzümü sıyırdığını hissettim: aynı anda deniz renk değiştirdi, yeşilden kül rengine döndü. Açıklara doğru döndüm: bir şimşek kapkara ve dopdolu bulutlarla kaplı

gökyüzünü çizerken, sanki sıradağları yarıyor gibi görünüyordu; kaybedecek bir saniye bile olmadığına karar verdim: rüzgâr, sabah gelirken umduğum gibi güneşle birlikte dönmüştü; küçük yelkenimi açıp teknenin önünü Trouville'e döndürdüm, tehlike anında karaya oturabileyim diye yanları sıktım. Ama daha çeyrek fersah yol almamıştım ki, yelkenlerin direğe doğru sarktığını gördüm; hemen ikisini birden indirdim, çünkü görünürdeki bu sakinlik beni korkutuyordu. Sahiden de rüzgâr bir dakika sonra birkaç yönden esti, deniz çalkalanmaya başladı, gök gürledi; azımsanmayacak bir ikazdı bu; fırtına gerçekten de dörtnala yaklaşıyordu. Kollarımı sıvadım, iki elime birer kürek alıp kıyıya doğru kürek çekmeye başladım.

"Kıyıya ulaşmama yaklaşık iki fersah mesafe kalmıştı; neyse ki sular yüksekti ve ters rüzgâr olmasına ya da daha ziyade hiç rüzgâr olmamasına rağmen dört bir yandan makineli tüfek gibi esiyor, dalgalar beni kıyıya doğru sürüklüyordu. Bana gelince, canla başla kürek çekerek harikalar yaratıyordum; ne var ki benden daha hızlı olan fırtına beni yakaladı. Sanki yeterince talihsiz değilmişim gibi, üstüne bir de hava kararmaya başladı; yine de hava tamamen kararmadan kıyıya varmayı umuyordum.

"Korkunç bir saat geçirdim: dalgaların her birinin üzerinden geçen teknem her seferinde adeta bir ceviz kabuğu gibi havaya kalkıp tekrar tekrar suya düşüyordu. Ben hâlâ kürek çekiyordum ama bu gidişle çok geçmeden kendimi boş yere tüketmiş olacağımı ve kendimi yüzerek kurtarmam gerekeceğini öngörerek iki küreğimi kancalarından çıkardım, teknenin gerisine, yelkenle direğin yanına attım ve pantolonumla gömleğim hariç, üstümdeki hareket kabiliyetimi kısıtlayabilecek her şeyden kur-

tuldum. İki üç defa kendimi neredeyse denize atacaktım ama teknenin hafifliği beni korudu; tekne mantar gibi yüzüyor, içine bir damla su almıyordu; korkulacak tek şey, her an alabora olma ihtimaliydi; bir keresinde karaya vurdum sandım ama bu his o kadar hızlı ve o kadar hafifti ki, umut etmeye cesaret edemedim. Ayrıca o kadar zifiri bir karanlık çökmüştü ki, yirmi adım önümü göremiyordum; öyle ki kıyıdan ne kadar uzakta olduğumu bile kestiremiyordum. Bir anda şiddetli bir sarsıntı hissettim: bu sefer şüphe götürmezdi, tekne bir şeye çarpmıştı; ama neye? Bir kayaya mı? Kuma mı? Bir dalgayla yeniden su yüzüne çıktım ve birkaç dakika boyunca yeni bir kuvvetle sürüklenirken buldum kendimi. Nihayet bir güç, tekneyi öyle bir şiddetle ileri attı ki, deniz geri çekilirken teknenin omurgası oyuldu. Hiç vakit kaybetmeden paltomu aldım, başka her şeyi bırakıp tekneden atladım; su dizlerime geliyordu ve geri geldiğini gördüğüm dev dalga bana ulaşamadan kumsala çıktım.

"Tahmin edeceğin üzere hiç zaman kaybetmedim: paltomu omzuma attığım gibi kıyıya doğru ilerlemeye başladım. Çok geçmeden, metcezirin seviyesini çizen çakıl taşlarının üzerinde yürüdüğümü hissettim; biraz daha yukarı çıkmayı sürdürdüm; doğa yeniden değişmişti; kum tepelerinde çıkan uzun otların arasında yürüyordum: artık korkulacak bir şey yoktu, durdum.

"Gece karanlığında, şimşeklerin aydınlattığı fırtına altındaki denizi görmek muhteşemdi: kaos ve yıkım imgesi; Tanrı'nın dalgalarıyla ve şimşekleriyle kendine karşı ayaklanmasına izin verdiği tek şey. Okyanus, zirveleri bulutlara karışmış, vadileri uçurum gibi derin, hareket halindeki devasa bir sıradağ gibi görünüyordu; her şimşek çakışında, donuk bir ışık, sıradağ tepelerinin, çukurları-

nın üstünde zikzak çizerek etrafı aydınlatıyor ve açılmasıyla kapanması bir olan girdapların içinde sönüyordu. Vernet'nin* görmek isteyip bağlı bulunduğu gemi direğinden baktığı bu olağanüstü gösteriyi meraklı bir dehşet içinde izliyordum; çünkü insan eliyle çizilmiş bir resim tüyler ürpertici olanı görkemli, korkunç olanı yüce gösteremez. Eğer yüzümü döven iri yağmur damlalarını hissetmeseydim bütün gece orada çıtımı çıkarmadan bu gösteriyi izleyebilirdim. Daha eylül ortası olmasına rağmen geceler şimdiden serinlemişti; zihnimde bu yağmurdan nereye sığınabilirim diye düşünüyordum: o zaman denizdeyken gözüme çarpan yıkıntılar geldi aklıma, sahilin bulunduğum kısmından fazla uzak olmasa gerekti. Dolayısıyla hızlı hızlı yokuş yukarı çıkmaya devam ettim: az sonra kendimi bir düzlükte buldum; hâlâ ilerliyordum çünkü önümde siyah bir kütle vardı, tam olarak seçemiyordum ama oraya sığınabilirim gibi hissediyordum. Nihayet çakan bir şimşeğin aydınlatmasıyla bir kilisenin alçak sundurmasını gördüm; içeri girdim ve kendimi bir manastırda buldum; en az tahrip olmuş yerini aradım ve bir sütunun gölgesinde bir köşeye oturarak gündoğumunu orada beklemeye karar verdim; çünkü sahili bilmediğimden, başka bir barınak arayarak kendimi tehlikeye atamazdım. Ayrıca Vendée ve Alpler'de yaptığım av gezilerinde, bir Breton kulübesinde ya da İsviçre dağ evinde önümdeki geceden daha kötü en az yirmi gece geçirmişliğim vardı; beni kaygılandıran tek şey, mideme giren ve bana sabahın onundan beri bir şey yemediğimi hatırlatan kramptı ki birden Bayan Oseraie'ye paltomun

* Claude Joseph Vernet (14 Ağustos 1714 - 3 Aralık 1789): Fransız ressam. (ç.n.)

ceplerini de düşünmesini söylediğimi hatırladım: hemen elimi cebime daldırdım; benim nazik ev sahibem tavsiyemi dinlemişti: ceplerin birinde küçük bir ekmek parçası, diğerinde de rom dolu bir sukabağı buldum. Duruma tamamen uygun bir yemek oldu; ayrıca yiyip içmeyi tam bitirmiştim ki uyuşmaya başlayan uzuvlarımda yumuşak bir sıcaklık hissettim; aç acına geçireceğim bir gece beklentisindeyken karanlık bir hal alan düşüncelerim, ihtiyacım giderilir giderilmez yeniden canlandı; yorgunluğun çökmesiyle uykumun geldiğini hissettim: paltoma sarındım; sütuna yaslandım ve kıyıyı döven dalgaların sesi ve yıkıntıların yuttuğu rüzgârın ıslığı altında çok geçmeden uyuyakaldım.

"Uykuya daldıktan yaklaşık iki saat sonra menteşeleri gıcırdayarak duvara çarpan bir kapı gürültüsüyle uyandım. Dikenüstü bir uykudan uyandığında olur ya, önce gözlerimi kocaman açtım, sonra içgüdüsel olarak sütunun arkasına saklanmayı akıl edip hemen ayağa fırladım... Ama etrafımı ne kadar kolaçan edersem edeyim bir şey görmüyordum, bir şey duymuyordum; yine de tedbiri elden bırakmadım, beni uyandıran sesin gerçek olduğundan, rüyada yaşadığım bir yanılsama olmadığından emindim."

üç

"Fırtına dinmişti ve her ne kadar gökyüzü hâlâ kara bulutlarla kaplı olsa da, ay zaman zaman bu bulutların arasından ışınlarını göndermeyi başarıyordu. Karanlığın çok geçmeden söndüreceği bu kısa aydınlık anlarından birinde, bakışlarımı gıcırdadığını sandığım bu kapıdan kendi etrafıma çevirdim. Karanlığa rağmen seçebildiğim gibi, yıkıntı halinde eski bir manastırın ortasındaydım: hâlâ ayaktaki kalıntılarına bakılacak olursa kilise kısmındaydım: sağımda solumda manastırın alçak kemerli koridorları uzanıyordu, karşımdaki uzun otlarla çevrili kırık dökük taşlarsa manastırın eski sakinlerinin parçalanmış, İsa'sını kaybetmiş ama hâlâ ayakta olan taştan haçın dibinde yattığı küçük mezarlığı gösteriyordu.

"Biliyorsun" diye sürdürdü Alfred, "gerçekten yürekli her adam da bunu kabul edecektir; ruh hali üzerinde fiziksel etkilerin devasa bir gücü vardır. Bir önceki gün korkunç bir fırtınadan kurtulmuştum; bilmediğim harabelerin ortasına yarı donmuş halde varmıştım; yorgunluktan uyuyakalmıştım ve kısa bir süre sonra bu ıssızlığın içinde olağandışı bir gürültüyle uykumdan uyanmıştım; sonuçta, uyandığımda iki aydır Normandiya'yı perişan

eden bu soygun ve cinayetlerin tiyatrosunda buldum kendimi; tek başıma, silahsız ve dediğim gibi, içinde bulunduğum fiziksel durumun neden olduğu düşük enerjili, uyuşmuş bir ruh hali içindeydim. Dolayısıyla tekrar uzanıp uyumaya çalışmak yerine bu şömine başı hikâyelerini hatırlamam ve ayakta, sütuna dayalı halde kıpırtısız kalmam seni şaşırtmasa gerek. Ayrıca, beni uyandıran sesin insan marifeti olduğuna o kadar emindim ki bir yandan koridorların karanlığını ve mezarlığın daha aydınlık boşluğunu yoklarken, bir yandan da gözlerim sürekli duvara gömülü bu kapıya takılıyordu; oraya birinin girdiğinden kuşkum yoktu: aşağı yukarı yirmi defa, şüphelerimi aydınlatacak bir ses duyar mıyım diye gidip o kapıyı dinlemek istedim; ama kapıya varabilmek için ay ışığının tamamen aydınlattığı bir mesafeyi geçmek gerekiyordu. Oysa bu manastırda benim gibi saklanan başkaları da olabilirdi, benim onlara görünmediğim gibi onlar da bana görünmüyor, yani karanlığın içinde hareketsiz duruyor olabilirlerdi. Bununla birlikte, bütün bu ıssızlık on beş dakikanın sonunda yeniden öyle sakin ve öyle sessiz bir hal aldı ki, bu girintiyle aramdaki on beş - yirmi adımı katedip kapıyı dinlemek için ayın bir bulutun arkasına saklanacağı ilk fırsattan faydalanmaya karar verdim: bu an gecikmedi; ay çok geçmeden bulutların arkasında kaldı ve manastıra öyle zifiri bir karanlık çöktü ki kararımı yerine getirebilmek için kendimi tehlikeye atmak gerekmeden eyleme geçebileceğimi düşündüm. Bu yüzden, o zamana kadar gotik bir heykel gibi arkasına yapışıp kaldığım sütundan yavaşça ayrıldım; sonra nefesimi tutarak, bir sütundan bir sütuna atlayarak, her bir adımıma kulak kesilerek en sonunda koridorun duvarına vardım. Bir müddet duvara yaslanarak boyunca ilerledim;

sonunda kubbenin altındaki basamaklara ulaştım, üç basamak inip kapıya dokundum.

On dakika boyunca dinlememe rağmen hiçbir şey duymadım, ilk baştaki kesinlik yerini yavaş yavaş şüphelere bıraktı. Rüyamın beni yanılttığını, bana sığınak olan bu harabelerin tek sakini olduğumu düşünmeye başladım: tam kapıdan uzaklaşıp sütunuma geri dönecektim ki ay yeniden parlayıp yerime gitmek için geçmem gereken mesafeyi aydınlattı; bu tersliğe rağmen yine de yola çıkacaktım ki, kubbedeki bir taş yerinden fırlayıp yere düşünce, ilk olay bir terslik olmaktan çıktı. Yere düşen taşın çıkardığı gürültüyü duyduğumda ve her ne kadar sebebini bilsem de yüreğim hop etti ve ilk sezgimin peşinden gitmek yerine kafamın üstündeki kubbenin gölgesinde biraz daha durdum. Aniden arkamda uzak bir ses duydum, yeraltında kapı kapanışı gibi bir ses; çok geçmeden gittikçe yaklaşan adım seslerini işittim; biri benim az önce indiğim üç basamağın devamı olan merdiveni çıkıyordu. Tam o anda ay yeniden ortaya çıktı. Bir hamlede koridora fırladım ve kollarımı arkaya uzatıp, gözlerim az önceki girintide, geri geri yürüyerek koruyucu sütunuma ulaşıp pozisyonumu aldım. Biraz sonra, beni uyandıran gıcırdama yeniden duyuldu; kapı açılıp kapandı; sonra karanlığın içinden bir adam belirdi, bir an durup etrafını inceledi; ortalığın sakin olduğuna kanaat getirdikten sonra koridora girip benim bulunduğum tarafın karşı yönüne doğru ilerledi. O kadar koyu bir karanlık vardı ki adam daha on adım atmadan onu gözden kaybettim. Bir dakika sonra ay yeniden ortaya çıktı ve küçük mezarlığın kenarında elinde kürekle gizemli bir yabancı gördüm. Bir iki kürek dolusu toprak kaldırdı, açtığı çukura ne olduğunu seçemediğim bir şey attı, şüphesiz az önce yaptığı

şeyden arkaya iz bırakmamak için kaldırdığı mezar taşını hazinesini sakladığı yerin üstüne yerleştirdi. Bütün bu önlemleri aldıktan sonra tekrar etrafını kolaçan etti, hiçbir şey görüp duymadığından emin olunca küreğini manastırın sütunlarından birine dayayıp kubbenin altında gözden kayboldu.

Her şey kısacık bir süre içinde olup bitmiş, anlattığım bu sahne benim biraz uzağımda gerçekleşmişti; ne var ki, aktörün uzaklığına ve işlemin çabukluğuna rağmen, adamın yirmi sekiz - otuz yaşlarında, sarışın, orta boylu biri olduğunu ayırt edebilmiştim. Mavi kumaştan, basit bir pantolon giymişti, köylülerin bayram günleri giydiği türden bir pantolon; ama bu ilk izlenimle tezat oluşturan, başka bir sınıfa ait olduğunu gösteren bir şey vardı, o da kemerine asılı av bıçağıydı, ay ışığı bıçağın iki ucunu parıldatıyordu. Yüzüne gelince, eşkâlini tarif etmem zordu; yine de bir daha karşılaşsam tanıyacak kadar görmüştüm.

Bu tuhaf sahne, içimde gecenin geri kalanında uyumaya dair yalnızca umudu değil, düşünceyi de silip götürdü. Dolayısıyla bir an bile yorgunluk hissetmeden, zihnimden geçen bin bir düşünceye rağmen bu meseleyi çözmeye gayet kararlı bir şekilde ayakta durdum; ama o an için gizemi aydınlatmam imkânsızdı: dediğim gibi, silahım yoktu; o kapıyı açacak ne anahtarım ne de kıracak levye tarzı bir aletim vardı; ayrıca sonunda Don Kişot gibi bir yel değirmeni bulabileceğim bir maceraya kendim girişmektense olanları gidip yetkililere anlatmak daha iyi bir fikir olmaz mıydı? Sonuç olarak, geldiğim sundurma yoldan gün ağarır ağarmaz geri döndüm; az sonra kendimi dağın yamacında buldum: denizin üstüne devasa bir sis çökmüştü; sahile inip oturarak sisin dağılmasını bekledim. Yarım saat sonra güneş doğdu, ilk ışıklarıyla

dün geceki fırtınanın hâlâ etkisinde, hâlâ öfkeli olan okyanusu kaplayan buharı eritti.

Teknemi bulmayı umuyordum ama herhalde suların yükselmesiyle öbür kıyıya sürüklenmişti: hakikaten de çakıl taşlarının arasında karaya oturmuş halde buldum teknemi: ona doğru gittim; ama denizin çekilmiş olmasının yanı sıra teknemle açılmamı imkânsızlaştıran bir şey daha vardı, o da teknenin dibindeki tahtalardan birinin bir kayaya çarparak hasar görmüş olmasıydı: haliyle Trouville'e tekneyle dönebileceğimi düşünmek anlamsızdı. Neyse ki kıyılar balıkçıdan yana zengindi, nitekim aradan yarım saat geçmemişti ki bir gemi fark ettim. Sesimi duyurabileceğim kadar yaklaşır yaklaşmaz el kol işaretleri yapıp bağırdım: beni görüp duydular, gemi bana doğru yöneldi; teknemin direğini, yelkeni ve kürekleri yeni bir metcezir alıp götürmesin diye gemiye çıkardım; teknenin iskeletiniyse bıraktım: sahibi isterse hâlâ iş görür mü diye gelip kendi gözleriyle görebilirdi, ben de tamir masraflarını ya da pert tutarını ödemekten kurtulurdum. Beni yeni bir Robinson Crusoe gibi karşılayan balıkçılar da Trouville'liydi. Beni tanıyıp hayatta olduğum için sevindiler: bir gün önce denize açıldığımı görmüşlerdi ve geri gelmediğimi de bildiklerinden boğulduğumu sanmışlardı. Onlara geçirdiğim kazayı anlattım, geceyi bir kayanın arkasında geçirdiğimi söyledim; ben de onlara kıyıdan uzaklaştıkça görünürleşen, dağın tepesindeki harabelerin adının ne olduğunu sordum. Kalıntıların Grand-Pré manastırına ait olduğunu, Kont Horace de Beuzeval'in yaşadığı Burcy şatosunun parkına bitişik olduğunu söylediler.

İkinci defa duyduğum bu isim bana eski bir anıyı hatırlatarak yüreğimin hop etmesine neden oldu. Kont Ho-

race de Beuzeval, Matmazel Pauline de Meulien'in kocasıydı."

Alfred'in sözünü keserek, "Pauline de Meulien mi?" diye haykırdım. "Pauline de Meulien ha... Bütün hatıralarım geri geldi... Tabii ya, o... İsviçre'de ve İtalya'da seninle karşılaştığımda yanında olan kadın. Prenses B.'nin, dük F.'nin, Madam de M.'nin davetlerinde birlikte bulunmuştuk. Onu o solgun, dağılmış halde görünce nasıl tanıyamadım? Ah! Ama ne kadar büyüleyici, yetenekli, cazibe ve zekâ dolu bir kadındır o! Muhteşem siyah saçlar, yumuşak ve mağrur gözler! Zavallı çocuk! Zavallı çocuk! Ah! Şimdi hatırlıyorum, şimdi çıkardım onu."

Alfred duygulu, boğuk bir sesle, "Evet" dedi, "evet o... O da seni tanımıştı, o yüzden o kadar ısrarla kaçtı senden. Güzellik, zarafet, tatlılık timsali bir melekti o: sen de biliyorsun, dediğin gibi onu daha önce birkaç kere görmüştük birlikte; ama senin bilmediğin bir şey var, onu o zamanlar tüm kalbimle seviyordum, şimdiki servetime o zaman sahip olsaydım onunla evlenmeye kesinlikle talip olurdum, ancak sesimi çıkarmadım çünkü ona göre fakir sayılırdım. Onu görmeye devam edersem gelecekteki mutluluk ihtimaline karşın hor gören bakışlar ya da aşağılayıcı bir red riskiyle karşı karşıya kalacağımı anladım. İspanya'ya gittim; Madrid'de bulunduğum sırada Matmazel Pauline de Meulien'in Kont Horace de Beuzeval'le evlendiğini öğrendim.

Balıkçıların telaffuz ettiği bu ismin kafamda yarattığı yeni düşünceler, o geceki tuhaf kazanın zihnimdeki izlerini silmeye başladı; ayrıca gündüz ve güneş, alışıldık hayatlarımızla böyle maceralar arasındaki az benzerlik yüzünden bütün olanlar bana rüya gibi geliyordu. Jandarmaya gidip ifade verme fikri tamamen kaybolmuştu;

gönlümde yatan, her şeyi tek başıma aydınlatmaya çalışma düşüncesiydi; ayrıca o bir anlık korkuya kapılmam ve kendimi ele geçirilmiş hissetmemden dolayı kendime kızıyor, kendime bütün bunları düzeltmek için bir şans tanımak istiyordum.

Trouville'e sabah on bir gibi vardım. İnsanlar beni coşkuyla karşıladı: boğulduğumu ya da öldürüldüğümü sanmışlardı, vücudumda en ufak bir sıyrık bile olmadığını görünce sevindiler. Aslında yorgunluktan ayakta duramıyordum, beni akşam beşte kaldırmalarını ve beni Pont- l'Évêque'e götürecek bir araba hazırlamalarını tembihleyerek yattım, geceyi orada geçirmeyi düşünüyordum. Talimatlarıma harfiyen uydular, saat sekizde istikametime varmıştım. Ertesi sabah saat altıda kendime bir at alıp rehberimin arkasında Dives'e doğru doludizgin ilerlemeye başladım. Niyetim, şehre varınca sıradan bir gezgin gibi deniz kıyısına inmek, Grand-Pré manastırı harabelerine varıncaya dek sahili takip etmek ve bu yerleri basit bir manzara tutkunu olarak gündüz gözüyle enikonu inceleyip gece geri gelmek istiyordum. Öngörülmemiş bir olay bu planımı alt üst ederek aynı amaca başka bir yoldan ulaşmamı sağladı.

Dives'in aynı zamanda belediye başkanı da olan emniyet müdürünün yanına varınca, kapısında jandarmanın durduğunu ve bütün şehrin bir devrim halinde olduğunu gördüm. Yeni bir cinayet işlenmişti; ama bu defa eşi benzeri görülmemiş bir cüretle yapılmıştı. Birkaç gün önce Paris'ten gelen Beuzeval kontesi bayan, kontun birkaç arkadaşıyla birlikte kaldığı kendi şatosunun parkında öldürülmüştü. Anlıyor musun? Pauline... sevdiğim kadın, hatırası kalbimde canlanan kadın orada kalıyordu... Pauline öldürülmüştü... gece öldürülmüştü... şatosunun

parkında öldürülmüştü, hem de ben bitişikteki manastırın kalıntılarında, yani onun beş yüz adım uzağındayken! İnanılacak gibi değildi... Ama aklıma birden o görüntü, o kapı, o adam geldi; tam konuşacaktım, her şeyi anlatacaktım ki nereden çıktığını bilmediğim bir önsezi beni bundan alıkoydu; henüz yeteri kadar emin değildim ve bir şey söylemeden önce araştırmamı sonuna kadar götürmeye karar verdim.

Olayı sabahın dördünde haber alan jandarma, olay mahallinde tutanak tutulması için belediye başkanını, yargıcı ve iki doktoru almaya gelmişlerdi; belediye başkanıyla yargıç hazırlardı; ama iki doktordan biri hasta ziyaretinde olduğundan yetkili makamların davetine icabet edemiyordu: resim okurken la Charité hastanesinde bazı anatomi çalışmaları yapmıştım, kendimi tıp öğrencisi olarak tanıtıp onlara katılmayı teklif ettim. Benden daha iyi bir seçenekleri olmadığından kabul ettiler ve birlikte Burcy Şatosuna doğru yola çıktık: bütün yaptıklarım içgüdüseldi; Pauline'in üstünü tabutunun tahtaları kapatmadan onu bir kez daha görmek istemiştim ya da daha ziyade bana gökten inen sese uyuyordum.

Şatoya ulaştık: kont aynı sabah Caen'a doğru yola çıkmıştı: cesedi Paris'e, aile mezarlarına taşıtmak için validen izin istemeye gidiyordu ve oradan uzaklaşmak için de adaletin soğuk formalitelerini gerçekleştireceği, üzüntüsünü artıracak, acı verecek o andan istifade etmişti.

Kontun arkadaşlarından biri bizi karşılayıp kontesin odasına götürdü. Kendime güçlükle hâkim olabiliyordum: dizlerimin bağı çözülüyor, kalbim deli gibi çarpıyordu: bizi bekleyen kurban kadar solgun olmalıydı benzim. Odaya girdik; oda hâlâ hayat dolu bir kokuyla doluydu. Etrafıma ürkek bir bakış attım: bir yatağın üstünde, Pa-

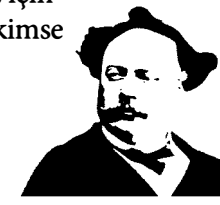
uline'in üstüne şimdiden örttükleri kefenin ortaya çıkardığı insan formunu fark ettim: o anda bütün cesaretimin yok olduğunu hissettim, kapıya yaslandım; doktor, alışkanlığın verdiği sükûnet ve anlaşılması imkânsız bir duyarsızlıkla yatağa doğru ilerledi. Cesedi örten çarşafı kaldırıp başını ortaya çıkardı: işte o an hâlâ rüyada olduğumu ya da bir büyünün etkisi altında olduğumu sandım. Yatakta uzanan bu ceset, Beuzeval kontesine ait değildi; öldürülen, bizim de ölümünü resmen ilan etmeye geldiğimiz bu kadın Pauline değildi!"

dört

Mavi gözlü, sarışın, beyaz tenli ve zarif, soylu ellere sahip bir kadındı; genç, güzel bir kadındı ama Pauline değildi.

Yara izi sağ taraftaydı; kurşun iki kaburgasının arasından ilerleyip kalbini delip geçmişti; kadın anında can vermiş olmalıydı. Bütün bunların öyle tuhaf bir gizemi vardı ki kafam karışmaya başlıyordu; şüphelerimi nerede yoğunlaştıracağımı bilmiyordum: ama kesin olan bir şey varsa o da bu kadının, kocasının öldüğünü iddia ettiği Pauline olmadığı, Pauline niyetine başka bir kadını gömeceğimizdi.

Tüm bu tıbbi müdahale sırasında ne işe yaradım, tutanak diye neyi imzaladım bilmiyorum; neyse ki Dives'in doktoru muhtemelen bir öğrenciye üstünlük kurmak ve taşranın Paris'e üstünlüğünü ispatlamak için her şeyle kendi ilgilendi, benden bir tek imzamı istedi. İşlem yaklaşık iki saat sürdü; sonra şatonun yemek salonuna indik, orada bize içecek bir şeyler hazırlamışlardı. Arkadaşlarım bu kibarlığa sofraya oturarak karşılık verirken ben de gidip başımı ön tarafa bakan pencerenin camına dayadım. O halde neredeyse on beş dakika durmuştum ki toz içinde bir atlı dörtnala avluya girdi, atıyla ilgilenecek kimse

var mı diye dert etmeden yere atlayıp hızla giriş merdivenlerine yöneldi. Gittikçe daha da hayrete düşüyordum. Bir sürprizden diğerine koşuyordum: Şöyle bir görmüş olmama ve kıyafetini değiştirmiş olmasına rağmen adamı tanıdım. Bu, mağaradan çıkarken harabelerin ortasında gördüğüm adamdı; mavi pantolonlu, kürekli ve av bıçaklı adamdı. Hizmetçilerden birini çağırıp gelen atlının kim olduğunu sordum.

"Kendisi benim efendim olur, Beuzeval kontu. Taşıma iznini almaya gittiği Caen'dan dönüyor" dedi.

Yakında Paris'e gitmeyi düşünüp düşünmediğini sordum.

"Bu akşam gidecek" dedi, "çünkü Madam'ın cesedini taşıyacak araba hazır, atları saat beş için emretti."

Yemek odasından çıkarken çekiç sesleri duyduk; marangoz tabuta çivi çakıyordu. Her şey belli bir düzen içinde ama aceleyle yapılıyordu gördüğümüz kadarıyla. Yeniden Dives'e doğru yola çıktım: üç saat sonra l'Évêque Köprüsünde, dört saat sonra da Trouville'deydim.

O gece için kararımı vermiştim. Olayı kendim aydınlatacak, girişimim başarısızlıkla sonuçlanırsa da ertesi gün her şeyi jandarmaya anlatıp meseleyi çözme işini onlara bırakacaktım.

Nitekim Dives'e varınca ilk işim yeni bir tekne kiralamak oldu; ama bu defa tekneyi sürecek iki adam da tuttum, sonra odama çıktım, içinde bir hançer bulunan seyahat çantama iki de iyi durumda tabanca koydum; bu sıra dışı hazırlıkları ev sahibemden gizlemek için paltomu üstüme geçirip ilikledim; tekneye bir fenerle levye çıkarttım ve gezimde martı avlama arzumu bahane ederek tüfeğimle tekneye bindim.

Bu defa rüzgâr iyiydi; üç saatten kısa bir süre içinde Dives'in ırmak ağzına varmıştık: oraya gelince tayfalara

hava iyice kararana kadar iskelede kalmalarını emrettim; sonra, karanlığın tamamen çöktüğünü görünce geminin burnunu kıyıya döndürüp karaya çıktım.

O zaman adamlarıma son talimatlarımı verdim: bir kaya oyuğuna saklanıp nöbetleşe ortalığı kolaçan edecek ve ilk işaretimle denize açılmaya hazır şekilde beni bekleyeceklerdi. Eğer gündoğumuna kadar dönmemiş olursam Trouville'e gidip belediye başkanına mühürlü bir paket götüreceklerdi: bu pakette imzalı tanıklığım, giriştiğim bu seferin ayrıntıları, beni ölü ya da diri bulmaları için gerekli talimatlar vardı. Önlemimi almış bir halde tüfeğimi omzuma astım; yanıma levyemle fenerimi, bir de gerekirse yakmak için çakmağımı aldım ve ilk yolculuğumda takip ettiğim yolu bulmaya çalıştım.

Yolu bulmam çok sürmedi, tepeye tırmandım ve ayın ilk ışıkları eski manastırın kalıntılarını gözlerimin önüne serdi; sundurmayı aştım ve geçen sefer olduğu gibi kendimi küçük kilisenin içinde buldum.

Kalbim yine deli gibi çarpıyordu; ama bunun nedeni korkudan ziyade beklentiydi bu sefer. Kararımı bu anlık, insana vahşi bir cesaret veren fiziksel heyecana değil ama bunu temkinli fakat geri dönüşü olmayan bir karar haline getiren ahlak düşüncesinde temellendirmeye zamanım olmuştu.

O ilk akşam dibinde yattığım sütuna ulaşınca etrafımı kolaçan etmek için durdum. Ortalık sakindi, okyanusun gürültülü nefes alıp vermeye benzeyen o sonsuz gürüldeme dışında hiçbir ses yoktu; adım adım ilerlemeye, önce Beuzeval kontunu gördüğüm yere bakmaya karar verdim çünkü gördüğümün o olduğundan, onun ne olduğunu anlamadığım bir şeyi sakladığından oldukça emindim. Bu yüzden levyeyle feneri sütuna dayadım, bir

şey olursa kendimi savunabilmek için tüfeğimi elime aldım; koridora çıktım, karanlık kemerleri takip ettim; kemerleri taşıyan, küreğin dayalı olduğu sütunlardan birinin arkasına geçtim; sonra, bir an hareketsiz, sessiz kalıp yalnız olduğuma emin olduktan sonra mahzene gitmeyi göze aldım, kontun yaptığı gibi mezar taşını kaldırdım, yeni karılmış toprak ortaya çıktı, tüfeğimi yere bıraktım, küreği daha önce açılmış çukura batırdım ve toprağa batırdığım ilk kürekten sonra yerde bir anahtarın parıldadığını gördüm; çukuru doldurdum, taşı mezarın üstüne yerleştirdim, tüfeğimi alıp küreği bulduğum yere bıraktım ve en karanlık noktada düşüncelerimi toparlamak için bir an durdum.

Bu anahtarın kontun çıktığı kapıyı açtığı aşikârdı; artık levyeye ihtiyacım kalmamıştı: bu yüzden onu sütunun arkasında bırakıp yalnızca feneri yanıma aldım ve kubbeli kapıya doğru ilerledim, üç basamağı indim, anahtarı kilide soktum, ikinci turda kilit açıldı, içeri girdim; kapıyı kapatacaktım ki bir terslik olur da anahtar tekrar açamazsa diye düşündüm; gidip levyeyi aldım, dördüncü basamakla beşinci basamak arasına eğimli bir halde yerleştirdim; kapıyı arkamdan kapadım; o zaman daha da zifiri bir karanlığın içine girdiğimden fenerimi yaktım ve dehliz aydınlandı.

İçinde bulunduğum geçit, bir mağara girişine benziyordu, en fazla beş altı adım genişliğindeydi, duvarlar ve kubbe taştandı; önümde yirmi basamaklı bir merdiven iniyordu; merdivenin sonunda eğimli toprak yeraltına doğru devam ediyordu; birkaç adım önümde ikinci bir kapı gördüm, ona doğru ilerledim, meşe kapıya kulağımı dayadım ama bir şey duymuyordum; anahtarı denedim, birinci kapı gibi açıldı; bundan da içeri girdim ama bu sefer arkamdan

kapatmadım ve manastırın üst düzey görevlilerine tahsis edilmiş yeraltı mezarında olduğumu fark ettim: basit rahipler yukarıdaki mezarlığa gömülüyordu.

Orada bir an duraksadım: güzergâhımın sonuna yaklaşmakta olduğum belliydi; öylesine kararlıydım ki sonuna kadar girmekten alıkoyamazdı hiçbir şey beni; ama yine de" diye sürdürdü Alfred, "bazı mekânların güçlü bir etkisi olduğunu takdir edersin; elimi terden sırılsıklam olmuş alnıma götürüp bir an kendime gelmek için durdum. Orada ne bulacaktım? Muhtemelen üç gün önce kapanmış bir tabuttu beni bekleyen; birden ürperdim! Bir inleme duyar gibi oldum.

Bu ses, cesaretimi azaltmak yerine beni tamamen korkusuzlaştırdı; hızlıca ilerledim; ama inleme ne taraftan gelmişti? Etrafıma bakındığım sırada ikinci bir inleme duydum; sesin geldiği yere doğru atıldım, her mezar bölmesine göz attım, kasvetli taşlardan başka bir şey görmedim, taşların üstünde içlerinde yatanların ismi yazıyordu; nihayet en dipteki sonuncu bölmeye varınca köşede oturan bir kadın gördüm, kollarını kavuşturmuş, gözlerini kapatmış, bir tutam saçını ağzına sokmuştu; yanındaki mezar taşının üstünde bir mektup, sönmüş bir lamba ve boş bir bardak duruyordu. Çok mu geç kalmıştım, ölmüş müydü? Anahtarı denedim, kilide uymadı; ama çıkardığım gürültüyle kadın yabani gözlerini açtı, yüzünü kapayan saçlarını haşince çekti ve hızlı ve mekanik bir hareketle gölge gibi ayağa kalktı. Çığlığı basarak adını söyledim: Pauline! Kadın parmaklığa doğru atılıp dizlerinin üstüne çöktü.

Can çekişen birinin korkunç sesiyle "Ah!" diye bağırdı, "beni buradan çıkarın. Bir şey görmedim, kimseye bir şey söylemem, annemin adına yemin ederim."

Parmaklıkların arasından ellerini tutarak, "Pauline! Pauline!" diyip durdum, "Pauline, korkmanıza gerek yok, size yardım etmeye, imdadınıza geldim: sizi kurtarmaya geldim."

Ayağa kalkarken, "Ya" dedi, "beni kurtarmaya, beni kurtarmaya... evet, beni kurtarmaya. Kapıyı açın, hemen açın; kapıyı açmazsanız hiçbir dediğinize inanmam. Tanrı aşkına, açın şu kapıyı."

Parmaklıkları bir kadından beklemeyeceğim bir güçle sarstı.

"Kendinize gelin, kendinize gelin" dedim. "Parmaklığı açacak anahtarım yok ama açmama yarayacak aletlerim var: onları alıp geleyim..."

Parmaklıkların arasından kolumu yakalayarak, duyulmamış bir güçle, "Beni bırakmayın" diye bağırdı, "beni bırakmayın, sizi bir daha görmeyeceğim, değil mi?"

Feneri yüzüme yaklaştırarak, "Pauline" dedim, "beni tanımadınız mı? Ah! Bana bakın, sizi bırakabilir miyim, bir düşünün."

Pauline iri siyah gözlerini benimkilere dikti, bir an hafızasını yokladı; sonra birden: "Alfred de Nerval!" diye bağırdı.

"Ah! Teşekkürler, teşekkürler" diye yanıtladım. "Siz de beni unutmamışsınız. Evet, benim, sizi o kadar sevmiş olan, hâlâ da seven kişiyim. Bana güvenebilecek misiniz?"

Solgun yüzünden ansızın bir kızartı geçti, mahcubiyet kadının kalbinde vardı; sonra kolumu bıraktı.

"Çok uzun sürer mi?" diye sordu.

"Beş dakika."

"Gidin o zaman; ama yalvarırım şu feneri bana bırakın, karanlık beni öldürecek."

Feneri ona verdim: aldı, kolunu parmaklıkların arasından geçirdi, beni gözleriyle mümkün olduğunca uzun süre takip etmek için yüzünü iki parmaklığın arasına dayadı, ben de geldiğim yolu koşaradım geri gittim. İlk kapıyı aşmam gerektiği an, arkamı dönüp Pauline'in hâlâ aynı pozisyonda, mermerden koluyla meşale tutan bir heykel gibi hareketsiz, öylece durduğunu gördüm.

Yirmi adım sonra ikinci merdivene ulaştım ve dördüncü basamağa koyduğum levyeyi buldum; hemen geri döndüm: Pauline hâlâ aynı yerdeydi. Beni görünce sevinçten çığlık attı. Parmaklığa atıldım.

Kilit o kadar sağlamdı ki topuk demirine doğru dönmem gerektiğini fark ettim: ben de taşa yüklendim. Pauline ışığı tutuyordu; on dakikanın sonunda iki tokmaktan birinin iki bağı gevşedi, çekince açıldı. Pauline dizlerinin üstüne çöktü: o an artık özgür olduğuna inanmıştı.

Şükranlarını sunması için onu bir an kendi haline bıraktım, sonra mahzene girdim. O zaman hemen döndü, taşın üstündeki açık mektubu alıp göğsüne sakladı. Bu hareketi bana boş bardağı hatırlattı; bardağı kaygıyla elime aldım, dibinde bir parmak beyazımsı bir madde vardı.

"Bu bardakta ne vardı?" diye sordum korkuyla.

"Zehir" diye yanıtladı Pauline.

"Siz de onu içtiniz!" diye bağırdım.

"Sizin geleceğinizi nereden bilebilirdim?" dedi, bardağı benim gelişimden bir iki saat önce içtiğini hatırlayıp başını parmaklığa yaslayarak.

"Canınız acıyor mu?" diye sordum.

"Daha değil" dedi. O an içimi bir umut doldurdu.

"Zehir uzun zamandır bardakta mıydı?"

"Aşağı yukarı iki gün iki gecedir galiba, zaman mefhumumu kaybettim."

Tekrar bardağa baktım, dipteki kalıntı biraz içimi rahatlattı: iki gün iki gece boyunca zehir dibe çökmüştü. Pauline yalnızca su içmişti, biraz zehir bulaşmış bir suydu bu evet ama öldürecek kadar yoğun değildi belki de.

Onu bir kolumla kaldırarak, "Kaybedecek bir dakikamız bile yok" dedim, "yardım bulmak için buradan çıkmamız gerekiyor."

Yüzünü pembeleştiren azize mahcubiyetiyle kolumdan kurtularak, "Yürüyebilirim" dedi.

Hemen ilk kapıya doğru ilerledik, kapıyı arkamızdan kapadık; sonra ikinci kapıya vardık, kolayca açıldı ve kendimizi manastırın altında bulduk. Ay, açık gökyüzünde parlıyordu; Pauline kollarını uzattı ve yeniden dizlerinin üstüne çöktü:

"Haydi gidelim" dedim, "her dakika ölümcül olabilir."

"Canım acımaya başlıyor" dedi ayağa kalkarken.

Alnımdan soğuk terler boşandı, onu çocuk gibi kucağıma aldım, kalıntıları geçtim, manastırdan çıktım ve koşarak tepeden aşağı indim: sahile inince uzaktan adamlarımın ateşini gördüm.

Kaybedecek vaktimiz olmadığını belirtmek için emreden bir ses tonuyla, "Denize, denize!" diye bağırdım.

Tekneye atlayarak kıyıya yaklaştırdılar, dizlerime kadar suya girdim; Pauline'i kollarımdan alıp tekneye çıkardılar. Ondan sonra ben de çıktım.

"Acınız arttı mı?"

"Evet" dedi Pauline.

İçimdeki his, çaresizliğe benzer bir şeydi: ilkyardım yok, panzehir yok; birden aklıma deniz suyu geldi, teknenin dibinde bulduğum bir midye kabuğunu deniz suyuyla doldurup Pauline'e verdim.

"İçin" dedim.

Ses çıkarmadan dediğimi yaptı.

Adamlardan biri, "Ne yapıyorsunuz?" diye bağırdı; "hanımefendiyi kusturacaksınız."

İstediğim de buydu zaten: onu bir tek istifra etmek kurtarabilirdi. Beş dakika sonra daha da acı verici bir şekilde midesi kasılmaya başladı, üç gündür bu zehir dışında bir şey girmemişti midesine. Ama bu son krizi atlatınca rahatladı; o zaman ona bir bardak soğuk içme suyu verdim, kana kana içti. Çok geçmeden ağrısı dindi, ardından aşırı bir yorgunluğa teslim oldu. Teknenin arka tarafında adamlarımın ceketleriyle benim paltomdan bir yatak yaptık: Pauline uslu bir çocuk gibi söz dinleyerek oraya yattı, neredeyse yatar yatmaz gözleri kapandı, bir süre nefes alıp verişini dinledim; hızlı ama düzenli nefes alıp veriyordu: kurtulmuştu.

"Haydi bakalım" dedim neşeyle tayfama, "şimdi doğru Trouville'e gidiyoruz, mümkün olduğunca çabuk: oraya vardığımızda sizi yirmi beş altın bekliyor."

Çok geçmeden, gözü pek denizcilerim, yelkenin yeterli olmadığına karar vererek küreklerine davrandılar ve tekne suyun üstünde balıkçıl bir kuş gibi süzülmeye başladı.

beş

Pauline limana girdiğimiz sırada gözlerini açtı; ilk olarak dehşet içinde bir harekette bulundu, tatlı bir rüya gördüğünü sandı; mahzenin duvarlarına dokunmayacağından emin olmak ister gibi kollarını uzattı, sonra kaygıyla çevresine bakındı.

"Beni nereye götürüyorsunuz?" diye sordu.

"Sakin olun" diye cevapladım; "bu gördüğünüz evler yoksul bir köye ait; oradakilerin meraklılık yapacak vakitleri yok; kimse sizi tanımadan istediğiniz kadar kalabilirsiniz burada. Ayrıca, eğer gitmek isterseniz yalnızca nereye gitmek istediğinizi söyleyin, yarın, bu gece, isterseniz hemen şu an sizinle geleyim, sizi götüreyim, rehberiniz olayım."

"Fransa'nın dışına bile gelir misiniz?"

"Her yere gelirim!"

"Teşekkürler" dedi; "bir saat kadar düşünmeme müsaade edin; kafamı toparlamaya çalışayım, çünkü şu anda kalbim de beynim de darmadağın; son iki gün iki gece boyunca tüm gücümü tükettim ve ruhumun deliliğe benzer bir karmaşa içinde olduğunu hissediyorum."

"Siz nasıl isterseniz; beni görmek istediğiniz zaman çağırtmanız yeterli."

Bana teşekkür manasında bir işaret yaptı. O anda hana vardık.

Pauline rahatsız olmasın diye ona benim odamdan tamamen ayrı bir konukevinde bir oda hazırlattım; sonra ev sahibeme odasına yalnızca çorba çıkartmasını tembih ettim; midesinin şu anda bulunduğu hassas durumda başka bir yemek tehlikeli olabilirdi. Talimatlarımı verdikten sonra odama çekildim.

Orada, ruhumu dolduran, Pauline'in önünde göstermeyi göze alamadığım neşeye kendimi bırakabildim. Hâlâ sevdiğim kadını, iki senelik ayrılığa rağmen hatırası kalbimde kalan kadını kurtarmıştım, hayatını bana borçluydu. Kaderin ya da Tanrı'nın gönderdiği, beni bu sonuca ulaştıran bütün tersliklere, geri adımlara, çeşitli tesadüflere minnettardım; sonra birden korkunç bir düşünce içimi ürpertti: bu rastlantısal koşullardan biri eksik olsaydı, tamamı beni bu labirente getiren zinciri oluşturan küçük olaylardan tek bir tanesi başıma gelmeseydi şu anda Pauline o mahzende hapis olacak, vücudu zehrin ya da açlığın etkisiyle kasılacaktı; bu sırada ben de her şeyden bihaber, başka bir yerde boş işlerle uğraşacak, belki keyfimin peşinde koşacak, onu böyle acı içinde bırakacaktım; içime doğup da bir ses, bir nefes bana gelip şöyle demeyecekti: 'Ölüyor; kurtar onu!' Bu tarz şeyleri düşünmek korkunçtur, düşünmekten korkmaksa en berbatıdır. Aynı zamanda en teselli edici şey olduğu da doğrudur çünkü bu şüphe çemberini düşünerek tükettikten sonra inanca yönelir, tesadüfün şuursuz ellerinden kurtulup Tanrı'nın kasıtlı niyetlerine teslim olur insan.

"Bir saat böyle kaldım, yemin ederim" diye sürdürdü Alfred, "ne kalbime ne de aklıma saf bir düşünce gelmiyordu. Onu kurtarmış olmaktan dolayı mutluydum, gururluydum; bu eylemim ödülünü de yanında getirmişti ve bu görevi yerine getirmek için seçilmiş olmanın mut-

luluğu dışında bir şey istemiyordum. Bu bir saatin sonunda Pauline beni çağırttı: odasına gitmeye can atarak hemen kalktım; ama kapının önüne gelince içeri girecek gücü bulamadım kendimde, bir an için duvara yaslanmak zorunda kaldım, duygularımın üstesinden gelmek için handa çalışan kızın yanıma gelip beni içeri davet etmesi gerekti. Pauline kendini yatağın üzerine atmıştı, ama üstünü başını çıkarmadan. Elimden geldiğince sakin görünmeye çalışarak yanına yaklaştım: bana elini uzattı.

"Size henüz teşekkür edemedim" dedi: "mazeretim, minnettarlığımı ifade edecek kelimeleri bulamıyor olmam. Bunu, beni içinde bulduğunuz durumdaki bir kadının yaşamış olduğu dehşete verip beni affedin."

"Beni dinleyin, hanımefendi" dedim duygularımı bastırmaya çalışarak, "ve size söyleyeceğim şeye inanın. Yaşadığınız şey öyle beklenmedik, öyle tuhaf bir şeydi ki, bütün sıradan kalıplardan ve önceden kararlaştırılmış hazırlıklardan ayrı tutulması gerekir. Beni size Tanrı gönderdi ve ona minnettarım; ama benim görevim bununla bitmedi, öyle umuyorum ki, belki bana daha ihtiyacınız olacak. Beni bir dinleyin ve sözlerimin her birini ölçüp biçin.

"Ben özgürüm... zenginim... beni dünyanın herhangi bir yerine bağlayan bir şey yok. Seyahat etmeyi tasarlıyordum, belli bir amacım olmaksızın İngiltere'ye doğru yola çıkmak üzereydim; güzergâhımı değiştirip tesadüfün beni ittiği dünyanın bu tarafına yöneldim. Belki sizin de Fransa'dan ayrılmanız gerekiyordur? Hiçbir fikrim yok, sizden bana hiçbir sırrınızı açıklamanızı istemiyorum, bir varsayımda bulunmak için bile bana bir işaret vermenizi beklerim. Ancak, Fransa'da da kalsanız, ülkeyi terk de etseniz benden yararlanın, hanımefendi, bir arkadaş

ya da bir ağabey olarak yararlanın; size eşlik etmemi ya da sizi uzaktan takip etmemi emredin, avukatınız olayım ya da sizi tanımıyormuş gibi yapmamı isteyin, ben de anında emrinizi yerine getireyim; ve bunu, hanımefendi, inanın bana, bunu art niyetsiz, bencil bir umudum, kötü niyetim olmaksızın söylüyorum. Bu yüzden kendi yaşınızı unutun, benim yaşımı unutun veya ağabeyiniz olduğumu farz edin."

Kontes duygulu bir sesle, "Teşekkürler" dedi, "sizin sadakatinize benzer bir itimatla kabul ediyorum; kendimi tamamen sizin şerefinize adıyorum, çünkü bu dünyada sizden başka kimsem yok: var olduğumu bir tek siz biliyorsunuz.

"Evet, tahmininizde haklısınız, Fransa'dan ayrılmam gerekiyor. Siz İngiltere'ye gidiyordunuz, beni de götürün; ama oraya tek başıma, ailesiz gidemem; bana kız kardeşiniz olmamı teklif ettiniz; bundan böyle herkes için ben Matmazel de Nerval olayım."

"Ah, beni ne mutlu edersiniz!" diye bağırdım. Kontes başıyla, dinle dercesine bir işaret yaptı:

"Belki de düşündüğünüzden daha fazla bir şey istiyorum sizden" dedi, "ben de zengindim ama ölü bir insanın malı mülkü olamıyor."

"Ama ben zenginim, bütün servetim..."

"Anlatamadım" dedi, "bitirmeme izin vermeden utandırıyorsunuz beni."

"Affedin."

"Ben Matmazel de Nerval olurum, babanızın kızı olarak, isterseniz, size emanet edilmiş bir yetim olarak. Tavsiye mektuplarınız vardır muhakkak; beni yatılı okulun birinde öğretmen olarak tanıtırsınız. İngilizce ve İtalyancayı anadilim gibi biliyorum; iyi bir müzisyenim, en azın-

dan bir zamanlar öyle olduğumu söylerlerdi, müzik ve dil dersleri verebilirim."

"Ama bu imkânsız" diye itiraz ettim.

Kontes, "Şartlarım bunlar" dedi, "red mi ediyorsunuz, yoksa ağabeyim olarak kabul mü ediyorsunuz?"

"Ne isterseniz, hepsi, hepsi kabulüm!"

"Peki madem, o halde kaybedecek vaktimiz yok, yarın yola çıkmamız gerek; mümkün müdür?"

"Harika!"

"Peki ya pasaport?"

"Benimki yanımda."

"Bay de Nerval adına mı?"

"İsmimin yanına 've kız kardeşi' diye ekleyebilirim."

"Belgede sahtecilik mi yapacaksınız yani?"

"Masum bir müdahale sadece. Paris'e yazıp bana ikinci bir pasaport göndermelerini istememi mi tercih edersiniz?"

"Yok, hayır... bu bize çok zaman kaybettirir. Nereden çıkacağız yola?"

"Le Havre'dan."

"Nasıl peki?"

"Vapurla gidebiliriz, isterseniz."

"Ne zaman?"

"Siz ne zaman derseniz."

"Hemen gidebilir miyiz?"

"Kendinizi halsiz hissetmiyor musunuz?"

"Yanılıyorsunuz, gücüm yerinde. Yola çıkmaya hazır olduğunuz an beni de hazır bulacaksınız."

"İki saat sonra."

"Çok iyi. Güle güle, ağabey."

"Güle güle, hanımefendi."

"Ah!" diye sürdürdü kontes gülümseyerek, "daha şimdiden anlaşmamızı ihlal etmeye başladınız."

"Ne kadar tatlı olsa da, yeni isminize alışmam gerek."

"Bana o kadar pahalıya mal olacak yani?"

"Ah! Siz yok musunuz..." diye bağırdım.

Fazla ileri gitmek üzere olduğumu fark ettim.

"İki saat içinde her şey arzuladığınız gibi hazır olacak" diye ekledim.

Sonra başımı eğerek odadan çıktım.

Ağabey rolünü oynamayı ruhumun tüm samimiyetiyle teklif edeli daha yalnızca on beş dakika olmuştu ama şimdiden bunun zorluğunu hissediyordum. Genç ve güzel bir kadının üvey ağabeyi olmak zaten zor bir şeydi; hele bir de o kadını seviyorsanız, onu kaybetmişken yeniden, tek başına, yapayalnız, sizden başka dayanağı yokken bulmuşsanız; size rüya gibi geldiğinden inanmaya cesaret bile edemediğiniz mutluluk gerçekte bu kadar yakınınızdayken ve elinizi uzatınca ona dokunabilecekken, işte o zaman, aldığınız karara rağmen, verdiğiniz söze rağmen ruhunuzda alevlenen ateşi içeri hapsetmek imkânsızdır, gözlerinizden ya da ağzınızdan mutlaka bir kıvılcım kaçar dışarıya. Denizci adamlarımı yiyip içerken buldum; onlara vapurun kalkış saatinde orada olmaları için gece Le Havre'a gitme projemi bildirdim; ama Le Havre'a bizi buraya getiren tekneyle geçmeyi denemeyi reddettiler. Daha sağlam bir tekne hazırlamak için yalnızca bir saat istediklerinden o anda ücrette anlaştık, daha doğrusu ücreti benim gönlüme bıraktılar. Daha önce aldıkları yirmi beş altına beş altın daha ekledim; bu paraya beni Amerika'ya bile götürürlerdi.

Ev sahibemin elbise dolaplarına bir ziyarette bulundum. Kontes kurtulduğunda üstünde mahzene kapatıldığı an-

daki elbisesi vardı, başka da kıyafeti yoktu. O kadar güçsüz ve acı içindeydi ki hâlâ, onun için gecenin rüzgârıyla sisinden korkuyordum; çekmeceli dolabın üstünde büyük bir ekose şal fark edip el koydum ve Bayan Oseraie'den bunu hesabıma yazmasını rica ettim; bu şal ve benim paltom sayesinde yol arkadaşımın deniz yolculuğu sırasında rahat edeceğini umuyordum. Pauline beni bekletmedi, adamlar hazır olunca o da hemen aşağı indi. Pauline'in bana tanıdığı süre içinde handaki hesabımı kapatmıştım; şimdi limana gidip tekneye binmek kalmıştı bize sadece.

Tahmin ettiğim gibi, gece serin ama sakin ve güzeldi. Şalı kontesin üzerine örttüm, onu adamların teknenin arkasında bir yelkenle yaptıkları çadıra sokmak istedim; ama gökyüzünün duruluğu ve denizin dinginliğinden dolayı güvertede kaldı; ona bir bankı işaret ettim, birbirimize yakın halde oturduk.

İkimiz de düşüncelerimizle o kadar doluyduk ki, tek kelime etmeden öylece oturduk. Başımı geriye doğru atmış, başıma gelen ve muhtemelen etkileri geleceğe de uzanacak olan tuhaf maceralar dizisini hayretler içinde düşünüyordum. Genç, güzel, görünürde kocasının sevdiği Beuzeval kontesinin hangi olaylar zinciri yüzünden harabe halindeki bir manastırın mahzenlerinden birinde ölümü bekler, ellerinden benim kopardığım ölümü bekler duruma geldiğini öğrenmek için yanıp tutuşuyordum. Kocası ne amaçla ve hangi sonuca ulaşmak için karısının öldüğü haberini yaymış ve ölüm döşeğine onun yerine yabancı bir kadını yatırmıştı? Kıskançlık yüzünden mi? Aklıma ilk gelen fikir buydu, korkunç bir düşünceydi bu... Pauline'in birini sevmesi düşüncesi!

Buyurun size bütün hayallerimi yerle bir eden bir şey; çünkü hayata sevdiği bu adam için dönecekti elbette; ne-

reye giderse gitsin peşinden bu adam gelecekti. O zaman onu bir başkası için kurtarmış olacaktım; bana bir ağabey gibi teşekkür edecekti ve her şey söylenmiş olacaktı; bu adam ise bana hayatından daha fazla şey borçlu olduğunu söyleyerek tekrar tekrar elimi sıkacaktı; sonra da farkında bile olmadan mutluluklarını yaşayacaklardı! Ben de, daha önce yaptığım gibi, hatta öncekinin bin katı acı çekmeye Fransa'ya dönecektim; çünkü ilkin yalnızca uzaktan şöyle bir gördüğüm bu saadet bana yaklaşmış, ancak sonra daha da acımasızca yeniden elimden kaçmış olacaktı; o zaman belki de bir an gelecek ve bu kadını kurtardığım güne lanet okuyacaktım ya da herkesin gözünde ölü olmasına rağmen benim için hayatta ama benden uzakta olmasına, bir başkasının yanında olmasına üzülecektim... Öte yandan, hele bir de Pauline suçluysa, kont intikamında haklıysa... Kontun yerinde olsam onu ölüme bırakmakla kalmaz, kesin onu bizzat kendim öldürürdüm... onu ve sevdiği adamı... Pauline'in bir başkasını sevmesi... Pauline'in suçlu olması... Ah, bu düşünceler beni yiyip bitiriyordu... Yavaşça kafamı kaldırdım; Pauline başını geri atmış, gökyüzüne bakıyordu, yanaklarından iki gözyaşı süzülüyordu.

"Ah!" diye bağırdım, "Tanrım, neyiniz var?"

Kıpırdamadan, "İnanıyor musunuz" dedi, "insanın memleketini, ailesini, annesini geride bırakıp da kalbinin kırılmamasının mümkün olduğuna inanıyor musunuz? Mutluluktan değil belki, ama en azından sükûnetten umutsuzluğa kalbi kanamadan geçebileceğine inanıyor musunuz? Benim yaşımda birinin, hayatının geri kalanını yabancı topraklarda geçirmeye gitmek için, gözyaşlarını onu sevdiği her şeyden uzaklaştıran sulara katmadan okyanusu aşabileceğine inanıyor musunuz?"

"Ama, bu temelli bir elveda mı yani?"

Başını hafifçe sallayarak, "Temelli!" diye mırıldandı.

"Özlediğiniz insanları bir daha görmeyecek misiniz?"

"Kimseyi görmeyeceğim..."

"Öldüğünü sandıkları, özledikleri kişinin hayatta ve ağlamakta olduğunu hiç kimse, istisnasız hiç kimse asla öğrenemeyecek mi?"

"Hiç kimse... asla öğrenmeyecek, istisnasız hiç kimse..."

"Ah!" diye bağırdım, "Ah, ne kadar mutluyum, içimi ne kadar ferahlattınız!"

"Anlamadım" dedi Pauline.

"İçimde uyanan kuşkuları, korkuları tahmin etmiyor musunuz? Beni sizin yanınıza getiren olaylar silsilesini öğrenmek için sabırsızlanmıyor musunuz? Tanrı'ya hangi araçları kullandığını bilmeksizin, kurtulduğunuz için şükür mü ediyorsunuz?" diye sordum.

"Haklısınız, bir ağabey kız kardeşinden sır saklamamalı... Bana her şeyi anlatın... ben de sizden bir şey gizlemeyeceğim..."

"Hiçbir şey mi? Yemin edin... Kalbinizi açık bir kitap gibi okumama izin verecek misiniz?"

"Evet... orada yalnızca bedbahtlık, teslimiyet ve yakarış bulacaksınız. Ama şimdi bunun ne vakti ne de saati. Ayrıca bütün o felaketleri anlatmaya cesaret edebilmem için henüz çok tazeler..."

"Siz ne zaman isterseniz... istediğiniz saat... istediğiniz vakit... Ben beklerim."

Ayağa kalktı.

"Dinlenmeye ihtiyacım var" dedi, "bu çadırda uyuyabileceğimi söylememiş miydiniz?"

Onu çadıra götürdüm; paltomu tahta döşemeye serdim; sonra onu yalnız bırakmam için bana eliyle bir işaret yaptı. İsteğine uydum, dönüp banka, az önce onun

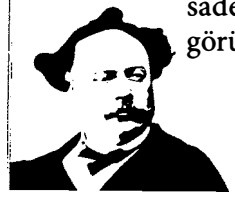
oturduğu yere oturdum, az önce onun başının olduğu yere başımı dayadım ve le Havre'a varana kadar öylece kaldım. Ertesi gün Brighton kıyılarına yanaştık; altı saat sonra da Londra'daydık.

altı

Londra'ya vardığımızda ilk işim kız kardeşimle ikimize bir daire aramak oldu; sonuç olarak aynı gün bana tavsiye edilen bankeri görmeye gittim: bana dayalı döşeli küçük bir ev gösterdi, bu ev iki kişi ve iki hizmetçi için biçilmiş kaftandı; bankeri pazarlık yapmakla görevlendirdim, ertesi gün kır evinin emrime amade olduğunu yazdı.

Çok geçmeden, kontes dinlendiği sırada bir çamaşırcıya gittim. Mağazanın sahibesi benim için son derece sade, ama tamamen eksiksiz ve zevkli bir çeyiz bohçası hazırladı; iki saat sonra çamaşırların tamamı Pauline de Nerval adıyla işlenmiş ve sahibinin yatak odasındaki dolaba taşınmıştı. Hemen bir kadın terzi dükkânına girdim, her ne kadar Fransız da olsa malları hazırlamada çamaşırcıyla aynı ivediliği gösterdi; elbiseler için ölçü verme imkânım olmadığından bulabildiğim en güzel kumaşlardan birkaç parça aldım ve dükkân sahibinden akşama bana bir terzi göndermesini istedim.

Öğleyin otele dönmüştüm: kız kardeşimin uyandığını ve beni çay içmeye beklediğini söylediler: onu le Havre'da kaldığımız on iki saat boyunca diktirmeye vakit bulduğu sade elbiseyi giymiş halde beklerken buldum. Çok hoş görünüyordu.

"Bakın" dedi benim girdiğimi görünce, "tam da işime uygun bir kıyafet olmamış mı? Şimdi beni yetimhane gözetmeni diye tanıtmakta tereddüt eder misiniz?"

"Bana ne emrederseniz yaparım" dedim.

"Ya? Ama benimle böyle konuşmamalısınız, ben rolümü oynuyorum ama siz kendinizinkini unuttunuz gibi geliyor bana: genelde erkek kardeşler kız kardeşlerinin arzularına böyle gözü kapalı itaat etmezler, hele ki ağabeyler. Kendinizi ele vereceksiniz, dikkat edin."

Kollarımı yana bırakıp ona bakarak, "Cesaretinizi gerçekten takdir ediyorum" dedim, "kalbinizin derinliklerinde keder var, çünkü ruhunuz acı çekiyor; benziniz soluk, çünkü bedeniniz acı çekiyor; tüm sevdiklerinizden temelli ayrıldınız, bana siz söylediniz, gülmeye gücünüz var. Çekinmeyin, ağlayın, ağlayın, ben onu tercih ederim, ağlamanız bana daha az acı verir."

"Evet, haklısınız, ben kötü bir oyuncuyum. Gülümsememin gerisindeki gözyaşlarım belli oluyor, değil mi? Ama siz yokken ağladım, iyi geldi; daha az anlayışlı bir gözü, daha az dikkatli bir ağabeyi şimdiden her şeyi unuttuğuma inandırabilirdim."

"Ah! Sakin olun, hanımefendi" dedim biraz kederli bir sesle, çünkü bütün şüphelerim geri geliyordu, "sakin olun, ben buna hayatta inanmam. Sizce insanın annesi, kızı öldü sanıp ölümüne ağlarsa onu unutur mu?"

Kontes, "... Ah anneciğim, zavallı anneciğim!" diye bağırarak gözyaşlarına boğuldu ve kanapenin üstüne yığıldı.

"Ne kadar bencil olduğumu görüyor musunuz?" dedim yanına yaklaşarak, "gözyaşlarınızı tebessümünüze tercih ediyorum. Gözyaşları güven verir, tebessüm ise sinsidir; tebessüm, kalbin yalan söylemek için altına saklandığı

perdedir. Ayrıca siz ağladığınız zaman gözyaşlarınızı silmek için bana ihtiyacınız varmış gibi hissediyorum... Ağladığınız zaman yavaşça, sizinle ilgilendikçe, size baktıkça, saygı duydukça sizi teselli etme umuduna kapılıyorum, siz şimdiden teselli bulursanız bana umut edecek ne kalır?"

Kontes, derin bir şefkat hissiyle ve ilk defa bana ismimle hitap ederek, "Bakın Alfred" dedi, "nafile bir söz dalaşı yapmayalım; aramızda öyle tuhaf şeyler geçti ki bazı şeyler gerekliliğini kaybetti; siz bana dolambaçlı yaklaşmaktan, ben de size karşı kurnaz davranmaktan muafız. Dürüst olun; ne bilmek istiyorsunuz? Sizi yanıtlayacağım."

"Ah, siz bir meleksiniz" diye bağırdım, "ben de bir deliyim: benim bir şey bilmeye de, bir şey sormaya da hakkım yok. Sizi o mahzende bulduğum zaman, sizi o tepeden aşağı kucağımda taşıdığım zaman, o teknede başınızı omzuma yasladığınız zaman bir adamın ömrü hayatında olabileceği kadar mutlu oldum. Bir de ne bileyim, sizi sonu olmayan bir tehlike tehdit etsin, kalbimin üstünde titrediğinizi hissedeyim isterdim: böyle hislerle dolu bir hayat, çabucak yıpranan bir hayat olurdu. Bu şekilde belki bir yıl yaşardık, sonra kalp kırılırdı ama böylesi bir yıl uğruna hangi uzun hayat feda edilmez ki? Siz korkuyordunuz, ben de sizin tek umudunuzdum. Paris hatıralarınız size işkence etmiyordu. Gözyaşlarınızı saklamak için gülümsüyor numarası yapmıyordunuz; ben mutluydum! Sizi kıskanmıyordum."

Kontes ciddi bir biçimde, "Alfred" dedi, "benim için yeterince şey yaptınız, şimdi de benim sizin için bir şey yapmam gerek. Ayrıca benimle böyle konuşmak için acı

çekmiş, hem de çok acı çekmiş olmalısınız; çünkü benimle bu şekilde konuşarak benim tamamen size bağımlı olduğumu unuttuğunuzu ispat ediyorsunuz bana. Kendi adıma utanmama, sizin adınıza acı çekmeme neden oluyorsunuz."

"Ah, beni affedin, beni affedin" diye haykırdım dizlerine kapanarak; "ama sizi sevdiğimi biliyorsunuz hanımefendi, her ne kadar bunu size hiçbir zaman söylememiş olsam da biliyorsunuz; beni sizinle evlenmek istemekten bir tek servetimin yetersizliğinin alıkoyduğunu biliyorsunuz; belki uyuklamakta ama asla sönmemiş olan bu aşkın sizi bulduğumdan beri her zamankinden daha ateşli, daha canlı bir biçimde uyandığını da biliyorsunuz. Bunu biliyorsunuz, çünkü bu tarz şeylerin bilinmesi için onları illa dile getirmemize gerek yoktur. İşte böyle! Sizi gülümserken görmemle ağlarken görmemin bana aynı derecede acı vermesinin nedeni şu; gülümsediğiniz zaman benden bir şey saklıyorsunuz; ağladığınız zaman bana her şeyi itiraf ediyorsunuz. Ah! Siz birini seviyorsunuz, birini özlüyosunuz."

"Yanılıyorsunuz" diye yanıtladı kontes; birini sevmiş olsam bile, artık sevmiyorum; özlediğim biri varsa o da annemdir!"

"Ah! Pauline! Pauline!" diye haykırdım, "bana gerçeği mi söylüyorsunuz? Yanılmıyorsunuz ya? Tanrım, Tanrım!"

"Sizin korumanızı bir yalan karşılığında satın alabileceğime inanıyor musunuz?"

"Haşa! Ama kocanızın kıskançlığı nereden çıktı? Çünkü yalnızca kıskançlık böyle bir alçaklığa yol açmış olabilir."

"Bakın, Alfred, er ya da geç size bu korkunç sırrı ifşa etmem gerekecekti; bunu bilmeye hakkınız var. Bu akşam

öğreneceksiniz, ruhumda okuyacaksınız; bu akşam, hayatımdan daha fazlasını öğreneceksiniz, çünkü benim ve bütün ailemin onuru sizin insafınıza kalmış olacak, ama bir şartla."

"Nedir o şart? Söyleyin; şimdiden kabul ediyorum şartınızı."

"Bana olan aşkınızdan bir daha bahsetmeyeceksiniz; size söz veriyorum, beni sevdiğinizi unutmayacağım."

Bana elini uzattı; ayine benzer bir saygıyla öptüm.

"Oturun" dedi, "akşama kadar bir daha bunları konuşmayalım: neler yaptınız?"

"Basit, müstakil, küçük bir ev aradım, içinde serbest ve evin hanımı olacağınız bir yer, çünkü otelde kalmaya devam edemezsiniz."

"Buldunuz mu peki?"

"Evet, Piccadilly'de. İsterseniz öğle yemeğinden sonra görmeye gidebiliriz."

"O zaman fincanınızı uzatın."

Çayımızı içtik, sonra arabaya binip evi görmeye gittik.

Yeşil panjurlu, küçük, güzel bir tapınağı olan, çiçeklerle dolu bir bahçesi vardı; yalnızca iki katlı, tam bir İngiliz eviydi. Zemin katı ortak kullanım için olmalıydı; birinci kat Pauline için hazırlanmıştı. İkinci katı da kendime ayırtmıştım.

Pauline'in katına çıktık; bir sofa, bir salon, bir yatak odası, bir makyaj odası, bir de müzik ve resim için gerekli her şeyin toparlandığı çalışma odasından oluşuyordu. Dolapları açtım; çamaşırcı sözünü yerine getirmişti.

"Bu ne?" diye sordu Pauline.

"Bir yetiştirme yurduna girecekseniz sizden bir çeyiz isteyecekler. Bu sizin adınızla işlendi, P ve N, Pauline de Nerval."

Elimi sıkarak, "Teşekkürler, ağabey" dedi.

Anlaşmamızdan sonra ilk defa bana ağabey diyordu; ama bu hitap şekli bana fena gelmedi.

Yatak odasına girdik; yatağın üstünde Paris tarzı iki şapka ve çok sade, kaşmir bir şal duruyordu.

Kontes bunları fark edince, "Alfred" dedi, "madem odada bütün bunları bulacaktım, buraya yalnız girmeme izin vermeliydiniz. Size bunca zahmet vermiş olmaktan dolayı karşınızda mahcup olduğumu görmüyor musunuz? Ayrıca bu yakışık alır mı bilmiyorum."

"Bütün bunları derslerden kazandığınız parayla ödeyebilirsiniz bana" diye sözünü kestim gülümseyerek: "bir ağabey, kız kardeşine borç verebilir."

"Eğer ondan daha varlıklıysa hediye bile edebilir" dedi Pauline, "ama bu durumda hediye eden mutlu olur."

"Ah! Haklısınız" diye bağırdım, "kalbe dair hiçbir incelik gözünüzden kaçmıyor... Teşekkürler, teşekkürler..."

Çalışma odasına geçtik; piyanonun üstünde Madam Duchambge, Labarre ve Plantade'in en son romansları; Bellini, Meyerbeer ve Rossini'nin en son moda parçaları duruyordu. Pauline nota defterini açıp hayallere daldı.

Gözlerinin aynı sayfada takılıp kaldığını görünce, "Neyiniz var?" diye sordum, orada olduğumu unutmuş gibiydi.

"Ne tuhaf şey" diye mırıldandı, aynı anda hem kendi düşüncesine hem de benim soruma cevap vererek, "daha bir hafta önce bu parçayı Kontes M.'nin evinde çalıyordum; o zaman bir ailem, bir ismim, bir varlığım vardı. Aradan sekiz gün geçti... ve bunların hepsini kaybettim."

Beti benzi attı, sandalyeye oturmaktan çok düşer gibi yığıldı; onu gören, hakikaten öleceğini sanırdı. Ona yak-

laştım, gözlerini kapattı; tamamen kendi düşüncelerinde olduğunu anladım, yanına oturdum, başını omzuma yatırarak, "Zavallı kardeşim!" dedim.

Yeniden ağlamaya başladı; ama bu defa ne sarsıldı ne de hıçkırdı; bunlar kederli ve sessiz gözyaşlarıydı, bu gözyaşlarının belli bir tatlılığı vardı ve onları gören, süzülmelerine izin vermeliydi. Bir süre sonra gözlerini yeniden açarak gülümsedi.

"Ağlamama izin verdiğiniz için size teşekkür ederim" dedi.

"Artık kıskanmıyorum" dedim.

Ayağa kalktı. "İkinci kat yok mu?" diye sordu.

"Evet, bu katın aynı modelinden bir daire daha var üst katta."

"Orada birisi oturacak mı?"

"Buna siz karar vereceksiniz."

"Kaderin sizin için tayin ettiği konumu bütün samimiyetinizle kabul etmeniz lazım. Dünyanın gözünde benim ağabeyimsiniz, aynı evde yaşamamız daha kolay olacak, farklı yerlerde otururşak insanlar bunu garip bulur. Daire sizindir. Bahçeye inelim."

Bahçe, yeşil çim üzerinde bir çiçek öbeğinden ibaretti. Bahçeyi çevreleyen kum döşeli patikayı takip ederek iki ya da üç defa turladık; sonra Pauline çiçek öbeğine giderek bir demet topladı.

"Şu zavallı güllere bir bakın" dedi yanıma geri gelerek, "ne kadar da solgunlar, kokuları yok denecek kadar az. Sanki yurtlarından sürgün edilmişler de memleket hasreti çekiyorlarmış gibi bir halleri yok mu sizce de? Onların da memleketin ne olduğuna dair bir fikirleri var mıdır, acı çekiyorlarsa bunu hissediyorlar mıdır acaba?"

"Yanılıyorsunuz" dedim, "bu çiçekler burada doğdu; onlara uygun ortam buranın havası; onlar sisin kızları, çiyin değil; daha kızgın bir güneş olsa yanarlardı. Ayrıca sarı saçları süslemek, kuzeyli kızların donuk tenine uymak için yaratılmışlar. Size, sizin siyah saçlarınıza İspanya'da açanlar gibi ateşli güller yakışır. İstediğiniz zaman gidip onları buluruz."

Pauline hüzünlü bir biçimde gülümsedi.

"Evet" dedi, "İspanya'ya... İsviçre'ye... İtalya'ya... Her yere gidebiliriz... Fransa hariç..."

Sonra, daha fazla konuşmaksızın, yol üstündeki güllere bilinçsiz bir şekilde dokunarak yürümeye devam etti.

"Ama" dedim, "Fransa'ya dönmeye dair tüm umudunuzu sonsuza dek yitirdiniz mi?"

"Ben ölü değil miyim?"

"Ama isminizi değiştirirseniz..."

"Yüzümü de değiştirmem gerekir."

"Bu sır o kadar korkunç mu?"

"Bu iki yüzlü bir madalyon; bir tarafında zehir, ötekinde idam sehpası var. Bakın, size her şeyi anlatacağım; bilmeniz gerek, ne kadar erken o kadar iyi. Ama önce siz söyleyin, Tanrı'nın hangi mucizesi sizi bana getirdi?"

Yapraklarıyla bahçenin bir kısmını örten muhteşem çınarın altındaki banka oturdu. Hikâyemi Trouville'e gelişimden itibaren anlatmaya başladım. Ona her şeyi anlattım: nasıl fırtınaya yakalanıp kıyıya savrulduğumu, sığınacak bir yer ararken manastır harabelerine girdiğimi, uykumun arasında kapı gürültüsüyle uyanarak mahzenden bir adamın çıkıp mezarlardan birinin altına bir şey gömdüğünü gördüğümü ve o zamandan itibaren bir gizemden şüphelenip onu çözmeye karar verdiğimi anlattım. Sonra Dives'e yaptığım yolculuğu, orada aldığım

uğursuz haberi, çaresizlikle onu son bir kez daha görmeye karar verişimi, kefenin altında başka bir kadının yattığını görünce yaşadığım şaşkınlığı ve sevinci anlattım; nihayet gece manastıra yaptığım seferi, mezar taşının altındaki anahtarı, mahzene girişimi, onu bulduğumdaki mutluluk ve sevincimi anlattım; bütün bunları aşk kelimesini ağzıma almadan, ettiğim her sözle onu heyecanlandıran ruhani bir hisle anlattım; ben konuşurken mutluydum ve mükâfatımı almıştım, çünkü bu tutku dolu hikâyenin onu benim duygularımla doldurduğunu, sözlerimin bazılarının gizlice yüreğine kadar sızdığını görüyordum. Hikâyemi anlatmayı bitirdiğimde elimi tuttu, hiç konuşmadan kendi elleri arasında sıktı ve meleksi bir minnettarlık ifadesiyle bir süre bana baktı; en sonunda sessizliğini bozarak:

"Bana bir yemin verin" dedi.

"Ne için? Söyleyin."

"Size söyleyeceğim şeyi, ben hayatta olduğum sürece, annem hayatta olduğu sürece, kont hayatta olduğu sürece dünya üstünde hiç kimseye anlatmayacağınıza dair en kutsal varlığınız üzerine yemin edin."

"Şerefim üzerine yemin ederim" diye yanıtladım.

"Şimdi dinleyin o zaman" dedi.

yedi

"Size ailemin kim olduğunu söylememe gerek yok; annemi tanıyorsunuz, bir de uzak akrabalar, hepsi bu. Belli bir servetim vardı."

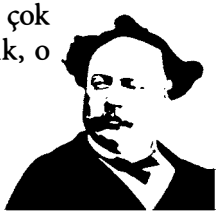
"Maalesef! Evet" diye sözünü kestim, "keşke yoksul olsaydınız!"

Pauline bu tepkiyi vermeme neden olan duyguyu fark etmemiş gibi yaparak devam etti. "Babam ölünce geride yaklaşık kırk bin liralık bir miras bıraktı. Tek evladı ben olduğum için, bu bir servetti. Dolayısıyla dünyada zengin bir vâris olarak tanındım."

"Büyük bir güzelliğe sahip, bunun yanında mükemmel bir eğitim görmüş biri olduğunuzu unutuyorsunuz" dedim.

"Ama sürekli sözümü keserseniz devam edemem ki" diye yanıtladı Pauline gülümseyerek.

"Ah! Ama bu dünyada nasıl bir etki yarattığınızı benim kadar bilemezsiniz de ondan; hikâyenizin bir kısmını sizden daha iyi biliyorum da ondan; siz farkında bile olmadan, bütün baloların kraliçesiydiniz de ondan. Yalnızca sizin göremediğiniz saygı tacıyla süslenmiş bir kraliçe. Ben sizi öyle gördüm. İlk seferinde, Prenses Bel'in davetinde... Milano'lu o güzel sürgünün evinde ne çok yetenek, ne çok ünlü toplanmıştı. Şarkılar söyledik, o

zaman salondaki virtüözler teker teker piyanonun başına geçti. Müzik aletlerinin ve insan sesinin tüm güzelliği böyle kusursuz bir icrayı arayıp tiyatroda bile nadiren bulan bu müzik meraklısı topluluğu büyülemek için bir araya geldi; sonra birisi sizden bahsedip isminizi zikretti. İlk defa duyduğum o isim niçin kalbimin hızla çarpmasına neden oldu? Prenses ayağa kalktı, elinizden tuttu ve sizi o müzik mihrabına neredeyse kurban gibi getirdi: söyleyin bana, sizi o kadar kafası karışmış görünce neden kız kardeşimmişsiniz gibi korku duydum, ki sizi taş çatlasa on beş dakika önce görmüştüm. Hah, belki de sizden daha fazla titriyordum, şüphesiz siz bütün o kalabalığın içinde kalbinize kardeş bir başka kalp olduğunu, o kalbin sizin korkunuzla çarptığını, zaferinizle kendinden geçtiğini düşünmekten uzaktınız. Dudaklarınız tebessüm etti, titrek ve kendinden emin olmayan sesinizin çıkardığı ilk nağmeler duyuldu; ama ağzınızdan çıkan notalar çok geçmeden saf ve canlı bir hal aldı; gözlerinizle yere bakmayı bırakıp bakışlarınızı gökyüzüne çevirdiniz. Etrafınızdaki kalabalık kayboldu, alkışların bile size kadar ulaştığından şüpheliyim, çünkü ruhunuz insanların üstünde süzülüyor gibiydi; Bellini'nin ahenkli ve sade bir bestesiydi çalan, aynı zamanda gözyaşı doluydu, sanki bir tek o sebep olabilirdi bu gözyaşlarına. Ben sizi alkışlamadım, ağladım. Size tebriklerin arasında yerinize kadar eşlik ettiler; bir tek ben yanınıza yaklaşmaya cesaret edemiyordum; ama sizi sürekli görebileceğim bir yere yerleştim. Gece kaldığı yerden devam etti; müzik ahenkli, değişken kanatlarını keyiften mest olmuş dinleyicilerin üstünde çırparak geceyi şereflendirmeyi sürdürdü; ama ben artık hiçbir şey duymuyordum: siz piyanonun başından ayrıldığınızdan beri tüm duyularım

tek bir şey üzerinde yoğunlaşmıştı. Size bakıyordum sürekli. O geceyi hatırlıyor musunuz?"

"Evet, hatırlıyorum galiba" dedi Pauline.

Hikâyesini böldüğümü düşünmeden, "O zamandan beri" diye sürdürdüm, "o zamandan beri, bu bestenin kendisini değil ama ondan ilham alan, oldukça rağbet gören bir şarkıyı bir defa daha duydum. Sicilya'da, Tanrı'nın sanki yalnızca İtalya ve Yunanistan'a özel yarattığı günlerden birinin akşamüzeriydi; güneş Girgenti'nin, eski Agrigente'nin arkasında batıyordu. Bir yol kenarına oturmuştum; solumda, çökmekte olan karanlığın içinde kaybolmaya başlayan, harabelerle kaplı kumsal uzanıyordu, kalıntıların ortasında üç tapınak ayakta kalmıştı. Bu kumsalın ardında gümüşten bir ayna gibi sakin, dümdüz deniz vardı; sağımdaysa altın bir zeminin önünde canlılıkla ayrılan şehir, Gaddi'ye atfedilen veya Cimabue ya da Giotto'ya ait, ilk dönem Floransa resimlerinden biri gibi yükseliyordu. Karşımda çeşmeden gelen bir kız vardı, başının üstünde muhteşem biçimli uzun antik bir testi taşıyordu; yürürken şarkı söylüyordu, az önce size sözünü ettiğim şarkıyı. Ah, bir bilseniz o an neler hissettim! Gözlerimi kapadım, başımı ellerimin arasına aldım: bir peri gibi gelip beni üç yıl öncesine döndüren, Prenses Bel'in salonuna götüren bu Yunanlı kızın dışındaki her şey, deniz, şehir, tapınaklar kayboldu... O an sizi gördüm; bir kez daha sesinizi duydum; kendimden geçmiş bir halde size baktım; sonra birden ruhumu derin bir acı ele geçirdi; çünkü siz o kadar sevdiğim, adı Pauline de Meulien olan o genç kız değildiniz artık; Horace de Beuzeval'in kontesiydiniz! Yazık!"

"Hem de ne yazık!" diye mırıldandı Pauline.

Bir süre konuşmadan öylece durduk. Yeniden konuşan Pauline oldu:

"Evet, güzel zamanlardı, hayatımın mutlu zamanlarıydı" diye sürdürdü. "Ah! Genç kızlar, mutluluklarının farkında değillerdir; mutsuzluğun, onları saran ve kocalarının çıkarıp attığı iffet peçesine dokunmaya cüret edebileceğini bilmezler. Evet, üç yıl boyunca mutluydum; ta ki bir gün genç kızların aşk sandığı o masum duygulardan biri bulut gibi önümden geçip gençliğimin parlak güneşini karartana kadar. Yazın Meulien'deki şatomuza gider, kışın Paris'e dönerdik. Yaz, taşrada kutlamalarla geçerdi, kış da şehrin keyiflerine ancak yeterdi. Bu kadar saf ve bu kadar dingin bir hayatın günün birinde kararabileceğine katiyen inanmazdım. Neşeli, güven içinde yaşayıp gidiyordum; böyle böyle 1830 yılının sonbaharına geldik.

Madam de Luciennes'in yazlık şatosuna komşuyduk, kocası babamın yakın arkadaşıydı; annemle beni ertesi günü şatosunda bir akşam geçirmek üzere davet etti. Kocası, oğlu ve Paris'ten gelen birkaç genç, yaban domuzu avlamak için orada toplanmıştı, zamane Meleagros*'unun zaferini kutlamak üzere büyük bir akşam yemeği verilecekti. Annemle davete icabet ettik.

Oraya vardığımızda avcılar çoktan ava çıkmıştı; ama park, duvarların içinde kapalı bir alanda bulunduğundan onlara kolayca katılabildik; ayrıca zaman zaman kornonun sesini duyabiliyorduk, bu sese doğru giderek kendimizi yormadan avın bütün zevkinden faydalanabiliyorduk; Mösyö de Luciennes bize, karısı, kızı, annem ve bana eşlik etmek için kalmıştı; oğlu Paul de avı idare ediyordu.

Öğleyin kornonun sesi hissedilir derecede yaklaştı, aynı melodinin daha sıklıkla çalındığını duyduk: Mösyö

* Yunan mitolojisinde Kalydon kralı Oeneus ile Althaea'nın oğlu, Kleopatra'nın kocası, Kalydon yabani domuz avcılarının lideri. (ç.n.)

de Luciennes bize artık avı gördüklerini söyledi; yaban domuzu yorulmuştu, eğer istersek ata binebilirdik artık; o an avcılardan biri doludizgin yanımıza geldi, Paul bizi bulmasını istemişti, domuz az sonra köpeklerin karşısına çıkardı. Mösyö de Luciennes eyerin kenarında asılı filintayı aldı; üçümüz birlikte ata binip yola çıktık. Annelerimiz de yürüyerek av partisinin ortasında bulunan köşke gittiler.

Av partisine katılmakta gecikmedik ve ilkin bu olaya müdahil olmak beni ne kadar tiksindirmiş olsa da, çok geçmeden kornonun sesi, gezinin hızı, köpeklerin havlamaları bize kadar ulaştı ve Lucie'yle ben yarı güler yarı titrer halde en becerikli süvariler gibi dörtnala ilerlemeye başladık. İki-üç defa domuzun ara yollardan geçtiğini gördük, her seferinde de köpekler onu biraz daha yakından takip ediyordu. Sonunda domuz koca bir meşe ağacına dayandı, arkasını dönüp köpek sürüsüyle burun buruna geldi. Tam da köşkün pencerelerinin baktığı açıklığın kenarında oluyordu bütün bunlar; öyle ki Madam de Luciennes'le annem, domuzun akıbetini eksiksiz görmelerini sağlayan mükemmel bir konumda buldular kendilerini.

Avcılar, boğuşmanın gerçekleştiği yerin kırk-elli adım ötesinde çember oluşturmuşlardı; uzun takip dolayısıyla kızışmış köpekler hep birden domuzun üstüne çullanmışlardı, domuz bu hareketli, benek benek kütlenin altında neredeyse kaybolmuştu. Saldırgan köpeklerden biri ara ara sekiz-on adım havaya zıplıyor, kan revan içinde, uluyarak yeniden yere düşüyordu; sonra sürünün ortasında geri çekiliyor, bütün yara beresi içinde tekrar düşmanının karşısına çıkıyordu. Bu kavga dövüş hepi topu on beş dakika sürdü, on-on iki köpek şimdiden ölümcül yaralar almıştı. Bu kanlı, vahşi gösteri benim için işkence

halini alıyor, görünüşe göre diğer izleyicilerde de aynı etkiyi yapıyordu; çünkü Madam de Luciennes'in şöyle bağırdığını duydum:

'Yeter, yeter; rica ederim Paul, bu kadar yeter.'

Paul elinde filintası, hemen atından indi, domuza doğru birkaç adım attı, köpeklerin ortasındaki domuza nişan alıp ateş etti.

Aynı anda, çünkü bütün bunlar yıldırım hızıyla olup bitmişti; sürü açıldı, yaralı domuz ortaya çıkıp daha Madam de Luciennes ağzını açıp çığlık bile atamadan Paul'ün üstüne atıldı; Paul tepetaklak yere devrildi, öfkeli hayvan yoluna gitmek yerine kudurmuş bir halde yeni düşmanının üstüne çıktı.

O sırada korkunç bir sessizlik oldu; Madam de Luciennes yüzü ölü solgunluğunda, kolları oğluna doğru uzanmış şekilde konuşmaya çalışıyor, neredeyse duyulmaz bir sesle mırıldanıyordu: 'Kurtarın oğlumu! Kurtarın onu!' Silahlı tek kişi olan Mösyö de Luciennes, filintasını alıp hayvana nişan almaya çalıştı ama Paul hayvanın altındaydı; baba, merminin en ufak bir sapmasıyla oğlunu öldürmüş olacaktı. Kasılarak titremeye başladı; elinden bir şey gelmediğini görünce silahını elinden bırakıp Paul'e doğru koşarak bağırdı: 'İmdat! İmdat!' Öteki avcılar da onu takip etti. Aynı anda genç bir adam atından inerek tüfeğine atıldı ve sert ve güçlü bir ses tonuyla, 'Açılın!' diye bağırdı. Avcılar, önlerinden geçmesi gereken ölüm elçisine yer açmak için geri çekildiler. Bu anlattıklarım bir dakikadan kısa bir süre içinde olup bitti.

Bütün gözler anında nişancıya ve seçtiği korkunç hedefe dikildi; genç adamsa gözlerinin önünde basit bir hedef varmış gibi ayaklarının üstünde sağlam ve sakin duruyordu. Filintanın namlusu yerden yavaş yavaş kalk-

tı, sonra belli bir yüksekliğe ulaşınca avcıyla tüfek taş gibi oldukları yerde kalakaldılar, mermi tüfekten ayrıldı; ölümcül yaralı domuz, Paul'ün iki-üç adım yanına yuvarlandı; hasmından kurtulan Paul de av bıçağı elinde, bir dizinin üstünde doğruldu. Ama buna gerek kalmamıştı, avcı mermiyi öyle bir isabetle nişan almıştı ki ölümcül olmaması imkânsızdı. Madam de Luciennes çığlığı basıp fenalaştı; Lucie, atının üstünde çöktü ve at bekçilerinden biri tutmasaydı yere düşecekti; ben de atımdan atlayıp Madam de Luciennes'e doğru koştum; avcıların hepsi Paul'le ölü domuzun etrafındaydı, nişancı hariç, o ateş ettikten sonra sakin sakin filintasını ağacın gövdesine dayamakla meşguldü.

Madam de Luciennes, oğluyla kocasının kollarında kendine geldi: Paul yalnızca kalçasından hafif bir yara almıştı, bu anlattıklarım o kadar hızlı olup bitmişti ki. Madam de Luciennes, ilk hissinin etkisinden kurtulunca etrafına bakındı: tüm annelik minnettarlığını sunması gereken bir adam vardı: oğlunu kurtaran avcıyı arıyordu. Mösyö de Luciennes, karısının niyetini sezip adamı yanına getirdi. Madam de Luciennes, adamın elini tuttu, ona teşekkür etmek isterken gözyaşlarına boğuldu, yalnızca 'Ah, Mösyö de Beuzeval!' diyebildi."

"O muydu yani?" diye bağırdım.

"Evet, oydu. Onu ilk defa böyle, bütün bir ailenin minnettarlığıyla ve kahramanı olduğu o sahnenin bende yarattığı duygunun büyüsüyle sarmalanmış halde gördüm. Soluk yüzlü bir adamdı, uzun boylu sayılmazdı, siyah gözleri ve sarı saçları vardı. İlk bakışta ancak yirmi yaşında görünüyordu; sonra daha dikkatli bakınca gözkapaklarının köşesinden şakaklarına doğru genişleyen hafif kırışıklıklar fark ediliyordu, öte yandan alnında boydan

boya belli belirsiz bir kırışık uzanıyor, bu da zihninin ya da kalbinin derinliklerinde karamsar düşüncelerin alışılagelmiş varlığına işaret ediyordu; soluk, ince dudakları, güzel dişleri ve kadınsı elleri ilkin bende bir yakınlıktan ziyade tiksinti uyandıran bu bütünü tamamlıyordu; bir annenin oğlunu kurtardığı için teşekkür ettiği bu adamın yüzü ortamdaki coşkunluğun içinde o kadar soğuk kalıyordu ki.

Av bitmişti: şatoya geri döndük. Salona girdiğimizde Kont Horace de Bezeuval uzun süre kalamayacağı için özür diliyordu, Paris'te bir akşam yemeğine sözü vardı. Ona yalnızca on beş fersahlık yolu olduğunu, dört saat önceden çıksa yemeğe yetişebileceğini söylediler; kont gülümseyerek atının onun hizmetinde bu tarz gezilere alıştığını söyledi ve uşağına onu götürmesini emretti.

Kont Horace'ın hatırı sayılır bir mirası teslim almak üzere Hindistan'a yaptığı bir yolculuktan dönerken yanında getirdiği bir Malezyalı olan uşak, memleketinin adetlerini kaybetmemişti. Üç senedir Fransa'da yaşıyor olmasına rağmen anadilinden başka bir dil konuşmuyordu, kont bu dilde birkaç kelime bildiğinden uşak ona hizmet edebiliyordu; uşak, aldığı emri müthiş bir çeviklikle yerine getirdi, az sonra salonun pencerelerinden ayaklarını yere vurduğunu gördüğümüz iki atın cinsini görünce beylerin hepsi bağrıştı: hakikaten de gördüğüm kadarıyla iki muhteşem hayvandı bunlar; Condé prensi de bu atları satın almak istemişti ama Kont Horace, prensin öngördüğü fiyatın iki katını verince hayvanların sahibi olmuştu.

Herkes kontu giriş merdivenlerine kadar geçirdi. Madam de Luciennes, konta tüm minnettarlığını ifade etme fırsatı bulamamışa benziyordu, geri gelmesi için

yalvararak onunla tokalaştı. Kont, yine geleceğine söz verirken hızlıca attığı bakış, gözlerimi yıldırım hızıyla yere indirmeme neden oldu; çünkü neden bilmem, bu bakış bana yönelikmiş gibi geldi; başımı kaldırdığımda kont atına binmiş, Madam de Luciennes'in önünde son bir defa eğiliyordu, ortaya bir selam verdi, eliyle Paul'e dostça bir işaret yaptı ve atının dizginlerini saldı, atın dörtnala ilerlemesiyle birkaç saniye içinde dönemeçte gözden kayboldu.

Herkes olduğu yerde kalakalmış, sessizlik içinde ona bakıyordu; çünkü bu adamda dikkat çeken sıra dışı bir şey vardı. Doğanın, sanki kapris yapar gibi, onu zaptetmek için fazla zayıf görünen bir bedene kapattığı o kuvvetli düzenlerden biri seziliyordu onda: ayrıca kont da çelişkilerden oluşuyor gibiydi. Kont, onu tanımayanlar için, uzvi bir hastalığa yakalanmış bir adamın zayıf, bitkin görünüşüne sahipti; dostlarıyla arkadaşları içinse tüm yorgunluklara dayanan, tüm duyguların üstesinden gelen, tüm ihtiyaçları alt eden, çelikten yapılma bir adamdı: Paul, onun kaç kere ya oyunda ya masada sabahlayıp ertesi gün misafirleri uyuduğu sırada, bir saat bile gözünü kırpmadan başka arkadaşlarıyla ava ya da gezintiye çıktığına; daha sonra bu yeni arkadaşları da geceden kalanlar gibi bırakıp normalde sahip olduğundan biraz daha fazla bir solukluk ve biraz daha sık kuru öksürükten başka bir yorgunluk belirtisi göstermediğine şahit olmuştu.

Neden bilmiyorum, bütün bu ayrıntıları sonsuz bir ilgiyle dinliyordum; şahit olduğum sahne, kontun sergilediği soğukkanlılık, yaşadığım taze hisler, bana onunla ilgili anlatılanlara kulak kesilmeme neden olmuştu şüphesiz. Üstelik en kurnaz insan bile, uzaklaşan kont şato sakinleri üzerinde dev bir etki bırakırken, şatoyu ıssız

bırakan bu ani yola çıkıştan iyisini uydurmayı akıl edemezdi.

Akşam yemeğinin hazır olduğunu duyurdular. Bir süredir kesintiye uğramış olan sohbet, tatlı servisi sırasında yeniden canlandı ve bütün öğleden sonra olduğu gibi yine kontun etrafında döndü; o zaman ya tek bir kişiye verilen bunca dikkatin bazılarına karşı ayıp olacağı düşünüldüğünden ya da konta atfedilen niteliklerin bazıları sahiden de tartışılır olduğundan; tuhaf kişiliği, nereden geldiği belli olmayan serveti, arkadaşlarından birinin onun kılıç ve tabancadaki üstün maharetine verdiği cesareti ile ilgili hafif bir tartışma başladı. Paul doğal olarak hayatını kurtaran kişiyi savunma konumuna geçti. Kont Horace'ın varlığı, zamanın adamlarının neredeyse hepsiyle aynıydı; serveti, annesinin on beş sene Hindistan'da kalmış amcasının mirasından geliyordu. Cesaretine gelince, Paul'e göre en su götürmez olanı buydu; çünkü girdiği bütün düellolardan sağ çıkmakla kalmamış, başka koşullarda da rüştünü ispatlamıştı. Paul'ün buna örnek olarak anlattığı koşullardan biri zihnime kazındı.

Kont Horace, Goa'ya varınca amcasını vefat etmiş buldu; ama amcası onun lehine hiçbir şüphe bırakmayan bir vasiyet hazırlamıştı ve her ne kadar merhumun genç İngiliz akrabaları da –çünkü kontun annesi İngiliz'di– kontla aynı seviyede vâris olsalar da, kont mirasın tek sahibi olarak buldu kendini. Ayrıca bu iki genç İngiliz zengindi; ikisi de Bombay garnizonunda görevli, rütbeli İngiliz ordusu askerleriydi. Dolayısıyla kuzenlerini şefkatli olmasa da en azından kibar bir şekilde karşılayarak kont Fransa'ya yola çıkmadan önce başka davetlilerle, hizmet ettikleri alaydan subaylarla birlikte ona bir veda yemeği teklif ettiler, Kont Horace da bu teklifi kabul etti.

Kont o zaman dört yaş daha gençti, gerçekte yirmi beş yaşında olmasına rağmen ancak on sekizinde görünüyordu; zarif boyu posu, soluk teni, ellerinin beyazlığı ona erkek kılığında bir kadın görünümü veriyordu. İlk bakışta İngiliz subaylar arkadaşlarının cesaretini dış görünüşüyle ölçüyorlardı. Kont ise davetliler üzerinde bıraktığı etkiyi kendisini başkalarından ayıran hızlı muhakeme yeteneğiyle hemen anladı ve ev sahiplerinin alaycı niyetlerinden emin olarak Bombay'ı herhangi bir iz bırakmadan terk etmemeye temkinli bir şekilde karar verdi. Kont sofraya otururken, iki genç subay, akrabaları olan konta İngilizce konuşup konuşmadığını sordular; kont bu dili anadili Fransızca kadar iyi bilmesine rağmen tek kelime bile İngilizce bilmediğini mütevazılıkla söyleyerek, beylerden eğer kendisinin de sohbete eşlik etmesini istiyorlarsa sohbete Fransızca devam etmelerini rica etti.

Bu açıklama misafirlere büyük bir rahatlama sağladı, kont ilk servisten itibaren sürekli bir alayın konusu olduğunu fark etti. Ne var ki duyduğu her şeyi dudaklarında bir gülümseme, gözlerinde neşeyle yuttu; bir tek yanakları biraz daha soldu ve iki defasında dişleri ağzına götürdüğü kadehin kenarına çarptı. Gürültü, tatlı servisi sırasında Fransız şarabının da etkisiyle ikiye katlandı ve mevzu ava geldi; konta Fransa'da ne tür av hayvanları olduğunu ve ne şekilde avlandığını sordular. Rolünü sonuna kadar oynamaya kararlı olan kont, bazen düzlükte duran av köpeğiyle birlikte keklik ve tavşan, bazen de ormanda ve sürek avıyla tilki ve geyik avladığını söyledi.

Davetlilerden biri gülerek, "Hah!" dedi, "tavşan, tilki ve geyik avlıyorsunuz demek? Eh, biz de burada kaplan avlıyoruz."

Kont Horace mükemmel bir saflıkla, "Ne şekilde avlanıyorsunuz?" diye sordu.

"Ne şekilde mi?" diye yanıtladı bir diğer davetli; "fillerin üstünde kölelerle birlikte avlanıyoruz; mızraklı, baltalı olan köleler hayvanla burun buruna geliyor, o arada diğerleri de bizim tüfeklerimizi yüklüyor, biz de ateş ediyoruz."

"Müthiş bir keyif olmalı" dedi kont.

Gençlerden biri, "Bu kadar erken gidiyor olmanız talihsizlik, sevgili kuzen... Sizi de çıkarabilirdik ava..."

"Doğru" dedi Horace, "böyle bir fırsatı kaçırdığıma samimiyetle üzülüyorum; fazla uzun süre beklemek gerekmeseydi kalırdım."

"O zaman, harika denk geldi. Buradan yalnızca üç fersah uzakta, dağlar boyunca Surat tarafında uzanan bir bataklıkta bir dişi kaplanla yavruları var. Koyunlarını bu kaplana kaptıran Hintliler bize daha dün haber verdi; avı kuralına göre yapmak için yavrular biraz daha büyüsün diye beklemek istiyorduk; ama madem sizin hoşunuza gidecek böyle iyi bir fırsatımız var, avı on beş gün öne alabiliriz."

Kont saygıyla eğilerek, "Size minnettar kalırım" dedi, "ama kaplanın o kaplan olduğundan emin miyiz?"

"Hiç şüphe yok."

"İninin tam olarak nerede olduğunu biliyor muyuz peki?"

"Bataklığa bakan bir kayanın üstüne çıkınca kolayca görülüyor, kırık sazların ortasında gittiği yollar belli, bir yıldızın kolları gibi hepsi bir noktada birleşiyor."

"Eh!" dedi kont, kadehini doldurup havaya kaldırırken, "anne kaplanı sazlığın ortasında, yavrularının arasında, tek başına, yalınayak ve bu hançer dışında bir silah kul-

lanmadan öldürecek kişinin şerefine o zaman!" Sözlerini bitirince bir kölenin kemerinden bir Malay hançeri alıp masaya koydu.

Davetlilerden biri, "Siz delirdiniz mi?" diye sordu.

Kont, küçümsemeyle karışık bir kederle, "Hayır, beyler, delirmedim" diye yanıtladı, "kanıt olarak da kadehimi yeniden kaldırıyorum. Beni iyi dinleyin ki, kabul etmek isteyenleriniz kadehini boşalttığında kendini nasıl bir işe bulaştırdığını bilsin: Diyorum ki, kaplanı sazlığın ortasında, iki yavrusunun arasında, tek başına, yerde, bu hançer dışında başka silahı olmaksızın öldürecek olan kişiye içiyorum."

Kont, bir anlık sessizlik sırasında tümünün yere düşen bakışlarını inceledi sırayla.

"Kimseden cevap yok mu?" dedi gülümseyerek: "Kimse kadehini tokuşturmuyor... Kimsenin bana katılmaya niyeti yok... Peki, öyle olsun! O zaman ben giderim... Gitmezsem sefilin teki olduğumu söylersiniz, tıpkı benim sizin için korkak diyeceğim gibi."

Kont bu sözleri ettikten sonra kadehini boşaltıp sakince masaya koydu ve kapıya doğru ilerlerken:

"Yarın görüşmek üzere, beyler" dedi.

Sonra çıktı. Misafirler ertesi gün sabahın altısında kontun odasına girdiklerinde onu bu korkunç av gezisine hazır olarak buldular. Misafirler mutlaka ölümüne neden olacak bu girişimden onu vazgeçirmek için gelmişlerdi. Ama kont hiçbir şey duymak istemiyordu. İlkin bir önceki akşam haksız olduklarını, çılgın ergenler gibi davrandıklarını kabul ettiler. Kont onlara teşekkür etti ama özürlerini kabul etmedi. Eğer konuyu es geçmek ağrına gidecekse içlerinden birini seçmeyi, kontun onunla dövüşmesini teklif ettiler. Kont alaycı bir tavırla dini ilkelerinin komşusunun

kanını dökmesini yasakladığını, kendi adına, sarf ettiği ağır sözleri geri aldığını, ama dünyada hiçbir şeyin onu bu avdan vazgeçiremeyeceğini söyledi. Bu sözleri ettikten sonra adamları atlarına binip kendisini takip etmeye davet etti, üstelik ona eşlik etme şerefini bahşetmezlerse yine de kaplana tek başına saldıracaktı. Bunu öyle kararlı bir sesle söylemişti, kararı öyle sarsılmaz görünüyordu ki diğerleri onu vazgeçirmeye kalkışmadılar bile, atlarına binerek kontla randevunun verildiği şehrin doğu kapısında buluştular.

Grup, belirtilen yere doğru sessizlik içinde yol aldı; atlıların her biri ya bir çifte tüfekle ya da bir filintayla donanmıştı. Bir tek kontun herhangi bir silahı yoktu; mükemmel şıklıktaki kıyafeti Boulogne ormanında sabah gezisini yapmaya çıkmış bir salon erkeğininkine benziyordu. Bütün subaylar kontun soğukkanlılığını sonuna kadar koruyacağına inanamayarak hayretle birbirlerine baktılar.

Bataklığın sınırına vardıklarında, subaylar kontu daha fazla ilerlemekten caydırmak için yeniden bir çaba gösterdi. Tartışmanın ortasında, sanki imdatlarına yetişir gibi, taş çatlasa iki-üç yüz adımlık bir mesafeden bir kükreme duyuldu; huysuzlanan atlar tepinmeye, kişnemeye başladı.

"Gördüğünüz gibi beyler" dedi kont, "artık çok geç, hayvan bizi gördü, burada olduğumuzu biliyor; ben de muhtemelen bir daha ziyaret etmeyeceğim Hindistan'da kimsenin üzerinde, bir kaplanda bile yanlış bir izlenim bırakarak ayrılmak istemem. İleri, beyler!" Kont, kaplanın saklandığı sazlığa tepeden bakan kayaya çıkmak için atını bataklığın kenarından ileri sürdü.

Kayanın dibine vardığında ikinci bir kükreme duyuldu ama ses bu sefer o kadar güçlü ve o kadar yakından geliyordu ki, atlardan biri ürküp geri çekildi ve üstündeki atlı az kalsın eyerden düşüyordu; öteki atların hepsi ağızları köpürmüş, burun delikleri açık ve gözleri korku içinde, buz gibi sudan çıkmış gibi dört ayak üstünde ürperiyor, titriyordu. Bu yüzden atlılar inip hayvanları hizmetçilere teslim ettiler ve kont ilk olarak üstünden sahayı inceleyebileceğini düşündüğü tepenin uç noktasına tırmandı.

Sahiden de kırık sazların üstünde, dövüşeceği korkunç hayvanın izlerini kayanın zirvesinden gözleriyle takip edebiliyordu; yüksek otların arasında aşağı yukarı iki adım genişliğinde bir tür yollar açılmıştı ve subayların dediği gibi bu yolların her biri, tamamen ezilmiş otların açıklık oluşturduğu bir merkezde birleşiyordu. Bu noktadan yayılan üçüncü bir kükreme tüm şüpheleri ortadan kaldırdı ve bu sayede kont düşmanını nerede araması gerektiğini öğrendi.

Subayların en yaşlısı yeniden kontun yanına ilişti; ama niyetini tahmin eden kont ona eliyle soğuk bir şekilde bunun nafile olduğunu belirten bir işaret yaptı. Sonra redingotunu iliklediği, sol koluna sarmak için kuzenlerinden birinden belindeki ipek fularını istedi, Malay hizmetçiye eliyle hançerini vermesini işaret etti, elini nemli bir fularla sardı; sonra şapkasını yere koyarak zarifçe saçlarını düzeltti ve en kısa yoldan sazlığa doğru ilerlemeye başladı; anında sazların ortasında gözden kaybolarak arkadaşlarının böyle bir gözü pekliğe inanamadan dehşet içinde birbirlerine bakmasına neden oldu.

Kont girdiği yolda yavaş yavaş, temkinli bir şekilde ilerledi; yol o kadar net çizilmişti ki sağa sola sapması

gerekmiyordu. Yaklaşık iki yüz adımın sonunda boğuk bir kükreme duydu, bu demek oluyordu ki hasmı hazır olda bekliyordu, kontu henüz görmemiş olsa bile onun ne taraftan geldiğini biliyordu; ne var ki kont ancak bir saniye durdu ve ses diner dinmez yürümeye devam etti. Aşağı yukarı elli adım daha ilerledikten sonra yeniden durdu; ona öyle geliyordu ki daha kaplanın yanına varmamış olsa da epey yaklaşmış olmalıydı, çünkü açıklığa gelmişti ve sağda solda kemikler duruyordu, hatta bu kemiklerin bazıları hâlâ kanlı et parçalarıyla çevriliydi. Kont etrafını kolaçan etti, otların içinde açılmış bir çukurun, dört beş adım derinliğinde bir kubbe benzeri bir çukurun içinde yarı yatar vaziyette, ağzı açık, gözlerini üstüne dikmiş kaplanı fark etti; karnının üstündeki yavrularıyla kedi enikleri gibi oyun oynuyordu.

Bu manzara karşısında ruhunda ne olup bittiğini bir tek kendisi söyleyebilir; ama ruhu, içinden hiçbir şeyin çıkmadığı dipsiz bir uçurum gibiydi. Kaplanla bir süre kımıldamadan bakıştılar; kaplanın belli ki yavrularını bırakmaktan korktuğundan ona doğru gelmediğini görünce, kont kaplana gitti.

Böylece kaplanın dört adım uzağına kadar sokuldu; sonra kaplanın kalkmak üzere bir harekette bulunduğunu görünce üstüne atıldı. Onları izleyenler aynı anda hem bir kükreme hem de bir haykırma duydular; birkaç saniye boyunca sazların hareketini izlediler; ardından sessizlik ve sakinlik geldi: her şey bitmişti.

Bir an kont geri gelecek mi diye beklediler; ama kont gelmedi. O zaman tek başına gitmesine izin verdikleri için kendilerinden utandılar ve madem canlısını kurtaramadık hiç olmazsa cesedini kurtaralım dediler. Bataklıkta hep birlikte, gözü pek bir şekilde, ara sıra dinlemek

için durup sonra hemen tekrar yola koyularak ilerlediler; nihayet açıklığa ulaşıp iki hasmı birbirlerinin üstüne yığılmış halde buldular: Kaplan ölmüş, kont bayılmıştı. İki yavruysa etleri yemek için çok küçük olduklarından kanı yalıyorlardı.

Anne kaplan on yedi hançer darbesi, kont da sol kolunu yaralayan bir ısırıkla göğsünü yırtan bir pençe darbesi almıştı.

Subaylar kaplanın cesediyle kontu taşıdılar; kontla hayvan Bombay'a yan yana, aynı sedyenin üstünde döndüler. Yavru kaplanlara gelince, Malay köle onları türbanının kumaşıyla sımsıkı bağlamış, eyerinin iki yanından sallandırıyordu.

On beş günün sonunda kont ayağa kalktı, yatağının önünde inciden dişleri, yakuttan gözleri ve altından tırnaklarıyla yatan kaplan postunu gördü: değerli taşları iki kuzeninin çalıştığı alayın subayları hediye etmişti."

sekiz

Pauline'in bu anlattıkları ruhumda derin bir iz bıraktı. Cesaret, erkeğin kadını baştan çıkarabilmesi için en önemli şeylerden biridir: bu bizim güçsüzlüğümüzden mi kaynaklanır, yoksa kendi başımıza bir şey yapamadığımızdan bize sonsuza kadar bir destek gerektiği için midir? Bir de, Kont Horace'la ilgili söylenen tek kötü şey, aklımda kalan tek hatıra, birine benim de katılmış olduğum o çifte avla ilgili olandı. Ne var ki Paul'ün hayatını borçlu olduğu o korkunç soğukkanlılığı düşündükçe dehşete düşüyordum. Böylesi bir nefis kontrolüne ulaşmak için kim bilir kaç korkunç mücadele geçmişti kalbinden, alevi küle dönüp lavları katılaşana kadar kim bilir ne kadar uzun bir yangın kavurmuştu ruhunu.

"Çağımızın büyük talihsizliği, hayal gibi olanın peşinde koşmak ve basit olanı küçümsemektir. Toplum şiirsellikten uzaklaştıkça, faal hayal güçleri sıra dışı olanı, her gün yeryüzünden kaybolup tiyatroya ya da romanlara sığınan şeyi istiyor; oradan da çevrelerindeki her şeye etki eden istisnai özelliklerden bu büyüleyici yararı sağlamayı. Dolayısıyla Kont Horace'ın bu prestijin orta yerindeki genç bir kızın zihninde yarattığı izlenimin, henüz çok az olayın iz bıraktığı hayalinde yer etmesi sizi şaşırtmaya-

caktır. Bir de, az önce anlattığım sahneden birkaç gün sonra, şatoya çıkan geniş yoldan iki atlının gelişini gördüğümüzde ve gelenlerin Mösyö Paul de Luciennes ile Kont Horace de Beuzeval olduğunu öğrendiğimde, hayatımda ilk defa kalp atışımın bir isimle hızlandığını hissettim, gözlerimin önünden bir bulut geçti ve oradan kaçma niyetiyle ayağa kalktım; annem beni engelledi, o arada beyler içeri girdi.

Onlara ilk olarak ne dedim bilmiyorum; ama gayet çekingen ve beceriksiz göründüğüm kesin; çünkü gözlerimi kaldırdığımda Kont Horace'ın bakışlarını asla unutmayacağım, gözlerini tuhaf bir ifadeyle bana dikmiş olduğunu gördüm; bununla birlikte yavaş yavaş endişelerimden sıyrılıp kendime geldim; böylece ona Paul'e bakıyor gibi bakmayı, onu Paul'ü dinliyormuşum gibi dinlemeyi başardım.

Onda aynı kayıtsız ifadeyi, beni öylesine etkileyen o delici, sabit bakışları ve üstelik elleriyle ayakları gibi, bir erkeğe değil de kadına aitmiş gibi duran yumuşak bir ses buldum; gelgelelim, o canlandıkça sesi de ilk başta çıkardığı seslerle uyumsuz görünen bir güç kazanıyordu. Paul, minnettar dost olarak bahsi kontu yüceltecek bir mevzuya getirmişti; kontun seyahatlerinden bahsediyordu. Kont izzetinefsinin cezbine kapılmakla kapılmamak arasında bir an tereddüt etti; sohbeti ele geçirip ilk tanışmaların beylik laflarının yerine kendini koymaktan korkuyordu adeta; ama çok geçmeden, gezdiği yerlerin hatıraları hafızasında belirdi, vahşi diyarlardaki renkli hayatı medeni ülkelerin durağan varlığıyla çatışmış ve üstün gelmişti; kont kendini Hindistan'ın gür bitki örtüsünün ve Maldivler'in muhteşem manzaralarının ortasında buldu. Bize Bengal Körfezi'ne yolculuklarını, Malay korsanlarla ça-

tışmalarını anlattı; her anı ruha ya da kalbe yeni bir duygu veren bu hareketli hayatın parlak boyasına bıraktı kendini; insanın özgürlüğü ya da gücü dahilinde, köle mi kral mı olmak istediğine bağlı olarak, hevesinden başka bağı, ufuktan başka sınırı olmadığı ve yeryüzünde boğulurken, bir kartalın kanatlarını açtığı gibi gemilerinin yelkenlerini açacağı ve okyanustan yalnızlık ve enginlik isteyeceği bu ilkel varoluşun koca koca evrelerini gözlerimizin önüne serdi; sonra bir hamlede, her şeyin bayağı olduğu, her suçun her erdemin bayağı, her yüzün her ruhun suni, kölelerin kanunların içinde mahpus ve görgü kurallarının içinde sımsıkı tutsak olduğu, günün her saatinde başarılacak küçük ödevlerin olduğu, sabahın her kısmında giyilecek kıyafetler, seçilecek eldiven renklerinin olduğu ve bütün bunların gülünç düşme yani ölüm kaygısıyla yapıldığı bu yıpranmış toplumumuzun ortasına düştü; çünkü Fransa'da gülünç düşmek bir ismi çamurdan ya da kandan daha vahşice lekeler.

Kontun bu çıkışında toplumumuza karşı acı, alaycı ya da iğneleyici bir konuşma olarak ne olduğunu söyleyemeyeceğim: küfrüne kadar şairlerin, Mandred ya da Karl Moor'un bir eseri gibiydi gerçekten; toplumumuzun yavan ve ortak gerekliliklerinin ortasında çırpınan fırtınalı düzenlemelerden biriydi; insan ilişkilerinde bir deha örneği ve kanunlarına, görgü kurallarına ve alışkanlıklarına boşu boşuna sarmalanmış, onları da yanında götüren biriydi, bir tilkinin ya da kurdun tuttuğu zavallı ağları kuran bir aslan gibi.

Bu korkunç felsefeyi, Byron'dan ya da Goethe'den bir sayfa okuyormuşum gibi dinliyordum: söz konusu aynı düşünce enerjisi, ifadenin tüm gücünün göklere çıkarılmasıydı. Yani o ağırbaşlı yüz, donuk maskesini çıkarıp

atmıştı; yüreğinin ateşiyle hareketleniyor, gözlerinde şimşekler çakıyordu: yani o yumuşak ses ardı ardına parıltılı, karanlık bir tona bürünüyordu; sonra birden coşkulu ya da acılı, umutlu ya da küçümser, şiirsel ya da maddesel bir hal alıyordu, tüm bu duygular daha önce görmediğim bir gülümsemede, tek başına içinde daha fazla çaresizlik ve hor görme barındıran, en acı dolu hıçkırığa dönüşebilecek bir gülümsemede birleşiyordu.

Bir saati aşan ziyaretten sonra Paul ile kont yanımızdan ayrıldı. Onlar çıkarken sessizlik içinde annemle bir an göz göze geldik ve kalbimin büyük bir yükten kurtulduğunu hissettim: bu adamın varlığı bende Mefisto'nun Marguerite'le yaptığı gibi bir ağırlık oluşturuyordu: üzerimde bıraktığı etki o kadar görünürdü ki, annem ben daha saldıramadan onu savunmaya koyuldu; uzun zamandır kont hakkında bir şeyler duyuyordu ve bütün dikkate değer adamlar gibi insanlar en ters yargılarını onun üzerine yüklüyordu. Üstelik annem ona benimkiyle taban tabana zıt bir bakış açısıyla bakıyordu; kontun bu kadar çekincesiz çıkardığı bu saf satalar ona bir oyun gibi görünüyordu hepsi bu, bir çeşit toplum eleştirisiydi, her gün insanlara yapılan gibi. Dolayısıyla annem kontu benim içimde yaptığımdan ne daha alçağa ne daha yükseğe koyuyordu; karşı koymak istemediğim bu fikir ayrılığı onunla artık ilgilenmiyor görünmeye karar vermeme yol açtı. On dakikanın sonunda, hafif bir baş ağrısını bahane edip parka indim; hiçbir şey zihnimi tasalarından çekip çıkarmadı ve daha yüz adım atmamıştım ki kontla konuşmak istememe nedenimin onu daha rahat düşünmek olduğunu kendime itiraf etmek zorunda kaldım. Bu düşünce beni korkuttu; kontu hiç sevmiyordum halbuki, çünkü geleceğini duyduğumda kalbimin sevinçten çok korkudan çarptığı kesindi; ne var

ki ondan korkmuyordum da ya da mantıken ondan korkmamalıydım çünkü sonuçta benim kaderimi nasıl etkileyebilirdi ki? Onu bir kere tesadüfen, ikincisinde de kibarlıktan görmüştüm, belki bir daha da görmeyecektim; o maceracı karakteri ve seyahat düşkünlüğüyle her an Fransa'yı terk edebilirdi, o zaman hayatımda yalnızca şöyle bir boy göstermiş, rüya gibi gelip geçmiş olacaktı o kadar; aradan on beş gün, bir ay, bir yıl geçecekti ve unutacaktım. Bu arada, akşam yemeği zili çalınca bu düşüncelerimin arasında öyle bir şaşırdım ve zilin sesinden öyle bir irkildim ki; saatler değil dakikalar geçmişti sanki.

Salona girerken annem bana yaz olmasına rağmen Paris'te kalmış olan ve kızının doğum günü şerefine yarı danslı yarı müzikli büyük bir davet veren kontes M...'in davetiyesini verdi. Bana göre her zaman muhteşem olan annem, davete cevap vermeden bana danışmak istemişti. Memnuniyetle kabul ettim: bu davet, beni aklıma takılan düşünceden sıyırmak için güçlü bir dikkat dağıtıcıydı; hakikaten de hazırlanmak için yalnızca üç günümüz vardı ve bu üç gün balo hazırlıklarına o kadar ucu ucuna yetecekti ki kontun hatırasının kaybolacağı ya da en azından önemli giyim kuşam işlerinin arasında belirsizleşeceği barizdi. Kendi adıma, bu sonuca ulaşabilmek için elimden geleni yaptım: davetten annemin bende hiç görmediği bir şevkle bahsettim ve elbiselerimizle çiçeklerimizi sipariş etmek için ancak zamanımız olduğu bahanesiyle o akşam Paris'e dönmek istedim. Aslında bunu istememin asıl nedeni yer değişiminin hatıralarımla mücadeleme yardımının dokunacak olmasıydı, en azından bana öyle geliyordu. Annem bütün kaprislerime her zamanki iyiliğiyle razı oldu: akşam yemeğinden sonra yola çıktık.

Yanılmamıştım; bu davetin hazırlıklarına harcamak zorunda olduğum çaba, bir genç kızın neşeli tasasızlığının hâlâ içimdeki kalıntısı, çok az balonun olduğu bir dönemde bir balo umudu manasız korkularımı dağıttı ve yakamı bırakmayan hayaleti bir süreliğine benden uzaklaştırdı. Beklenen gün nihayet geldi; benim için, annemin beni hiç görmediği bir koşuşturma içinde geçti; etrafıma saçtığım neşeden dolayı mutluydu annem. Ah annecağızım! Saat on oldu, yirmi dakikadır hazırdım, nasıl oldu bilmiyorum: ben ki hep geç kalırım, ne hikmetse bu akşam ben annemi bekliyordum. En sonunda çıkabildik; neredeyse bütün kış muhitimiz bu parti için bizim gibi Paris'e geri gelmişti. Yatılı okuldan arkadaşlarımla, her zamanki dans partnerlerimle karşılaştım ve bir iki yıldır zayıflamaya başlayan canlı, neşeli o genç kız keyfimi yeniden buldum.

Dans salonunda acayip bir kalabalık vardı; bir mola anında kontes M... beni kolumdan tuttu ve boğucu sıcaktan kaçırmak için oyun odasına götürdü; aynı zamanda tuhaf da bir geziydi, dönemin bütün ünlü sanatçıları, edebiyatçıları ve siyasetçileri oradaydı; çoğunu zaten tanıyordum; ama gelgelelim bazılarını henüz tanımıyordum. Madam M... onları bana sevimli bir hoşnutlukla, her ismin yanına en nüktedan tefrika yazarını kıskandıracak bir yorum ekleyerek tanıtıyordu ki, biz tam o sırada salona girerken bir anda istemeden irkilerek ağzımdan şu sözleri kaçırdım: "Kont Horace!"

"Evet ya, Kont Horace" dedi Madam M. gülümseyerek, "onu tanıyor musunuz?"

"Madam de Luciennes'in kır evinde tanışmıştık."

"Tabii ya" dedi kontes, "bir avdan bahsedildiğini duydum, de Luciennes'lerin oğlunun başına bir kaza gelmiş, değil mi?"

O sırada kont gözlerini kaldırıp bizi fark etti. Dudaklarından gülümsemeye benzer bir şey geçti.

Yanındaki üç oyuncuya "Beyler" dedi, "müsaadenizi isteyebilir miyim? Yerime bir dördüncü göndereceğim."

"Hadi oradan" dedi Paul, "dört bin frankımızı kap, sonra da oyuna on louis sürecek birini bul yerine. Olmaz öyle şey, hayatta olmaz."

Yarı kalkmış vaziyette olan kont tekrar yerine oturdu ama oyunculardan biriyle bahse girince daha ilk oyunda kazandı. Kendini tuttu. Kontun rakibi elini açtı; kont elindeki kartları kapalı halde atarak "Kaybettim" dedi, önündeki altınla banknotları kazanana doğru itti, yeniden kalkarak Paul'e:

"Bu defa çekilmekte özgür müyüm?" dedi.

Kontun kartlarını alıp eline bakan Paul, "Hayır, henüz değil sevgili dostum" diye yanıtladı, "çünkü sende beş karo, beyefendideyse dört sinek var."

Kont bize doğru dönüp ev sahibesine seslenerek, "Madam" dedi, "Matmazel Eugénie'nin bu akşam yoksullar için yardım toplaması gerektiğini biliyorum: ona ilk bağışı benim yapmama izin verir misiniz?"

Bu sözleri sarf ettikten sonra oyun masasının yanındaki sehpanın üstünde duran el işi sepeti aldı, içine önündeki sekiz bin frankı koydu ve kontese takdim etti.

Madam M..., "Ama bunu kabul etmeli miyim bilmiyorum, bu epey hatırı sayılır bir miktar..." dedi.

Kont Horace gülümseyerek, "Ayrıca" diye sürdürdü, "bunu sadece kendi adıma arz etmiyorum, bu beyler de büyük ölçüde katkıda bulundular, dolayısıyla Matmazel M... benden çok onlara teşekkür etmeli yardım topladığı kişiler adına." Bunları söyledikten sonra altın ve banknotlarla dolu sepeti kontesin elinde bırakarak balo salonuna geçti.

"İşte tuhaflıklarından biri" dedi bana Madam M..., "dans etmek istediği bir kadını fark etmeyegörsün, bu zevk için böyle bir bedel ödeyebilir. Ama bu sepeti saklamam gerek; bu yüzden sizi tekrar dans salonuna götürmeme izin verin."

Madam M... beni annemin yanına götürdü. Daha yerime yeni oturmuştum ki kont bana doğru ilerleyip beni dansa kaldırdı.

Kontesin bana az önce söylediği şey hemen zihnimde belirdi: kızardığımı hissettim, kekeleyeceğimi anladım; ona dans defterimi uzattım, altı dansçı sıraya girmişti; sayfayı çevirdi ve isminin başka isimlerle karışmasını istemiyormuş gibi yedinci kontrdans sayfasının üst tarafına yazdı; sonra defteri bana geri verirken kendi sıkıntımdan işitemediğim birkaç kelime sarf etti ve kapıya dayanmaya gitti. Anneme baloyu terk etmemiz için yalvarmak üzereydim; çünkü öyle şiddetli sarsılıyordum ki ayakta durmam mümkün değilmiş gibi geliyordu; neyse ki hızlı ve muhteşem bir ezgi duyuldu. Balo duraklamıştı. Liszt piyanonun başında oturuyordu.

Weber'in "Valse Davet" parçasını çaldı.

Sanatçının ustalığı bu parçayı hiçbir zaman bu muhteşemliğine yükseltmemişti ya da belki ben bu kadar melankolik ve tutkulu olan bu besteyi hissetmeye bu kadar elverişli bir ruh halinde olmamıştım; bana öyle geliyordu ki besteci Freyschütz'ün melodilerinde hayat verdiği çile çeken ruhun yalvarışını, inleyişini ve kırılışını ilk defa duyuyordum. Müzikte, bu melekler dilinde vurgu, umut, hüzün ve acıya dair ne varsa bu parçada toplanmış gibiydi, parçanın yorumcunun ilhamına göre doğaçlama yaratılan çeşitlemeleri, motifin ardından açıklayıcı notalar gibi geliyordu. Bu harika hayali sıklıkla kendim gerçek-

leştirmiştim ve bugün başka birinin aynı şeyi yaptığını duyduğuma, daha önce kuşkulanmadığım şeyleri orada bulduğuma şaşırmıştım; sanatçının takdire şayan yeteneği mi çıkartıyordu bunları ortaya? Zihnimin yeni bir huyu muydu bu? Tuşların üstünde kayan usta el, madeni o kadar derine kadar mı kazmıştı ki maden damarları buluyordu, yoksa kalbim öyle güçlü bir sarsıntıya uğramıştı da uykuya dalan lifleri mi uyanmıştı? Her hâlükârda büyülüydü; sesler havada buhar gibi uçuyor ve beni müziğe boğuyordu; o anda gözlerimi kaldırdım, kontunkiler de bana dikildi; hemen başımı indirdim ama iş işten geçmişti; gözlerimi gözlerinden kaçırmıştım ama bakışlarının ağırlığını üstümde hissediyordum, hemen yüzüme ateş bastı ve istemsiz bir titremeye kapıldım. Çok geçmeden Liszt kalktı, onu tebrik etmek için etrafına doluşan insanların gürültüsünü duydum; bu hareket içinde kontun da yerinden ayrıldığını umdum; gerçekten de başımı kaldırmayı göze aldığımda artık kapıda değildi; nefes aldım ama araştırmamı biraz ilerletmekten sakındım; bakışıyla karşılaşmaktan korkuyordum, onu görmezden gelmek hoşuma gidiyordu.

Bir süre sonra sessizlik geri geldi; başka biri piyanonun başına oturdu; suskunluğun bitişik salonlara kadar uzandığını, merakın canlandığını duydum; ama gözlerimi yerden kaldırmaya cesaret edemedim. Tuşların üstünde insanın içine işleyen bir gam çalındı, onu uzun ve hüzünlü bir peşrev izledi; ardından heyecanlı, gösterişli ve derinden bir ses Schubert'in bir melodisinin üstünden şu sözleri söyledi:

"Ben her şeyi okudum, felsefe, hukuk ve tıp; yeryüzünün derinliklerine indim, bulutların üstünde süzülsün diye ruhumu kartalın kanatlarına bağladım; bu uzun okul

dönemi nereye varmamı sağladı? Şüpheye ve cesaret kırıklığına. Artık ne bir yanılsamam, ne bir tedirginliğim var, ne Tanrı'dan korkuyorum ne şeytandan; ama bu avantajları hayatın tüm keyifleri pahasına edindim."

Kont Horace'ın sesini daha ilk kelimede tanımıştım. Dolayısıyla Faust'un, onun ağzından duyduğum bu sözlerinin üstümde ne kadar eşsiz bir etki bıraktığını kolaylıkla tahmin edebilirsiniz: bu etki yalnızca bana dokunmamıştı üstelik. Sıkıntılı bir ruh gibi ağlamaklı uçuşan son notayı derin bir sessizlik takip etti; sonra her bir yandan coşkulu alkışlar yükseldi. O zaman konta bakmaya cesaret ettim; belki yüzü herkes için sakin ve kayıtsızdı ama benim için ağzının hafif buruşması şatoya ziyareti sırasında tutulduğu nöbetin hararetli bir huzursuzluğuna işaret ediyordu açıkça.

Madam M... de kendi sırası gelince onu tebrik etmek için yanına yaklaştı; yüzü o an görgü kurallarının en tasalı ruhlara komuta eden gülümser ve tasasız görünümünü aldı; Kont Horace ona kolunu uzattı ve bütün adamlar gibi bir adama döndü; kontun madama bakışlarından, kıyafetine iltifat ettiği hükmüne vardım. Onunla sohbet etmeyi sürdürerek benim tarafıma hızlıca bir bakış atıp benimle göz göze geldi; az daha bir çığlık kaçacaktı ağzımdan, şaşırmıştım bir şekilde; benim sıkıntımı gördü kesin ve bana acıdı; çünkü Madam M...'i bitişik odaya götürüp onunla gözden kayboldu. Aynı anda müzisyenler yeniden kontrdans işareti verdiler; birinci sıradaki dans partnerim bana doğru atıldı, mekanik bir şekilde elini tutup beni istediği yere götürmesine izin verdim; dans ettim, bütün hatırladığım bu; sonraki iki üç kontrdans boyunca biraz sakinleştim; onların ardından da tekrar müzik arası verdiler.

Madam M... bana doğru ilerledi; *Don Giovanni**'nin birinci perdesinin düetteki kısmını söylememi rica etmeye geliyordu; önce reddettim, çünkü o an ağzımdan tek bir nota çıkabileceğine ihtimal vermiyordum, utangaçlığım da cabasıydı. Annem bu tartışmayı gördü, anne sevgisiyle gelip bana eşlik etmeyi teklif eden kontese katıldı; eğer direnmeye devam edersem annem bir şeyden şüphelenecek diye korktum; bu düeti çok söylemiştim, yalvarıp yakarmalarına doğru dürüst bir mazeret sunamadım; en sonunda pes ettim. Kontes M... elimden tutup beni piyanonun başına götürdü ve oturdu; yine beni her yerde takip eden o bakışla karşılaşmaktan korkarak etrafıma bakmaya cesaret edemeden, gözlerim yerde, kontesin sandalyesinin arkasında ayakta durdum. Genç bir adam kontesin diğer yanına yerleşti, gözlerimi kaldırıp partnerime bakmaya cesaret ettim; bütün vücudumu bir titreme aldı: don Juan kısmını söyleyecek olan Kont Horace'tı.

Neler hissettiğimi tahmin edersiniz; ne var ki geri çekilmek için çok geçti, bütün gözler bize çevrilmişti; Madam M... giriş kısmını çalıyordu. Kont başladı, sesi bir başkaydı, şarkı söyleyen başka bir adamdı sanki ve là *ci darem la mano***'ya başlayınca yanıldığımı umarak ve Schubert melodisiyle bizi titreten güçlü sesin o kadar ince ve zarif bir neşenin tonlamalarına bükülebilmesine inanamayarak ürperdim. Daha ilk cümleden bir alkış uğultusu bütün salonu kapladı; sıra bana gelince ben de titreyerek söyledim: *vorrei, e non vorrei... mi trema un*

* Mozart'ın ilk defa 1787'de Prag'da sahnelenen operası Fransa'da ilk defa 1811'de oynanmıştır. (ç.n.)

** Don Giovanni'yle hizmetçi kız Zerline'i operanın ilk perdesinde bir araya getiren düet.

*poco il cor**, sesimde öyle bir korku ifadesi vardı ki o ana kadar tutulan alkışlar patladı; sonra birden bizi dinlemek için derin bir sessizlik oldu. Kont tekrar *vieni, mio bel diletto*** diye başladığında sesinde aşka dair bir şey var mıydı ve *io cangerò tua sorte**** cümlesine baştan çıkarma ve vaatler yerleştirmiş miydi size söyleyemem; bütün bunlar bana o kadar uyuyordu ki, bu düet kalbimin içinde bulunduğu durum için özellikle seçilmişti sanki, öyle ki *presto... non son più forte***** derken bayılıverecektim az daha. Müziğin buradaki ruh halini değiştirdiği kesindi: Zerline'in şımarık şikâyetleri yerine en derin çığlığıydı; o an kontun benim tarafıma yaklaştığını hissettim, eli yanımda sarkan elime dokundu, gözlerimin önüne alevden bir perde indi, kontes M...'nin sandalyesini tutup dayandım; bu destek sayesinde ayakta durmayı başardım; ama tekrar *andiam, andiam mio bene****** diye birlikte şarkıya devam ederken saçlarımı sıyıran nefesini hissettim, soluğu omuzlarımda gezdi; damarlarım tutuştu, aşk kelimelerini söylerken attığım çığlıkla bütün gücümü tükettim ve bayıldım.

Annem bana doğru yeltendi; ama eğer kontes M... beni kollarına almasaydı çok geç kalmış olacaktı. Baygınlığımı sıcağa yorduļar; beni yandaki odaya götürdüler, bana koklattıkları tuzlar, açtıkları pencere, yüzüme attıkları birkaç damla su beni kendime getirdi. Madam M... baloya dönmem için ısrar etti; ama ben hiçbir şey duymak istemiyordum; kendi de kaygılı olan annem bu defa be-

---

* (İt.): Gideyim mi gitmeyeyim mi... kalbim biraz titriyor. (ç.n.)

** (İt.): Gel, benim güzel sevgilim. (ç.n.)

*** (İt.): Hayatını değiştireceğim. (ç.n.)

**** (İt.): Çabuk.. Dayanamıyorum artık. (ç.n.)

***** (İt.): Gidelim, gidelim aşkım. (ç.n.)

nimle aynı fikirdeydi, arabayı çağırtıp eve döndük. Hemen odama çekildim; eldivenimi çıkarınca baygın olduğum sırada araya sıkıştırılmış bir kâğıt düştü içinden, kâğıdı alıp üstüne kurşunkalemle yazılmış şu kelimeleri okudum: 'Beni seviyorsunuz!... Teşekkürler, teşekkürler!'

dokuz

Hıçkırıklarla, gözyaşlarıyla dolu, korkunç bir gece geçirdim. Siz, diğer erkekler bilmezsiniz; annesinin dizinin dibinde büyüyen, kalbi henüz hiçbir solukla buğulanmamış cama benzeyen, ağzına henüz bir aşk sözcüğü almamış bir genç kızın kendini birden savunmasız, zavallı bir kuş gibi direncinden daha kuvvetli bir iradeyle sarmalanmış halde bulan, karşısında gerginleşeceği güçlü bir elin kendisini tutup sürüklediğini hisseden ve daha o "Sizi seviyorum" demeden "Beni seviyorsunuz" diye bir ses duyan bir genç kızın ne tür endişeleri olduğunu asla bilemezsiniz.

Ah! Size yemin ederim, o gece nasıl oldu da delirmedim bilmiyorum; kaybolmuştum. Durmadan kendi kendime alçak sesle, "Onu seviyorum! Onu seviyorum!" diyordum ve bunu öyle derin bir dehşet içinde yapıyordum ki o an hissettiğimi sandığımın tamamen aksi bir duygunun etkisi altında olup olmadığımı bugün bile bilmiyorum. Bununla birlikte, tüm bu tecrübe ettiğim duygular muhtemelen aşka dair kanıtlardı, çünkü bu hisleri gözünden kaçırmayan kont, onları böyle yorumluyordu. Bana gelince, ilk defa bu tarz duygular hissediyordum. Bana yalnızca bize zarar verenlerden korkmamız ya da nefret etmemiz gerektiği öğretilmişti; dolayısıyla ben de konttan

ne nefret edebiliyordum ne de ondan korkabiliyordum ve ona karşı beslediğim bu duygu nefretten de korkudan da kaynaklanmıyorsa o zaman aşk olmalıydı.

Ertesi sabah, kahvaltı sofrasına oturacağımız sırada, anneme Kont Horace de Beuzeval'den iki kart getirdiler: sağlığımla ilgili bilgi almak ve rahatsızlığımın devam edip etmediğini öğrenmek istiyordu. Bu girişim her ne kadar erkenden gerçekleşmiş olsa da, anneme basit bir kibarlık göstergesi gibi geldi. Kaza geçirdiğim sırada kont benimle şarkı söylüyordu: bu durum nezaketinin bahanesiydi. Annem ne kadar yorgun ve ne kadar acı içinde olduğumu ancak o zaman fark etti; önce endişelendi; ama ona hiçbir ağrım olmadığını söyleyerek içini rahatlattım, ayrıca kırlara dönmek isterse oranın havasının, sakinliğinin bana iyi geleceğini ekledim. Annemin tek bir isteği vardı, o da benim istediğim şeydi: atların arabaya bağlanması talimatını verdi; saat ikiye doğru yola çıktık.

Dört gün önce kırlardan kaçmama yol açan hevesin aynısıyla şimdi Paris'ten kaçıyordum; çünkü kontun kartlarını görünce aklımdan geçen ilk düşünce, ortaya çıkacağımız zaman geldiğinde bizzat geleceği oldu. O zaman ondan kaçmak istedim, onu bir daha görmek istemiyordum; benden aldığı izlenimden sonra, bana yazdığı mektuptan sonra onu bir daha görürsem utançtan ölürüm gibi geliyordu. Kafamda birbirini kovalayan bütün bu düşünceler yüzünden yanaklarım o kadar aniden ve o kadar şiddetli biçimde kızardı ki annem kapalı arabada havasız kaldığımı sanarak hizmetçinin arabanın örtüsünü indirmesi için arabacıya durmasını söyledi. Eylül ayının son günlerinde, yani yılın en ılıman günlerindeydik; ormandaki bazı ağaçların yaprakları kızarmaya başlamıştı. Sonbaharda ilkbahara ait bir şeyler vardır, yılın son

kokuları bazen ilk rayihalarına benzer. Hava, doğanın gösterisi, ormanın bir bütün oluşturan sesleri; uzatılmış, melankolik, tarifsiz bir biçimde zihnimi dağıtmaya başlıyordu ki tam o esnada yolun bir dönemecinde ileride bir atlı gördüm. Daha epey uzağımızda olmasına rağmen, "Paris'e dönelim" demek niyetiyle annemin kolunu kavradım –kontu tanımıştım çünkü– ama hemen durdum. Sebepsiz bir kapris gibi görünecek olan bu ani fikir değişikliğine ne bahane bulacaktım? Dolayısıyla bütün cesaretimi topladım.

Atlı yavaş ilerliyordu, çok geçmeden onu yakaladık. Tahmin ettiğim gibi, konttu bu. Bizi tanır tanımaz yaklaştı, benden haber almak için o kadar erken saatte birini gönderdiği için özür diledi; ama gün içinde birkaç günlüğüne Bay de Luciennes'in tarlalarına gitmek üzere yola çıkması gerektiğinden, o kaygılı haliyle Paris'ten ayrılmak istememişti; uygun bir vakit olsaydı kendi gelecekti. Ben bir şeyler eveleyip geveledim, annem teşekkür etti. "Biz de kırlara dönüyoruz" dedi, "mevsim sonuna kadar kalacağız."

Kont, "O halde şatoya kadar size eşlik etmeme izin verin" dedi.

Annem gülümseyerek başını eğdi; olay gayet basitti: bizim kır evimiz Mösyö de Luciennes'inkinden üç fersah daha berideydi ve iki eve de aynı yoldan gidiliyordu.

Böylece kont, önümüzdeki beş fersahlık mesafe boyunca atını yanımızdan dörtnala sürdü. Hızlı yol almamız ve kapının hizasına eğilmesinin güçlüğü, karşılıklı ancak birkaç söz edebilmemize neden oldu. Şatoya varınca atından indi, annemin inmesine yardım etti; sonra da ben inerken elini bana uzattı. Geri çeviremedim: titreyen elimi uzattım; elimi herhangi ateşli bir duygu ya da yapmacık-

lık göstermeden, başka birinin eliymiş gibi tuttu; ama elime bir kâğıt parçası sıkıştırdığını hissettim. Ben daha bir kelime edemeden, bir harekette bulunamadan, anneme dönüp başıyla selam verdi; sonra birazcık dinlenmek istediği için ona direnen atına bindi; kendisini beklediklerini söylediği Luciennes'lerin evinin yolunu tutarak birkaç saniye içinde gözden kayboldu. Olduğum yerde kalakaldım; mektubu tutan parmaklarım kasılmıştı, kâğıdı elimden düşürmeye cesaret edemiyordum ama okumamaya da kararlıydım bir yandan. Annem seslendi, onu takip ettim. Bu mektubu ne yapmalıydı? Yakmak için ateş yoktu; yırtabilirdim, ama o zaman parçalarını bulabilirlerdi: ben de koynuma sakladım.

Odama girdiğim ana kadar yaşadığım işkence gibisini daha önce görmemiştim: mektup göğsümü yakıyordu; doğaüstü bir güç, kâğıdın üzerindeki satırların her birini kalbime okunur kılıyor, mektup kalbime değiyordu adeta; bu kâğıdın manyetik bir özelliği vardı sanki. Şüphesiz, mektup elime geçer geçmez onu yırtmalı, anında, tereddüt etmeden yakmalıydım; ama nerede! Odama girerken buna cesaretim yoktu artık. Tek başıma soyunacağımı söylererek hizmetçimi gönderdim; sonra yatağıma oturdum, öylece kımıltısız, bakışlarım sabit, mektubu elimde buruşturmuş şekilde bir saat kaldım.

En sonunda açıp okudum:

"Beni seviyorsunuz, Pauline, çünkü benden kaçıyorsunuz. Dün benim de bulunduğum baloyu terk ettiniz, bugün bulunduğum şehri terk ediyorsunuz; ama hepsi nafile. Birbirleriyle asla karşılaşamayacak olan, ama bir defa karşılaştıktan sonra ayrı duramayan insanlar vardır.

Ben diğerleri gibi bir adam değilim: zevk, tasasızlık ve neşe çağımda çok çektim, çok düşündüm, çok isyan ettim;

yirmi sekiz yaşındayım. Şimdiye kadar sevdiğim tek kadın sizsiniz; sizi seviyorum, Pauline.

Sizin sayenizde, eğer Tanrı da kalbimin bu son umudunu kırmazsa, geçmişimi unutup geleceğe ümit bağlayacağım. Geçmiş, Tanrı'nın kifayetsiz, aşkın tesellisiz olduğu tek yerdir. Gelecek, Tanrı'ya; şimdi, bize aittir; geçmiş ise hiçliğindir. Eğer her şeye gücü yeten Tanrı geçmişi unutturabilseydi dünyada ne kâfir kalırdı, ne materyalist, ne de ateist.

Şimdi her şey söylendi, Pauline; çünkü sizin bilmediğiniz neyi öğretebilirim, tahmin etmediğiniz neyi söyleyebilirim ki size? İkimiz de genciz, ikimiz de zenginiz, ikimiz de özgürüz: ben sizin olabilirim, siz benim olabilirsiniz: tek bir sözünüzle annenize giderim ve birbirimize kavuşuruz. Eğer davranışlarım da ruhum gibi dünyanın alışkanlıklarına tersse tuhaflığımı mazur görün ve beni olduğum gibi kabul edin, siz beni iyilestirirsiniz.

Eğer, umduğumun aksine, Pauline, öngörmediğim ama bir şekilde var olan bir nedenden ötürü şimdiye kadar olduğu gibi benden kaçmaya devam ederseniz, bilin ki bu çabanız nafile olacak: nereye giderseniz gidin peşinizden geleceğim, şimdiye kadar yaptığım gibi; beni herhangi bir yere bağlayan bir şey yok, aksine her şey beni sizin olduğunuz yere doğru çekiyor; bundan böyle tek amacım önünüzden gitmek ya da arkanızda yürümek olacak. Bana aynı mutluluğu vaat etmeyen bir sonuca ulaşmak için pek çok sene kaybettim, hayatımı ve ruhumu yüzlerce kere tehlikeye attım. Elveda, Pauline! Sizi tehdit etmiyorum, size yalvarıyorum; ben sizi seviyorum, siz beni seviyorsunuz. Bana ve kendinize acıyın."

Bu tuhaf mektubu okuyunca içimde neler olup bittiğini size açıklayabilmem imkânsız; bir tehlike tehdidi

altında kaçmaya çalıştığımız o korkunç rüyalardan birinin içindeymişim gibi geliyordu; hani kaçmaya çalışırsınız ama ayaklarınız toprağa çakılıdır, nefesiniz yetmez; bağırmak istersiniz, sesiniz çıkmaz ya. O zaman aşırı korku uykuyu böler ve kan ter içinde sıçrayarak uyanırsınız.

Ama orada beni uyandıracak bir şey yoktu; rüya görmüyordum, korkunç bir gerçeklikti bu, beni güçlü eliyle kavrayıp peşinden sürükleyen bir gerçeklik; ama hayatımda yeni olan ne vardı ki? Hayatımdan bir adam geçmişti hepsi bu. Bu adamla o zamana kadar hepi topu bir bakış, bir söz paylaşmışımdır. Ne hakla kaderimi kendininkine sıkı sıkı bağlıyordu, kim oluyordu da ben daha kendisine arkadaş olma hakkını bile tanımamışken benimle böyle neredeyse emreder gibi üstten üstten konuşuyordu? Ertesi gün bu adamın yüzüne bakmayacak, onunla konuşmayacak, onu tanımayacaktım. Ama hayır, hiçbir şey yapamazdım... zayıftım... kadındım... ona âşıktım.

Zaten ben ne bilirdim ki? Hissettiğim bu duygu, aşk mıydı? Aşk, bir kalbe bu kadar derin bir korkunun ardından mı girerdi? O kadar genç ve cahildim ki, aşkın ne olduğunu biliyor muydum ki? Bu uğursuz mektubu neden okumadan önce yakmamıştım? Mektubu kabul ederek konta onu sevdiğime inanma hakkını vermemiş miydim? Ama ne yapabilirdim? Uşakların, hizmetçilerin önünde yaygara mı koparsaydım? Hayır; ama anneme verseydim, ona her şeyi anlatsaydım, her şeyi itiraf etseydim... Neyi itiraf edecektim? Ancak çocuksu korkularımı belki. Ayrıca annem böyle bir mektubu okuyunca ne düşünürdü? Konta bir sözümle, bir hareketimle, bir bakışımla cesaret verdiğimi sanardı. Öyle bir şey yapmamış olsaydım ne hakla onu sevdiğimi söyleyebilirdi? Yok, anneme bir şey söylemeyi asla göze alamazdım...

Ama ilkin, her şeyden önce bu mektubu yakmak lazımdı. Mektubu mumun ateşine yaklaştırdım, alev aldı, tıpkı bir zamanlar var olup artık yok olanlar gibi, çok geçmeden bir tutam küle döndü. Sonra çarçabuk soyundum, alelacele kendimi yatağa attım ve kendimden saklanıp gecenin içinde kaybolmak için hemen lambayı söndürdüm. Ah! Karanlığın içinde gözlerimi kapamama rağmen, ellerimle yüzümü kapatmama rağmen, bu çift kat perdeye rağmen, her şey gözümün önündeydi yine. O uğursuz mektup odanın duvarlarında yazılıydı sanki. Mektubu yalnızca bir defa okumuştum; buna rağmen hafızamda öyle derin bir yer etmişti ki, aklımda görünmez bir elin yazdığı her satır, bir önceki satır silinirken beliriyordu; bütün gece mektubu bu şekilde tekrar tekrar, on defa, yirmi defa okudum. Ah! Sizi temin ederim, bu halimle delilik arasında çok ince bir çizgi, çok zayıf bir tül vardı.

En sonunda, gün ağarırken, yorgunluktan bitap düşmüş şekilde uyuyakaldım. Uyandığımda epey geç olmuştu; hizmetçim bana Madam de Luciennes ile kızının şatoya geldiği haberini iletti. O zaman ansızın bir aydınlanma yaşadım; Madam de Luciennes'e her şeyi söylemeliydim, bana her zaman çok iyi davranmıştı; Kont Horace'ı onun evinde görmüştüm, Kont Horace oğlunun arkadaşıydı; benimki gibi bir sır için en uygun sırdaştı, onu bana Tanrı göndermişti. Tam o sırada odamın kapısı açıldı ve kapının arkasında Madam de Luciennes belirdi. İşte o zaman bu fikre gerçekten inandım; yatağımda doğruldum ve gözyaşları içinde ona kollarımı uzattım: gelip yanıma oturdu.

Bir süre sonra yüzümü kapatan ellerimi çekerek, "Haydi ama çocuğum, neyiniz var?" diye sordu.

"Ah! Öyle mutsuzum ki" diye bağırdım.

"Senin yaşında üzüntüler yaz yağmuru gibidir evladım, hemencecik geçer, gökyüzünü temizlerler."

"Ah, bir bilseniz!"

"Ben her şeyi biliyorum."

"Size kim söyledi?"

"O söyledi."

"Onu sevdiğimi mi söyledi?"

"En azından böyle bir umudu olduğunu söyledi; haksız mı?"

"Ben bile bilmiyorum, aşkın yalnızca adını bilirdim; kalbimdekini açıkça görmemi, yaşadığım sıkıntının ortasında ona yol açan duyguyu analiz etmemi nasıl bekliyorsunuz?"

"Bak sen, gördüğüm kadarıyla Horace kalbinizi sizden daha iyi okuyor."

Ağlamaya başladım.

"Eh!" diye sürdürdü Madam de Luciennes, "bana öyle geliyor ki bu gözyaşlarına neden olacak büyük bir şey yok o mektupta. Şimdi, eğri oturup doğru konuşalım. Kont Horace genç, yakışıklı, zengin, sizde yarattığı hissi açıklamak için gereğinden fazlasına sahip. Kont Horace bekâr, siz on sekiz yaşındasınız, her açıdan uygun bir birliktelik olur bu."

"Ah madam!"

"Peki madem, konuyu kapatalım; ben öğrenmek istediğimi öğrendim. Tekrar Madam de Meulien'in yanına inip Lucie'yi yanınıza gönderiyorum."

"Peki! Ama kimseye bir şey söylemeyeceksiniz, değil mi?"

"Sakin olun, ben üstüme düşen vazifenin bilincindeyim; görüşmek üzere, sevgili çocuğum. Haydi, o güzel gözlerinizi silip bana bir öpücük verin..."

İkinci bir defa boynuna sarıldım. Beş dakika sonra Lucie içeri girdi, üstümü giyindim ve aşağıya indik.

Annemi ciddi ama normalden daha yumuşak buldum. Yemek sırasında birkaç defa bana kaygılı bir hüzünle baktı ve her seferinde utançtan yüzümün kızardığını hissettim. Saat dörtte Madam de Luciennes ile kızı yanımızdan ayrıldı; annemse bana her zamanki gibi davrandı; Madam de Luciennes'in ziyareti, neden geldiği konusunda tek bir kelime etmedik. Akşam, âdetim olduğu üzere, odama çekilmeden önce annemi öpmeye yanına gittim; dudaklarımı alnına yaklaştırdığım sırada yanaklarından süzülen gözyaşlarını fark ettim; önünde diz çöküp başımı göğsüne yasladım. Bu hareketimi görünce, beni bunu yapmaya iten duyguyu tahmin etti ve iki elini omzuma koyup bana sımsıkı sarılarak:

"Sen mutlu ol, kızım" dedi, "Tanrı'dan tek dileğim bu."

İki gün sonra, Madam de Luciennes resmen beni annemden istedi.

Altı hafta sonra Kont Horace'la evlendim.

on

Düğünü kasım ayının ilk günlerinde Luciennes'de yaptık; sonra kış başında Paris'e döndük.

Hep birlikte otelde kalıyorduk. Annem bana düğün hediyesi olarak mirastan yirmi beş bin lira verdi, kont da aşağı yukarı aynı miktarı koydu ortaya: anneme on beş bin kalmıştı. Dolayısıyla evimiz Saint-Germain Mahallesinin en zengin evi olmasa da, en seçkinlerinden biri olmuştu.

Horace beni iki arkadaşıyla tanıştırdı, benden onları kardeşim gibi görmemi rica etti: altı yıldan beri öyle bir yakınlıkla bağlıydılar ki birbirlerine, insanlar onlara "yapışık dostlar" adını takmıştı. Her gün özledikleri, durmadan sözünü ettikleri dördüncü arkadaşları bir önceki senenin ekim ayında, şatosunun bulunduğu Pireneler'de avlanırken öldürülmüştü. Size bu iki adamın soy isimlerini açıklayamam, hikâyemin sonunda bunun nedenini anlayacaksınız; ama ara ara isimlerini zikretmem gerekeceğinden, onlara şimdilik Henri ve Max diyeceğim.

Size mutlu olduğumu söyleyemem: Horace'a karşı beslediğim duygu benim için her zaman açıklanamaz oldu ve hep öyle olacak, korkuyla karışık bir saygı diyebiliriz buna; üstelik ona yaklaşan herkeste genel olarak bıraktığı izlenim de buydu. İki arkadaşı, her ne kadar onunla yakın ve rahat

olsalar da, ona nadiren karşı geliyorlar, ona bir efendi gibi olmasa da en azından bir ağabey gibi her zaman boyun eğiyorlardı. Beden hareketlerinde becerikli olmalarına rağmen, kontun kuvvetine sahip olmaktan uzaklardı. Kont bilardo salonunu eskrim salonuna dönüştürmüştü ve bahçenin bir kısmını da atışa ayırmıştı: bu beyler her gün kılıç ya da tabanca çalışmaya geliyorlardı. Bazen bu yarışlara ben de katılırdım: Horace onların rakibi olmaktan daha çok öğretmeni gibiydi; bu alıştırmalar sırasında, daha önce Madam de Luciennes'lerde sergilediğini gördüğüm korkunç sükûnetini koruyordu ve hepsi de onun lehine sonuçlanan düellolar, normalde ölüm karşısında nadir görülen o soğukkanlılığının onu hiç terk etmediğini kanıtlıyordu. Dolayısıyla Horace, o tuhaf kişilik benim için, yakınlığımıza rağmen üstün, diğer erkeklerin dışında bir varlıktı.

Ona gelince, mutlu gibiydi, her ne kadar kaygılı yüzü aksini işaret etse de öyle olduğunu söyleyip duruyordu en azından. Bazen korkunç rüyalar uykusunu bölüyordu, o zaman, gündüzleri o kadar sakin ve cesur olan bu adam rüyaların ortasında böyle uyanınca çocuk gibi titriyor, dehşet dolu anlar geçiriyordu. Bunun nedenini annesinin ona hamileyken geçirdiği kazaya bağlıyordu: annesini Sierra'da haydutlar durdurmuştu, onu ağacın birine bağlayıp aynı yoldan geçen bir yolcunun boğazlanmasını seyrettirmişlerdi; sonuçta uykusunda böyle hırsızlık ve eşkıyalık sahneleri görmek onda alışkanlık halini almıştı. Ayrıca, bu kâbusların gerçek bir korkudan dolayı ortaya çıkmasını önlemek için, nerede olursa olsun, yatmadan önce elinin altına iki tabanca saklardı. Önceleri bu bende büyük bir dehşete yol açtı, çünkü olur da bir şekilde uyurgezerliğe kalkışıp bu silahları kullanırsa diye ödüm kopuyordu; ama zamanla sakinledim, onun bu önlemi

almasını görmeye alıştım. Daha da tuhafı, ki bunun ancak bugün farkına varıyorum, her gün her gece, sürekli eyerli, yola çıkmaya hazır bir at bulunduruyordu.

Kış, davetlerle, balolarla geçip gitti. Horace da epey tanınmış biriydi, onun eşi dostu benimkilerle birleşince çevremiz iki katına çıkmıştı. Son derece uyumlu bir biçimde her yere giderken bana eşlik ediyordu ve herkesi şaşırtarak kumarı tamamen bırakmıştı. İlkbaharda kır evimize gittik.

Tüm hatıralarımızı orada bulduk. Günlerimizin yarısı evde, yarısı komşularımızda akıp gidiyordu; Madam de Luciennes'le çocuklarını ikinci bir aile olarak görmeyi sürdürüyorduk. Durumum genç kızlık zamanıma kıyasla pek fazla değişmemişti, hayatım aşağı yukarı aynıydı. Eğer bu mutluluk değilse de ona çok benziyordu. Bu durumu yer yer bozan tek şey, Horace'ın gittikçe daha fazla kapıldığı o sebepsiz üzüntüler, zaman geçtikçe daha korkunç bir hâl alan o rüyalardı. O kaygıları sırasında sıklıkla yanına giderdim ya da gece rüya gördüğü o anlar uykusundan uyandırırdım onu; ama beni görür görmez yüzü, beni hep etkilemiş o sakin ve soğuk ifadeye bürünürdü yeniden; gelgelelim yanılacak bir şey yoktu, görünürdeki bu sükûnetle gerçek mutluluk arasındaki mesafe büyüktü. Haziran ayına doğru Henri ve Max, size bahsettiğim o iki genç bize geldiler. Onları Horace'a bağlayan dostluğu biliyordum, onları annem çocukları gibi, ben kardeşlerim gibi ağırladık. Onları neredeyse bitişiğimizdeki odalara yerleştirdik; kont onlarla arasına özel tınılı bir zil yerleştirdi, kont zile basınca arkadaşlarının odasında çalıyordu, onlar basınca kontun odasında çalıyordu; bir de her zamanki gibi bir değil de üç atın her daim hazır bulundurulması talimatını verdi. Hizmetçim,

bu beylerin uşaklarından, onların da kocamla aynı alışkanlığa sahip olduğunu, ancak başuçlarında bir çift tabancayla uyuduklarını öğrendiğini söyledi bana.

Horace, arkadaşlarının gelişinden sonra kendini neredeyse tamamen onlara adamıştı. Üstelik, eğlenceleri Paris'tekinin aynısıydı: at yarışı ve silahlı, tabancalı eskrim partileri. Temmuz ayı böyle geçip gitti; sonra, ağustosun ortalarına doğru, kont bana birkaç gün içinde beni iki-üç aylığına yalnız bırakmak zorunda kalacağını söyledi. Evliliğimizden bu yana bu ilk ayrı kalışımızdı: bu sözler beni korkutuyordu. Kont, belki uzaklara yapacağını sandığım bu yolculuğun, aksine Fransa'da, Paris'e yakın taşraya, yani Normandiya'ya olduğunu söyleyerek beni teskin etmeye çalıştı: arkadaşlarıyla Burcy şatosuna gidecekti. Her birinin bir kır evi vardı, birinin Vendée'de, birinin Toulon'la Nice arasında; ölen arkadaşlarınınkiyse Pireneler'deydi, Kont Horace'ınki de Normandiya'daydı, her sene av sezonunda sırayla birbirlerini ağırlıyorlar, birbirlerinin evinde üç ay geçiriyorlardı. Bu sene arkadaşlarını ağırlama sırası Horace'taydı. Hemen onunla gidip evi toparlamayı teklif ettim; ama kont, şatonun yalnızca bir av mekânı olduğunu, bakımsız, kötü döşeli, iyi olduğu kadar kötü koşullarda da yaşamaya alışkın avcılara göre olduğunu, ama hayatın tüm rahatlığına ve lüksüne alışkın bir kadın için öyle olmadığını söyledi. Ayrıca bir sonraki kalışı esnasında bütün tadilatın yapılması talimatını verecekti ve ondan sonra, sıra kendisine geldiğinde ona eşlik edip malikânesinde asil bir ev sahipliği yapabilecektim.

Anneme tamamen basit ve doğal görünen bu olay beni acayip endişelendirdi. Ona Horace'ın ne üzüntülerinden ne de dehşet anlarından bahsetmiştim; ama Horace bunları açıklamaya çalışmış olsa da, bana oldukça olağanüs-

tü görünmüştü ve bunların arkasında bana söylemek istemediği ya da söyleyemediği başka bir sebep olduğunu varsayıyordum. Ne var ki üç aylık ayrılık için kendime işkence etmek o kadar gülünç ve Horace'ın peşine takılmakta ısrar etmem öyle tuhaf olurdu ki, endişelerimi kendime saklayarak bu seyahatten bir daha bahsetmedim.

Ayrılık günü gelip çattı: Ağustos'un 27'siydi. Beyler 1 Eylül'deki av sezonu açılışından önce Burcy'ye yerleşmiş olmak istiyorlardı. Posta arabalarıyla yola çıktılar, arkalarından da daha sonra şatoda onlara katılacak olan Malayların sürdüğü atları onları izledi.

Yola çıktıkları an gözyaşlarıma hâkim olamadım; Horace'ı bir odaya çekip beni de yanında götürmesini son bir defa rica ettim: korkularımdan bahsettim; üzüntülerini, onu ansızın ele geçiren anlaşılmaz korkularını hatırlattım ona. Bu sözleri etmemle kan beynine sıçradı, ilk defa bana bir tahammülsüzlük belirtisi gösterdiğini gördüm. Ama bu hissini hemen bastırdı, benimle yumuşak yumuşak konuşarak şato oturulacak gibiyse, ki bundan şüpheliydi, bana gelmemi söyleyen bir mektup yazacağına söz verdi. Bu söze ve bu umuda tutundum; öyle ki onun uzaklaşmasını düşündüğümden daha sakince izledim.

Gelgelelim ayrılığımızın ilk günleri korkunçtu; buna rağmen, dediğim gibi, aşk acısı değildi bu, büyük bir felâket olacağına dair belli belirsiz, ama sürekli bir histi. Horace'ın ayrılışından iki gün sonra Caen'dan postalanmış bir mektup aldım: akşam yemeği için bu şehirde duraklamış ve beni nasıl endişeli bir ruh hâli içinde bıraktığını hatırlayarak bana yazmak istemişti. Bu mektubu okumak bana bir şekilde iyi gelmişti ki, son sözü bütün korkularımı, benim için gerçek olan ama diğerlerine kuruntu gibi

görünecek korkularımı tazeledi: mektubunun sonunda bana 'görüşmek üzere' değil de, 'elveda' diyordu. Beyin isteyince en küçük şeylere takılır: bu son kelimeyi okuyunca az daha bayılacaktım.

Konttan, Burcy'den postalanmış ikinci bir mektup aldım, üç yıldır uğramadığı şatoyu korkunç, virane bir halde bulmuştu: rüzgârın ve yağmurun giremediği bir odayı güç bela bulmuşlardı; dolayısıyla bu sene onlara katılmayı düşünmeme lüzum yoktu; neden bilmem, bu mektubu bekliyordum, bu yüzden birincisinden daha az etkiledi beni.

Birkaç gün sonra gazetede Normandiya'yı kasıp kavuran cinayetlerle soygunların ilk haberini okuduk; Horace da üçüncü mektubunda konuyla ilgili birkaç söz ediyor; ama bu söylentilere yerel gazetelerden daha az önem atfediyordu. Ona cevap yazarak bir an önce geri gelmesi için yalvardım: bu söylentiler bana içimdeki hislerin gerçekleşeceğinin ilk belirtileri gibi görünüyordu.

Haberler çok geçmeden daha da korkunç bir hal aldı; hüzünlenme, korkunç kâbuslar görme sırası bendeydi artık; Horace'a yazmaya cesaret edemiyordum, son mektubuma cevap yazmamıştı. Her şeyi itiraf ettiğim o geceden beri danışmanım halini alan Madam de Luciennes'i gidip buldum: ona korkularımı ve içimdeki kötü hisleri anlattım; o zaman o da annemin yirmi kere söylediği şeyi söyledi, Horace'in beni şatoya götürmekten sakınmasına neden olan tek şey kötü hizmetle karşılaşacağım korkusuydu, kontun beni ne kadar sevdiğini herkesten iyi o bilirdi, ilk önce ona açmıştı duygularını, o günden beri de, ona borçlu olduğunu söylediği mutluluk için sık sık teşekkür etmişti. Horace'ın beni sevdiğinden bu kadar emin olması beni ikna etti, eğer bir sonraki mektubunda

geleceğini söylemezse kendim yanına gidip ona katılmaya karar verdim.

Bir mektup aldım: geri dönmek şöyle dursun, Horace altı hafta ya da iki ay daha benden uzak kalmak zorunda olduğunu söylüyordu; mektup aşk ifadeleriyle doluydu; geri dönmesini engelleyen şey arkadaşlarına eskiden verdiği sözlerdi, bir de o viranede dehşete düşeceğimden emin olduğu için yanına gitmemi istemiyordu; biraz tereddüdüm daha vardıysa da bu mektup onları silip süpürdü; annemin yanına gittim, ona Horace'ın yanına gitmeme izin verdiğini ve ertesi akşam yola çıkacağımı söyledim; annem mutlaka benimle gelmek istedi, ona kont benim için korkuyorsa onun için haydi haydi korkacağını anlatana kadar akla karayı seçtim.

Normandiya'lı hizmetçimi yanıma alarak at arabasıyla yola çıktım; Saint-Laurent-du-Mont'a vardığımızda, hizmetçim üç-dört günlüğüne Crèvecoeur'de oturan ailesine gitmek için benden izin istedi; erkeklerin kaldığı bir şatoya gitmekte olduğumu ve ona ihtiyacım olmayacağını düşünerek bu isteğini kabul ettim; ayrıca Horace'ın dayanıklılığımdan şüphe etmekte haksız olduğunu ispatlamayı düşünüyordum.

Akşam saat yediye doğru Caen'a vardım; yalnız seyahat eden bir kadının Burcy şatosuna gitmek için at aradığını öğrenen belediye başkanı bizzat arabamın kapısına kadar geldi: geceyi şehirde geçirip yoluma ertesi gün devam etmem için o kadar üsteledi ki sonunda pes ettim. Ayrıca ben şatoya varana kadar herkes uyumuş olacaktı, belki çevredeki olaylardan dolayı şatonun kapıları mıh gibi kapanmış olacaktı ve ben onları açtıramayacaktım: korkudan ziyade bu sebep, o gece otelde kalmaya ikna etti beni.

Akşamları serinlemişti, odam hazırlandığı sırada belediyenin bekleme salonunda bekledim. O zaman ev sahibesi, kararımdan ve gecikmemden pişmanlık duymamayım diye son iki-üç haftadır ülkede olup bitenlerin hepsini bana anlattı; dehşet kol geziyordu: günbatımından sonra şehrin çeyrek fersah dahi dışına çıkmaya cesaret edemiyordu artık insanlar.

Korkunç bir gece geçirdim; şatoya yaklaştıkça güvenimi kaybediyordum; kontun benden uzaklaşmasında belki de bana söylediğinden farklı sebepleri vardı; beni nasıl karşılayacaktı? Apansız ve habersiz gelişim onun emirlerine bir itaatsizlik, otoritesine karşı koyuştu; engel olamadığı ve ilk defa isteği dışında gerçekleşen bu sabırsızlık göstergesi, geri alınamaz bir kararlılığa işaret etmiyor muydu? Bir an için ona Caen'da olduğumu, buraya gelip beni almasını beklediğimi yazma isteği duydum; ama hararetli günümün yarattığı ve beslediği tüm bu korkular, birkaç saat uyuduktan sonra güneşin dairemi aydınlatmasıyla dağıldı. Tüm cesaretimi toplayıp atları çağırttım. On dakika sonra tekrar yola çıktım.

Saat sabahın dokuzuydu, Buisson'a iki fersah kala arabacı durup bana Burcy şatosunu gösterdi, şatonun ana yoldan iki yüz adım ötesine kadar uzanan bahçesi görünüyordu. Kestirme bir yol, parmaklıklara çıkıyordu. Arabacı, gittiğim şatonun bu olup olmadığını sordu: onayladım ve araziye girdik.

Şatoya vardığımızda kapı kapalıydı: birkaç kere zili çaldık, kimse bakmadı. Gelişimi önceden haber vermediğim için hayıflanmaya başladım. Kontla arkadaşları bir yerlere ava gitmiş olabilirlerdi: bu durumda koca şatoda tek başıma ne yapacaktım, kaldı ki belki kapısını bile açamayacaktım. Onlar dönene kadar köyde sefil bir handa

mı beklemeliydim? İmkânı yoktu. Sonunda, daha fazla sabredemeyerek arabadan indim ve kapıya kuvvetlice vurdum. O zaman, ağaçların arasından kıpır kıpır biri belirdi: köşeyi dönünce Malay'ı tanıdım; ona acele etmesini işaret ettim, gelip bana kapıyı açtı.

Tekrar arabaya binmeye zahmet etmedim, uşağın geldiği yoldan geri giderek onu takip ettim; az sonra şatoyu gördüm: şato ilk bakışta oldukça iyi bir durumda göründü bana. Şatonun ön merdivenine atıldım, bekleme odasına girdim, konuşma sesleri duydum, bir kapıyı ittim ve kendimi yemek odasında, Henri'yle yemek yiyen Horace'ın karşısında buldum; ikisi de sağ taraflarına, masanın üstüne bir çift tabanca koymuştu.

Kont beni görünce ayağa kalktı ve sanki bayılmak üzereymiş gibi beti benzi attı. Bense o kadar titriyordum ki ona kollarımı uzatacak gücüm yoktu; tam düşeceğim sırada koşup beni tuttu.

"Horace" dedim, "beni affedin; sizden ayrı kalamadım... çok mutsuzdum, çok endişeleniyordum... size karşı geldim."

Kont boğuk bir sesle, "Yanlış yaptınız" dedi.

Ses tonundan korkuya kapılıp, "Ah!" diye haykırdım, "İsterseniz hemen şimdi giderim... Sizi gördüm ya... Bu bana yeter..."

"Hayır" dedi kont, "olmaz; madem buraya kadar geldiniz, kalın... kalın, hoş geldiniz."

Bu sözleri söylerken beni öptü ve kendini zorlayarak beni bazen kızgın bir yüzden daha korkutucu olan o sakin görünümüne büründü hemen.

on bir

Gelgelelim, kontun yüzünün üstüne örtmüşe benzediği o buzdan perde yavaş yavaş çözüldü; bana ayırdığı daireye götürdü beni, tamamen XV. Louis tarzında döşenmiş bir odaydı burası.

"Evet, o odayı biliyorum" diye kestim sözünü, "girdiğim oda buydu. Ah Tanrım, Tanrım, her şeyi anlamaya başlıyorum!"

Orada, diye sürdürdü Pauline, beni karşılama biçiminden dolayı özür diledi; ama beklenmedik gelişimin onda yarattığı şaşkınlık, bu viranede iki ay yaşayacağım mahrumiyetten ötürü yaşadığı korku, iradesini aşıyordu. Ne var ki bütün bunlara karşı çıktığıma göre sorun yoktu, şatoda kaldığım süre boyunca beni mümkün olduğunca rahat ettirmeye çalışacaktı; ne yazık ki ara verdikleri av partisine o gün ya da ertesi gün devam etmesi gerekecekti ve belki beni bir-iki günlüğüne yalnız bırakmak zorunda kalacaktı; ama bir daha böyle bir yükümlülük altına girmeyecek, onları reddetmek için beni bahane edecekti. Tamamen özgür olduğunu, oraya onu keyfinden mahrum etmeye değil, bütün o cinayet hikâyelerinden ürkmüş kalbimi teskin etmeye geldiğimi söyledim. Kont gülümsedi.

Yol yorgunuydum, yatıp uyudum. Saat ikide kont odama girip denizde gezintiye çıkmak isteyip istemediğimi sordu: hava çok güzeldi, kabul ettim.

İçinden Orne Nehri geçen parka indik. Bu küçük derenin bir kıyısında bir kayık bağlıydı; uzun ve tuhaf bir şekli vardı, neden öyle olduğunu sordum. Horace bana kayığın Cava kayığı modelinde olduğunu, bu yapının hızı çok arttırdığını söyledi. Horace, Henri ve ben kayığa bindik, Malay küreklere asıldı ve akıntının da yardımıyla hızla ilerledik. Denize girdiğimiz sırada Horace'la Henri direğe sarılı üçgen, uzun yelkeni açtılar ve küreklere gerek kalmadan denizde olağanüstü bir hızla süzülmeye başladık.

Bu okyanusu ilk görüşümdü: bu muhteşem gösteri beni öyle bir içine çekti ki bize el kol işareti yapan küçük bir kayığa doğru yaklaştığımızı fark etmedim bile. Horace'ın kayıktaki adamlara bağıran sesi beni içinde bulunduğum hayal âleminden çekip çıkardı.

"Hey! Kayıkçı bey" diye bağırdı, "Le Havre'da ne var ne yok?"

Tanıdık bir ses, "Eh, pek önemli bir şey yok" diye yanıtladı; "peki ya Burcy'de?"

"Gördüğün gibi beklenmedik bir misafirimiz geldi, eski tanıdığın: Bayan Horace de Beuzeval, karım."

Kim olduğunu o an çıkardığım Max, "Nasıl? Bayan de Beuzeval mi?" diye bağırdı.

"Ta kendisi; inanmazsan gel de ona saygılarını sun, sevgili dostum."

Kayık yanımıza yaklaştı; Max'ın yanında iki tayfası vardı: üstünde şık bir denizci kıyafeti vardı ve omzunda da denize atmaya hazırlandığı bir ağ vardı. Yanımıza yanaşınca birbirimize nezaketen birkaç söz ettik; sonra

Max ağını denize bıraktı, bizim kayığa geçti, bir ara alçak sesle Henri'yle konuştu, bana selam verdi ve tekrar kendi kayığına geçti.

"Rasgele!" diye bağırdı Horace. Max da "İyi yolculuklar" diye yanıtladı onu ve kayığıyla yanımızdan ayrıldı.

Akşam yemeği saati yaklaşıyordu, dere ağzına geri geldik; ama sular çekilmişti, parka varmamıza yetecek kadar su yoktu: kumsala çıkıp kum tepelerini tırmanmamız gerekiyordu.

Orada, üç-dört gün daha sonra sizin geçeceğiniz yoldan yürüdüm; kendimi önce çakılların üstünde, sonra koca koca otların arasında buldum; en sonunda tepeye tırmandım, manastıra girdim, kiliseyi ve küçük mezarlığını gördüm, koridoru takip ettim ve bir ağaç topluluğunun öteki tarafına geçince şatonun parkına ulaştım.

Akşam kaydadeğer bir olay olmadan geçti; Horace çok neşeliydi, gelecek kış Paris'teki evimizde yapacağımız dekorasyon işlerinden, ilkbaharda da bir seyahat yapacağımızdan bahsetti: annemle beni İtalya'ya götürmek, karnaval dönemlerinde kalmak için belki Venedik'te şu eski mermer saraylardan birini satın almak istiyordu: Henri'nin kafası o kadar rahat değildi, en ufak bir sesle tedirgin oluyor gibiydi. O an için çok da dikkat etmediğim bütün bu küçük ayrıntılar, o zaman benden saklanmış ve sonuçlarının daha sonra anlamamı sağlayacağı sebepleriyle zihnimde yeniden belirecekti.

Henri'yi salonda bırakarak odamıza çekildik: yazmak için sabahlayacağını söyledi bize. Ona dolmakalemle mürekkep getirdik: ateşin yanına yerleşti.

Ertesi sabah, kahvaltı yaptığımız sırada parkın giriş zilinin tuhaf bir biçimde çalındığını işittik:

Horace'la Henri bir ağızdan, "Max!" diye bağırdı.

Hakikaten de adını andıkları kişi az sonra atıyla dörtnala avluya girdi.

"Hah, işte geldin!" dedi Horace gülerek, "seni gördüğüme sevindim; ama bir dahaki sefere atlarıma biraz daha iyi bak, zavallı Pluton'u ne hale soktuğuna baksana."

Max, "Yetişemeyeceğim diye korktum" diye yanıtladı; sonra susup bana doğru dönerek: "Bayan, karşınıza böyle botlu, mahmuzlu çıktığım için beni affedin; ama Horace unuttu, benim de aklıma geldi, bugün İngilizlerle bir sürek avımız vardı" diyerek sürdürdü: "özellikle bu iş için dün akşam buharlı gemiyle geldiler; yani her şeyi ayarlayan taraf olarak sözümüzü tutmamız, geç kalmamamız gerekiyor."

"Pekâlâ" dedi Horace, "orada oluruz."

"Ancak" diye sürdürdü Max, bana doğru dönerek, "şimdi sözümüzü tutabilir miyiz bilmiyorum; çünkü hanımefendinin bize eşlik etmesi için fazla yorucu bir av bu."

"Ah! Sakin olun beyler" diye cevaplamaya yeltendim, "buraya size ayak bağı olmak için gelmedim: siz gidin, yokluğunuzda ben de şatoya göz kulak olurum."

"Gördüğünüz gibi" dedi Horace, "Pauline eski zamanlardaki gibi, gerçek bir şato sahibesi. Gerçekten tek eksiği takipçileri, çünkü yanında hizmetçisi bile yok, hizmetçisi yolda ondan ayrılmış, buraya sekiz gün sonra gelecek."

"Ama eğer" dedi Henri, "sen de şatoda kalmak istersen Horace, adalı arkadaşlarımıza mazeretini iletiriz: olmayacak şey değil."

"Hayır" diye hemen atıldı kont; "bu bahiste kaybedecek en çok şeyi olanın ben olduğumu unutuyorsunuz: dolayısıyla ava bizzat katılmam lazım. Dediğim gibi, Pauline kusurumuza bakmaz."

"Tabii ki" dedim, "ayrıca sizi tamamen özgür bırakmak için odama çıkıyorum."

Horace, "birazdan yanınıza geliyorum" dedi ve çok hoş bir centilmenlikle yanıma gelerek beni kapıya kadar geçirip elimi öptü.

Odama çıktım; birkaç dakika sonra Horace da peşimden geldi; av kıyafetini giymişti bile, bana veda etmeye geliyordu. Onunla giriş merdivenlerine kadar indim ve beyleri uğurladım; Horace'ın yanımda kalması için tekrar ısrar ettiler. Ama ben buyururcasına onlarla gitmesini söyledim: sonunda ertesi sabah döneceklerine söz vererek ayrıldılar.

Şatoda uşakla birlikte yalnız kaldım: bu tuhaf beraberlik başka bir kadını ürkütebilirdi; ama ben bu adamın Horace'ı sazlıkta kaplana saldırmak için hançeriyle gördüğü günden beri kendini tamamıyla ona adamış olduğunu biliyordum: bu uşak, ilkel insanların cesaret maksadıyla ihtiyaç duyduğu o kuvvetli hayranlığın etkisi altına girmiş halde, peşinden Bombay'dan kalkıp Fransa'ya kadar gelmiş ve o zamandan beri de yanından bir an olsun ayrılmamıştı. Beni tek endişelendiren şey uşağın yabani havası ve tuhaf kıyafetleri olsaydı gayet sakin olabilirdim; ama bir süredir emsali duyulmamış olaylara sahne olan bir bölgenin ortasında bulunuyordum ve bu uşağın her ne kadar böyle bir tehlikeyi önemsemiyor olan Horace'la ya da Henri'yle konuştuğunu duymamış olsam da, yalnız kalınca acıklı ve kanlı hikâyeler zihnime üşüştü yeniden; ne var ki gün içinde korkacak bir şeyim olmadığından parka indim ve sabahımı iki ay ikamet edeceğim şatonun çevresini dolaşmaya ayırmaya karar verdim.

Ayaklarım beni doğal olarak daha önceden bildiğim kısma doğru götürdü: manastır harabelerini yeniden, bu

defa ayrıntılı bir biçimde gezdim. Siz de orayı gördünüz, size tarif etmeme gerek yok. Kapı sundurmasından çıktım ve az sonra denize tepeden bakan tepeye vardım.

Bu manzarayı ikinci görüşümdü: ihtişamından hiçbir şey kaybetmemişti; orada kıpırdamadan, sabit gözlerle manzarayı izleyerek iki saat oturdum. Bu süre sonunda istemeyerek oradan ayrıldım; ama parkın diğer bölümlerini de gezmek istiyordum. Nehre doğru indim, bir süre kıyıyı takip ettim; bir önceki gün gezimizi yaptığımız sandalı kıyıya demirli ve her an yeniden denize açılmaya hazır halde buldum. Neden bilmem, ahırda sürekli eyerli duran o atı hatırlattı bu bana. Bu düşünce, arkasından bir başkasını getirdi: Horace'ın arkadaşlarıyla paylaştığı bitmek bilmeyen güvensizlikti bu: yatağının başucundan ayırmadığı o tabancalar, ben geldiğimde masada duran tabancalar. Tehlikeyi küçümser görünürken, aslında ona karşı önlem mi alıyorlardı? Peki o zaman, iki adam yanlarında silahları olmadan kahvaltı edemeyeceklerine inanıyorlarsa, tamamen savunmasız olan beni nasıl onunla yalnız bırakabildiler? Bütün bunlar anlaşılacak gibi değildi; ama tam da bu yüzden, bu uğursuz düşünceleri aklımdan kovmaya ne kadar uğraşırsam uğraşayım, sürekli yeniden geliyorlardı aklıma. Üstelik düşünerek hâlâ yürümeye devam ettiğimden, az sonra kendimi ormanın derinliklerinde buldum. Orada, gerçek bir meşe ormanının ortasında, tek başına ve mıh gibi kapatılmış bir kulübe belirdi: etrafını dolaştım; ama kapılarla panjurlar o kadar ustalıkla kapatılmıştı ki merakıma rağmen dışarıdan bir şey göremedim. Horace'la dışarı ilk çıkışımızda gezintimizi bu tarafa doğru yönlendirmeye kendi kendime söz verdim; çünkü eğer kont karşı çıkmazsa şimdiden buraya kendime çalışma odası yapmak için göz koymuştum bile; kulübe, bulunduğu yer itibarıyla bu iş için biçilmiş kaftandı.

Şatoya geri döndüm. Dış keşiften sonra sıra iç keşfe gelmişti: kaldığım odanın bir yanı bir salona, öbür yanı bir kütüphaneye açılıyordu; bir koridor, binayı boydan boya geçerek ikiye bölüyordu. Benim dairem en eksiksiz olanıydı; şatonun geri kalanı ise ayrı ayrı bir düzine küçük daireden oluşuyordu, bu daireler de birer sofa, birer oda ve birer giyinme odasından oluşuyordu; kontun bana söylediğinin aksine, şato gayet oturulabilir durumdaydı.

Yalnızlığa ve beni bekleyen can sıkıntısına panzehir olarak bana en güvenilir yer kütüphane göründüğünden, bir an önce bana sunacağı kaynakları keşfetmeye karar verdim: büyük ölçüde on sekizinci yüzyıl romanlarından oluşuyordu, kontun aile büyükleri görünüşe göre Voltaire, de Crébillon (oğul) ve Marivaux edebiyatına hayli düşkündü. Şu anki ev sahibi tarafından alınmışa benzeyen daha yeni birkaç cilt, bu koleksiyonun ortasında bir leke gibi duruyordu: bunlar kimya, tarih ve seyahat kitaplarıydı: bu sonuncuların arasında Daniel'in Hindistan üzerine yazdığı bir eserin güzel bir İngilizce baskısını fark ettim; bir kısmında uyumayı düşündüğüm gece boyunca bu kitabın bana can yoldaşı olmasına karar verdim. Bir cildini raftan alıp odama götürdüm.

Beş dakika sonra Malay gelip bana el işaretleriyle akşam yemeğinin hazır olduğunu söyledi. Aşağı indiğimde devasa yemek odasında sofranın kurulmuş olduğunu gördüm. Orada öyle tek başıma, ışığı dairenin içlerine ulaşmayan ve etrafındaki eşyaların üzerinde tuhaf gölgeler oluşturan iki mumun aydınlattığı masada yemek yemek zorunda kaldığımı görünce nasıl bir korku ve üzüntü hissine kapıldığımı anlatamam. Bu can sıkıcı his, esmer uşağın yanında daha da artıyordu; kendisine ancak işaretlerle ifade edebildiğim isteklerimi bu tuhaf yemeğe daha da gerçekdışı bir hava veren bir hız ve zekâyla yeri-

ne getiriyordu üstelik. Her ne kadar beni anlamayacağını bilsem de, birkaç defasında onunla konuşmak istedi canım; ama yalnızca karanlıkta ağlamaya cesaret edebilen çocuklar gibi, kendi sesimi duymaktan korkuyordum. Tatlı servisi yaptığı sırada ona gidip odamdaki ateşi yakmasını işaret ettim; şöminenin ateşi, yalnızların can yoldaşıdır; ayrıca mümkün olduğunca geç yatmayı düşünüyordum, çünkü gün boyunca düşünmediğim, karanlıkla birlikte içime çöken bir dehşet hissi duyuyordum.

Bu büyük yemek odasında tek başıma oturdukça içimdeki korku arttı: pencerenin önündeki beyaz perdeler kefen misali kıpırdıyor gibi geliyordu. Ne var ki beni korkutan ölüler değildi: mezarlarının arasından geçerken üzerlerinde yürüdüğüm keşişler ve rahipler, kimi manastırda kimi mahzenlerinde kutsal uykularını uyuyorlardı; halbuki kasabada duyduklarım, Caen'da bana anlatılanlar aklıma geliyordu bir bir, en ufak gürültüde ürperiyordum. Gelgelelim tüm işittiğimiz yaprakların hışırtısı, denizin uzaktan gelen şırıltısı, büyük binaların köşelerinde kırılan ve kendini bir gece kuşunun uçuşu gibi şöminelerin içine atan rüzgârın tekdüze ve hüzünlü sesiydi. Hemen hemen on dakika böyle kıpırdamadan, sağıma soluma bakmaya cesaret edemeden durmuştum ki arkamda hafif bir gürültü duydum; arkama döndüm: Malay'dı. Ellerini göğsünün üstünde birleştirip eğildi; aldığı talimatların hepsini yerine getirdiğini ilan etme biçimiydi bu. Ayağa kalktım; mumları alıp önüm sıra yürümeye başladı; üstelik benzersiz hizmetçim, dairemi gece için kusursuz biçimde hazırlamıştı, mumları masanın üstüne bırakıp beni yalnız bıraktı.

Taleplerim harfiyen yerine getirilmişti: altın rengi freskerle desteklenen büyük, beyaz mermer şöminede kocaman

bir ateş yanıyordu; alevlerin ışığı odaya yayılarak neşeli bir hava veriyordu, bu da duyduğum korkuyla öyle güzel bir tezat yarattı ki korkum geçmeye başladı. Oda, çiçekli kırmızı damalarla süslü, tavanı ve kapıları birbirinden gösterişli, altın gülüşleri ateşte yansıyan grotesk maskeli hayvan ve şehvetli insan figürlerinin dans ettiği bezemelerle, sargılarla doluydu. Ne var ki yatmak üzere olduğum sırada içim rahat değildi; ayrıca saat daha akşamın sekiziydi. Dolayısıyla elbisemi çıkarıp bornozumu giydim, havanın güzel olduğunu fark ettiğimden, uykuda olan doğanın sakin ve huzurlu manzarasıyla kendimi rahatlatabilmek için penceremi açmak istedim; ama çevrede kol gezen cinayetlerin gürültüsünden beni korumak amacıyla panjurlar içeriden kapanmıştı. Ateşin yanındaki masanın başına gelip oturdum, Hindistan yolculuğumla ilgili okumalarımı yapmaya hazırlanıyordum ki elimdeki kitaba göz gezdirirken birinci cilt yerine ikinciyi almış olduğumu fark ettim. Gidip değiştirmek için yerimden kalktım, kütüphaneye girerken korkuya kapıldım. Bir an duraksadım; sonra böyle çocuksu bir korku duyduğum için kendimden utandım: atak bir biçimde kapıyı açtım ve kitapların geri kalanının bulunduğu raflara doğru ilerledim.

Öteki ciltlerin numarasını görmek üzere mumumu yaklaştırdığımda bakışlarım yanlışlıkla ilk önce aldığım cildin bıraktığı boşluğa takıldı ve rafın arkasında kilitlere konan düğmelere benzeyen, rafın ön tarafına dizilmiş kitapların arkasında saklı bakır bir düğmenin parıldadığını gördüm. Kütüphanelerde sahte ciltlerin gizlediği kapılar görmüştüm sıklıkla; burada da o tarz bir kapının açılmasından daha doğal bir şey yoktu. Ne var ki kapının açıldığı yön, bir imkânsızlık yaratıyordu: kütüphanenin pencereleri binanın son pencereleriydi; bu düğme ikin-

ci pencerenin ahşap çerçevesine gömülmüştü, dolayısıyla buradaki bir kapı dış duvara açılacaktı.

Mumun yardımıyla nasıl açılıyor diye incelemek için geri çekildim ama ne kadar baksam da bir şey göremedim. O zaman elimi düğmenin üstüne götürüp düğmeyi çevirmeye çalıştım ama dirençle karşılaştım; düğmeye basınca büküldüğünü hissettim; düğmeye bu kez daha bir kuvvetle bastırdım, o zaman kapı gürültüyle, yaylanarak bana doğru açıldı. Kapı, duvarın içine gömülmüş döner bir merdivene açılıyordu.

Takdir edersiniz ki böylesi bir keşif, içinde bulunduğum dehşeti yatıştıracak cinsten bir şey değildi. Elimdeki mumu merdivenin üstüne doğru tuttum ve dikine indiğini gördüm. Bir an merdivene doğru atılmaya niyetlendim, hatta ilk iki basamağı indim ama gözüm yemedi. Geri geri yürüyerek kütüphaneye girdim ve kapıyı ittim. Kapı öyle sıkı sıkıya kapandı ki her ne kadar varlığından şüphe duymasam da bağlantı yerlerini ayırt edemez oldum. Dokunduğumun anlaşılmasından korktuğumdan, yerinden çıkardığım cildi hemen yerine koydum, çünkü bu sırrın kime ait olduğunu bilmiyordum. Rasgele başka bir kitap alıp odama döndüm, kütüphaneye açılan kapıyı sürgüledim ve yeniden ateşin yanına oturdum.

Beklenmedik olaylar ruhumuzun hüznüne ya da neşesine göre, içinde bulunduğumuz durumun kritiklik seviyesine bağlı olarak önem kazanır ya da önemini kaybeder. Şüphesiz, bir kütüphanenin içinde gizli bir kapıdan ve bir duvarın içine gömülü döner bir merdivenden daha doğal bir şey olamaz; ama eğer bu kapıyla merdiveni gecenin bir yarısında, yalnız ve savunmasız bir halde yaşadığınız ıssız bir şatonun içinde bulmuşsanız; hele de bu şato her gün yeni bir soygun ya da cinayet haberiyle sarsılan bir bölgenin ortasında bulunuyorsa, bir süredir

gizemli bir yazgının içine hapsolmuşsanız, uğursuz önseziler bir balonun orta yerinde yirmi defa kalbinizden ölümcül titremeler geçmesine neden olmuşsa, o zaman her şey gerçeklik olmasa da en azından hayalet ve görüntü halini alır; biraz tecrübesi olan herkes gayet iyi bilir ki bilinmeyenden gelen tehlike, görünür, elle tutulur bir tehlikeden bin kere daha etkileyici ve bir o kadar da korkutucudur.

İşte o zaman düşüncesizlik edip hizmetçime izin verdiğim için pişman oldum. Dehşet, öyle mantıksız bir şeydir ki akla yatan bir sebep olmaksızın artabilir ya da dinebilir. Bu durumda en zayıf varlık, bize sürtünen bir köpek, gülümseyen bir çocuk bile bizi savunacak durumda olmamalarına rağmen, elimize silah olmasa da yüreğimize birer dayanak verirler. Beş yıldır beni bırakmamış, sadakatini ve dostluğunu bildiğim hizmetçi kız o zaman yanımda olsaydı, şüphesiz bütün korkum yok olurdu, halbuki ben böyle yalnız olduğum sürece sanki iş işten geçmiş ve beni hiçbir şey kurtaramazmış gibi hissediyordum.

İki saat böyle kıpırtısız, alnımdan soğuk terler boşanır halde durdum. Saatin onu, sonra on biri çaldığını duydum; ne var ki o kadar doğal olan bu sesi her duyduğumda koltuğumdan sıçrıyordum. Saat on birle on bir buçuk arasında uzaktan bir el silah sesi duyduğumu sandım; şöminenin pervazına dayanarak yerimden yarı kalktım; sonra sessizlik geri döner dönmez yeniden başım geride, koltuğa yığıldım. Bu şekilde, gözlerim sabit, olur da korkacak gerçek bir şeyle karşılaşırlar diye bakışlarımı diktiğim noktadan ayırmayı göze alamayarak bir süre daha oturdum. Birden, bu mutlak sessizliğin ortasında, şatoya çıkan basamakların karşısındaki, bahçeyi parktan ayıran demir kapının rayların üstünde gıcırdadığını duyar gibi

oldum. Horace'ın geri dönmüş olduğu düşüncesi bir anda bütün korkumu alıp götürdü; panjurların kapalı olduğunu unutup hemen pencereye koştum; sonra koridora açılan kapıyı açmak istedim, ya beceriksizlikten ya da tedbirden uşak giderken kapamıştı: odada mahsur kalmıştım. O zaman kütüphanenin pencerelerinin odaninkiler gibi avluya açıldığını hatırladım, sürgüyü çektim ve en büyük güçsüzlük anından sonra gelen tuhaf bir cesaretle, elimde ışık olmaksızın içeri girdim, çünkü bu saatte gelen Horace ve arkadaşları olamazdı ve odamın ışığı içeride birinin olduğunu ele veriyordu. Panjurlar şöyle bir itilmişti sadece, birini aralayıp ay ışığında bir adamın az önce demir kapının bir kanadını açmış olduğunu ve aralık tuttuğunu alenen seçtim, bu sırada ayırt edemediğim bir nesne taşıyan iki başka adam da kapıdan girdi, arkadaşları kapıyı arkalarından kapattı. Bu üç adam, şatonun giriş merdivenlerine doğru ilerlemiyorlar, şatonun etrafından dolaşıyorlardı; ne var ki takip ettikleri yol onları bana yaklaştırdığından, taşıdıkları yükün şeklini seçmeye başladım; bu bir paltoya sarıp sarmalanmış bir insandı. İçinde birilerinin yaşıyor olabileceği bir evi görmek, kaçırılan kişiye umut vermişti şüphesiz. Penceremin altında bir nevi itişme baş gösterdi; bu kavga sırasında paltonun içinden bir kol ortaya çıktı, üstünde bir elbise vardı; kuşkuya yer yoktu, kurban bir kadındı... Ama her şey kaşla göz arasında olup bitti, üç adamdan birinin var gücüyle yakaladığı kol yeniden paltonun içine saklandı, nesne yeniden biçimsiz, sıradan bir yığın haline büründü; sonra hepsi binanın köşesinde, iki yanında kestane ağaçları dizili, bir önceki gün meşeliğin ortasında keşfettiğim küçük, kapalı kulübeye giden yolda gözden kayboldu.

Adamları çıkaramadım; tüm seçebildiğim, köylü kıyafetleri giymiş olduklarıydı: ama eğer gerçekten görün-

dükleri gibilerse nasıl oluyor da şatoya giriyorlardı? Demir kapının anahtarını nereden bulmuşlardı? Bu insan kaçırma mıydı? Cinayet miydi? Hiçbir fikrim yoktu. Ama ikisinden biri olduğu kesindi: ayrıca bütün bu olanlar o kadar anlaşılmaz ve tuhaftı ki bazen bir rüyanın etkisi altında mıyım diye düşünmeden edemiyordum; üstelik hiçbir ses duyulmuyordu, gece sakin, huzurlu bir biçimde akmaya devam ediyordu, bense pencere kenarında ayakta dehşet içinde kalakalmıştım, ayak seslerimin olur da korkacak bir şeyim varsa beni tehlikeye atmasından ürktüğümden yerimden kıpırdamaya cesaret edemiyordum. Bir anda saklı kapı ve gizemli merdivenler düştü aklıma; yan taraftan boğuk bir ses duydum gibi geldi, odada dolandım, kapıyı yeniden kapayıp kilitledim; sonra koltuğuma yığılmaya gittim, yokluğum esnasında iki mumdan birinin sönmüş olduğunu fark etmemiştim.

Bu defa beni sarsan şey artık belli belirsiz, sebepsiz bir korku değildi; yanı başımda kol gezen, faillerini kendi gözlerimle gördüğüm, gayet elle tutulur bir suçtu. Her an gizli bir kapının açıldığını göreceğim ya da gözümden kaçan bir duvarın kaydığını duyacağım gibi geliyordu; gıcırdayan bir mobilyanın ya da çatırdayan bir parkenin sebep olduğu bu küçük ama gecenin içinde gayet belirgin sesler korkudan sıçramama neden oluyordu ve sessizliğin içinde, kalbimin saatin sarkacıyla aynı tempoda çarpışını duyuyordum. O an, eriyen mumumun alevi etrafında bulunan kâğıda değdi, anlık bir aydınlık bütün odaya saçıldı, sonra azalarak yok oldu, birkaç saniye boyunca bir çıtırtı duyuldu; sonra mumun fitili şamdanın boşluğuna gömülerek birden söndü ve şöminenin ateşi tek ışık kaynağım oldu.

Ateşi beslemek için odun var mı diye etrafıma bakındım: göremedim. Şöminenin içindeki yanmış odunları

birbirlerine yaklaştırmamla ateş bir an yeniden parladı; ama titrek alevi içimi rahatlatmaya yetecek bir ışık vermiyordu: her nesne, kendini aydınlatan yeni ışık gibi hareketli bir hal almıştı; kapılar sallanıyor, perde hareket ediyor gibiydi, tavanda ve halının üstünden uzun, hareketli gölgeler geçiyordu. Sonumu hiç iyi görmüyordum ve beni bayılmaktan korkunun kendisi alıkoyuyordu; tam o sırada saat sarkacının çınlamasından hemen önceki o ufak ses duyuldu ve saat geceyarısını vurdu.

Gelgelelim bütün geceyi bu koltukta geçiremezdim; yavaş yavaş soğuğa yenik düştüğümü hissediyordum. Üstüm başımla, olduğum gibi yatmaya karar verdim, etrafıma bakınmadan yatağa gittim, yorganın altına süzüldüm ve örtüyü başımın üstüne kadar çektim. Aşağı yukarı bir saat öylece, uyku ihtimalini aklıma bile getirmeden kaldım. O saati hayatım boyunca unutmayacağım: bir örümcek, tavanın ahşap oymalarının arasında ağını örüyordu ve ben de bu gece işçisinin bitmeyen çalışmasını izliyordum: örümcek bir anda durdu, başka bir gürültü onun önüne geçti; saatler önce bakır düğmeye bastığımda kütüphanenin kapısının çıkardığı sesi duyar gibi oldum, hemen kafamı yorganın altından çıkardım, boynum gergin halde, nefesimi tutarak, elim çarpıntısını dindirmek için kalbimin üstünde, hâlâ şüphe içinde, sessizliği içime çektim; az sonra artık hiçbir şüphem kalmamıştı.

Yanılmamıştım, parke, bir bedenin ağırlığı altında gıcırdıyordu; adımların sahibi yaklaşarak ayağını bir sandalyeye çarptı; ama gelen her kimse duyulmaktan korkuyordu belli ki, çünkü bütün gürültü patırtı bir anda kesildi ve ardından mutlak bir sessizlik oluştu. Örümcek yeniden ağını örmeye koyuldu ... Ah, bütün o ayrıntılar yok mu! Bütün o ayrıntılar, sanki hâlâ oradaymışım, o

yatakta dehşet içinde uzanıyormuşum gibi capcanlı aklımda hâlâ.

Kütüphanede tekrardan bir hareket işittim, adımların sahibi yatağımın dayalı olduğu ahşap doğramaya yaklaşarak yürüyordu; bir el duvara dayandı: artık gelen o kişiyle aramda bir duvar kalınlığı kadar mesafe vardı. Duvarın kaydığını duyar gibi oldum... Uyuyor numarası yaparak kılımı kıpırdatmadan durdum: uyku benim tek silahımdı; gelen eğer bir hırsızsa, onu duymadığımı, görmediğimi düşünürse bana dokunmazdı belki; sonra nasıl olsa yüzüm halıya dönük, karanlığın içinde, bu nedenle ölü taklidi yapmama gerek yok diye düşünerek gözlerimi açtım. O zaman perdelerin kımıldadığını gördüm, bir el yavaşça perdeyi aralıyordu; sonra, kırmızı kumaşla çevrelenmiş, soluk bir yüz öne çıktı: o an şöminenin içinde titreyen alevlerin son ışıltısı bu görüntüyü aydınlattı. Kont Horace'ı tanıyıp hemen gözlerimi kapadım!

Gözlerimi yeniden açtığımda, kont ortadan kaybolmuştu ama perdeler hâlâ kıpırdanıyordu, geri kapanan kapının sürtünmesini duydum, sonra uzaklaşan ayak seslerini ve kapının gıcırtısını; en sonunda her şey sakin sessizliğine geri döndü. Öyle nefesimi tutarak, kılımı kıpırdatmadan ne kadar süre durdum bilmiyorum; ama gündoğumuna yakın, bu acı verici geceden dolayı dağılmış halde, uykuyu andıran bir rehavetin içine düştüm.

on iki

Malay'ın kapıya vurmasıyla uyandım, kapıyı içeriden kilitlemiştim; dediğim gibi, kıyafetlerimle yatmıştım; gidip sürgüyü çektim, uşak panjurları açtı, odama güneşin ve ışığın doluşunu izledim. Pencereye doğru atıldım.

Gökyüzünün buluttan peçesini örtmeden önce yeryüzüne son bir defa gülümsediği o güzel sonbahar sabahlarından biriydi; parkta her şey o kadar sakin ve dingindi ki neredeyse kendimden şüphe etmeye başladım. Ne var ki gece olup bitenler kalbimde hâlâ capcanlıydı; ayrıca bizzat görüşümün kuşattığı yerler gecenin olaylarını en ufak detaylarıyla hatırlatıyordu. Açıldığında o üç adamla bir kadına yol veren demir kapıyı görüyordum, takip ettikleri aralığı, kumun üzerinde bıraktıkları ayak izlerini; kurbanın mücadele ettiği yerde ayak izleri daha da belirgindi, çünkü kadını taşıyanlar hareketlerini kontrol altında tutabilmek için kaba kuvvete başvurmuşlardı, bu ayak izleri daha önce belirttiğim yöne doğru ilerliyorlar ve ıhlamur aralığında gözden kayboluyorlardı. O zaman, eğer yapabilirsem duyularımın tanıklığını daha da güçlendirmek için acaba onları destekleyen yeni kanıtlar var mı diye görmek istedim: kütüphaneye girdim, panjur kanadı bıraktığım halde aralıktı; odanın ortasında

tersyüz duran şey, sandalye düşüşünü duyduğum sandalyeydi; panoya yaklaştım ve büyük bir dikkatle bakarak üstünde kaydığı belli belirsiz yarığı gördüm; elimle panonun üstüne bastırdım, teslim oldu; tam o sırada odamın kapısı açıldı, panoyu geri itip kütüphaneden bir kitap almaya fırsatım olmadı.

Gelen uşaktı, beni kahvaltıya çağırmaya gelmişti, peşinden gittim.

Yemek odasına girince şaşkınlıktan ürperdim, orada Horace'ı bulmayı umuyordum ve kendisinin orada olmamasının yanı sıra, masada da yalnızca bir kişilik servis vardı.

"Kont geri gelmedi mi?" diye bağırdım. Malay hayır anlamında kafasını salladı.

"Hayır mı?" diye mırıldandım şaşkınlıktan ağzım açık bir halde.

Hareketleriyle "Hayır" diye yineledi.

Sandalyemin üstüne yığıldım: kont geri dönmemişti! Ama ben onu görmüştüm, yatağımın ucuna gelmişti, perdeleri kaldırmıştı, tam da o üç adamın gelişinden bir saat... Ama o üç adam, kontla iki arkadaşı değil miydi? Horace, Max ve Henri bir kadını kaçırmışlardı! Parkın anahtarı bir tek onlarda olabilirdi: ne kimseye görünerek, ne bir endişeye kapılarak öyle ellerini kollarını sallaya sallaya bir tek onlar girebilirdi şatoya; şüphem yoktu artık, kesin onlardı. Kont demek bu yüzden benim şatoya gelmemi istememişti; bu yüzden beni o kadar soğuk karşılamıştı; bu yüzden bir av partisini bahane etmişti. Bu kadını ben gelmeden kaçıramamışlardı; şimdi kaçırabilmişlerdi. Kont beni sevmiyordu artık, başka bir kadını seviyordu ve o kadın da şatodaydı: muhtemelen kulübedeydi!

Evet, bir şey görmediğimden, bir şeyden şüphelenmediğimden emin olmak için kont da kütüphânenin merdivenlerinden çıkmış, ahşap rafları itmiş, perdeyi aralamış ve uyuduğumdan emin olunca da sevgilisinin yanına dönmüştü. Benim için her şey apaçık ortadaydı, kendi gözümle görmüşüm kadar açık ve kesindi. Kıskançlığım bir çırpıda karanlığı delmiş, duvarları yerle bir etmişti; bilmem gereken başka bir şey yoktu: kendimi dışarı attım, boğuluyordum!

Ayak izleri silinmiş, kum tırmıkla düzeltilmişti çoktan. Ihlamurlu yolu takip ettim, meşeliğe vardım, kulübeyi gördüm, etrafını dolandım: kulübe bir önceki gün olduğu gibi kapalıydı ve içinde kimse yok gibi görünüyordu. Şatoya döndüm, odama çıktım ve kendimi bir önceki gece o gaddar saatleri geçirdiğim koltuğa atıp korkumun şiddetine şaştım! Cesaretimi o derece kıran gölgeler, karanlık ya da daha ziyade şiddetli bir tutkunun yokluğuydu!

Günün bir kısmını odamda dolanarak, pencereyi açıp kapayarak, dün gecenin gelişinden ne kadar korktuysam şimdi bir o kadar sabırsızlıkla bekleyerek geçirdim. Akşam yemeğinin servis edildiği haberi geldi. Aşağıya indim; sabah olduğu gibi masada tek bir kişilik servis hazırlanmıştı, servisin yanında da bir mektup olduğunu gördüm. Horace'ın elyazısını gördüm ve mührü aceleyle yırttım.

Beni böyle iki gün yalnız bıraktığı için özür diliyordu; ama dönememişti, ben gelmeden önce verdiği sözü ne pahasına olursa olsun tutması gerekiyordu. Mektubu bitirmeden elimde buruşturup şömineye attım; sonra uşağı şüphelendirmemek için kendimi yemeye zorladım ve ardından odama çıktım.

Bir gün önceki tembihim unutulmamıştı: odamda küçük bir ateş yakıldığını gördüm; ama bu akşam beni

endişelendiren şey bu değildi. Bir plan yapmam gerekiyordu; düşünmek için oturdum. Dün gecenin korkusuna gelince, tamamen unutulmuştu! Demir kapıdan Kont Horace'la arkadaşları girmişlerdi; o adamlar onlardı. Kadını kulübeye götürmüşlerdi; sonra kont uyuduğumdan, herhangi bir şey görüp duymadığımdan emin olmak için gizli gizli merdivenden odama çıkmıştı. Dolayısıyla tek yapmam gereken merdiveni takip etmekti; ben de kontun yolunu izledim, onun geldiği yere doğru ilerledim; merdiveni izlemeye karar verdim.

Saatin sarkacına baktım, sekizi çeyrek geçiyordu; pencereye gittim, panjurlar kapalı değildi. Şüphesiz, bu gece görülecek bir şey yoktu, çünkü bir önceki gece alınan önlem bu gece alınmamıştı: pencereyi açtım.

Gece fırtınalıydı, uzaktan bir gök gürültüsü duydum, kumsalı döven denizin sesi bana kadar geliyordu. Kalbimde doğadakinden daha berbat bir fırtına kopuyordu ve kafamda gezinen düşünceler okyanusun dalgalarından daha karanlık ve telaşlıydı. Ben böyle, herhangi bir harekette bulunmadan, gözlerimi ağaçlığın ortasında kaybolan küçük heykelin olduğu noktadan –heykel gerçekten görünmüyordu– ayırmadan iki saat geçti.

En sonunda zamanın geldiğini düşündüm: şatoda çıt çıkmıyordu; sizin de kalıntılara sığınmanıza neden olan o 27 Eylül'ü 28'ine bağlayan geceki yağmur bardaktan boşanırcasına yağmaya başladı: bir an başımı gökyüzüne çevirdim, sonra penceremi tekrar kapatıp panjurlarımı açarak içeri girdim.

Odamdan çıkıp koridorda birkaç adım attım. Şatoda en ufak bir ses çıkmıyordu; uşak yatmıştı kesin ya da şatonun başka bir kısmında efendisine hizmet ediyordu. Odama dönüp kapıyı sürgüledim. Saat on buçuktu: sadece fırtına-

nın iniltileri duyuluyordu, fırtınanın gürültüsü çıkaracağım sesi bastırarak işime yarayacaktı. Bir mum alıp kütüphanenin kapısına doğru ilerledim: kapı kilitlenmişti!

Sabah beni orada görmüşler, merdiveni keşfetmemden korkmuşlardı: girişi kapatmışlardı. Neyse ki kont bana başka bir yol gösterme zahmetinde bulunmuştu.

Yatağımın arkasına geçtim, hareketli panoya bastırdım, ahşap kaydı ve kendimi kütüphanenin içinde buldum.

Dosdoğru, hiç tereddüt etmeden gizli kapıya doğru ilerledim, düğmeyi saklayan cildi çektim, yaya bastırdım ve pano açıldı.

Merdivene doğru yöneldim, yalnızca bir kişinin geçebileceği genişlikteydi; üç kat aşağı indim. Her katta kulak kesildim, hiçbir şey duymadım.

Üçüncü katın altında ikinci bir kapıyla karşılaştım; anahtar yuvası kilitliydi bir tek. Daha ilk denememde açıldı.

Pervasızca, düz bir çizgi halinde kaybolan bir kubbenin altında buldum kendimi. Aşağı yukarı beş dakika boyunca bu çizgiyi takip ettim; sonra ikinciye benzer üçüncü bir kapı buldum; baskıya hiç direnmedi: bu kapı kütüphanedekinin aynısı bir merdivene açılıyordu, bu merdiven iki katlıydı yalnızca. Merdivenden kare bir demir pano yoluyla çıkılıyordu: panoyu aralarken birtakım sesler duydum. Mumumu söndürdüm, son basamağın üstüne bıraktım; sonra şöminenin bir levhasının yeri değiştirilerek yapılan açıklıktan geçtim. Levhayı usulca ittim ve kendimi belli belirsiz aydınlatılmış bir çeşit kimya laboratuarında buldum: yandaki odanın ışığı bir kapının üst kısmına yerleştirilmiş ve küçük, yeşil bir perdeyle kapatılmış yuvarlak bir açıklık aracılığıyla giriyordu içeri yalnızca. Pencerelere gelince, o kadar özenli bir biçimde

kapatılmışlardı ki, gün içinde bile dışarının ışığını tamamıyla engelliyor olmalılardı.

Bir konuşma duyduğumu sandığımda yanılmamıştım. Yan odada gürültülü bir konuşma yapılıyordu: kontla arkadaşlarının seslerini tanıdım. Bir sandalyeyi kapıya yaklaştırıp üstüne çıktım; bu şekilde küçük açıklığa ulaştım ve daire görüş alanıma girdi.

Kont Horace, Max ve Henri masadalardı; ne var ki âlemleri bitmek üzereydi. Kontun arkasında ayakta olan uşak onlara servis yapıyordu. Davetlilerin her biri mavi bir gömlek giymişti, kemerlerinde birer av bıçağı taşıyorlardı ve yanı başlarında bir çift tabanca duruyordu. Horace gitmek ister gibi ayağa kalktı.

"Kalkıyor musun hemen?" dedi Max.

"Burada ne yapmamı istiyorsunuz ki?" diye yanıtladı kont.

Henri kadehini kaldırarak, "İç!" dedi.

"Sizinle içme keyfini nasıl kaçırırım ki" diye sürdürdü kont; "üçüncü şişede küfelik olursunuz."

"Haydi oynayalım!"

Kont, "Kendi paranızı koruyamadığınızda sizin adınıza onu geri kazanacak bir üçkâğıtçı değilim ben" dedi omuzlarını silkip arkasını dönerek.

"Peki madem! O zaman güzel İngiliz hanımefendiye kur yap; vahşileşmemesi için önlem aldı hizmetçin. Benim bir sözümle tetikte bekleyen bir adamdır o. Buyur, dostum." Max uşağa bir avuç dolusu altın verdi.

"Bir hırsız kadar cömertsin!" dedi kont.

"Bak bak, ben cevabımı alamadım ama..." dedi Max da yerinden kalkarak. "Kadını istiyor musun istemiyor musun?"

"İstemiyorum."

"İyi o zaman, ben alıyorum."

Henri elini uzatarak, "Bir dakika!" diye bağırdı; "ben de bir insanım, herkes kadar benim de hakkım var. Kocasını kim öldürdü?"

"Aslına bakarsan, eski yavuklularından biri" dedi kont gülerek.

Bu sözü ettiği anda bir inilti duyuldu. Gözlerimi sesin geldiği yere çevirdim: sütunlar üstünde bir yatakta, kolları bacakları dört köşeye bağlı halde yatan bir kadın gördüm. Dikkatim sadece bir noktaya öylesine yoğunlaşmıştı ki ilkin farketmemiştim onu.

"Evet" diye devam etti Max; "ama onları le Havre'da kim bekledi? Size haber vermek için kim doludizgin buraya koştu?"

"Kahretsin!" dedi kont. "Bu iş küçük düşürücü bir hal almaya başlıyor, casusun mu katilin mi daha fazla hakkı olduğuna karar vermek için Kral Süleyman olmak lazım."

"Ama bir şekilde karar vermemiz gerek" dedi Max. "Bu kadını aklıma sen soktun, şimdi de ona âşık oldum işte."

"Aynen ben de" dedi Henri. "Sen dert etmediğine göre, ikimizden istediğine ver."

"Birinizden yana seçim yapayım da öteki, bugünkü gibi bir âlemin ardından ne dediğini bilmez halde gidip beni ihbar etsin, değil mi? Hayatta olmaz, beyler. Gençsiniz, yakışıklısınız, zenginsiniz, kadını baştan çıkarmak için on dakikanız var. Haydi göreyim sizi don Juan'larım benim!"

"Aslına bakarsan bu dediğin iyi bir fikir" dedi Henri. "Kendisi kimi istiyorsa seçsin."

"Peki madem, öyle olsun" diye yanıtladı Max; "ama acele etmesi lazım. Sen açıkla kadına, bütün dilleri biliyorsun."

"Memnuniyetle" dedi Horace. Sonra zavallı kadına dönerek, açık bir İngilizceyle "Hanımefendi" dedi, "bu iki

eşkıya, arkadaşlarım olur, ikisi de iyi ailelerdendir, ki ayrıca isterseniz kâğıt üstünde de ispat gösterebiliriz; platonik mezhebinin ilkeleriyle yani mal paylaşımı ilkesiyle yetiştirilen bu ikisi, kendi kendilerine zarar vermeye başladılar; ayrıca toplumda her şeyin kötü düzenlendiğini düşündüklerinden, adaletsizliklerini tamir etmek, hatalarını düzeltmek ve eşitsizliklerini dengelemek için toplumun geçtiği ana yolların üstünde pusuya yatma gibi erdemli bir fikre kapıldılar. Beş senedir, felsefenin ve inzibatın en üstün görkemiyle, titizlikle bu görevi ifa ediyorlar, bu da onların Paris salonlarında en şerefli biçimde boy gösterebilmelerini sağlıyor ve onları tıpkı beni olduğu gibi Karl Moor'luk ve Jean Sbogar'lık yapmayı sürdürmekten muaf tutacak iyi bir evlilik yapmaya yönlendiriyor. Bu arada, şatoda yalnızca benim karım bulunduğundan, onu da bunlara vermeyeceğimden, naçizane, ikisinden size en çok uyanı seçmenizi istiyorlar; olmazsa ikisi de size sahip olabilir. Düzgün bir İngilizce konuşabildim mi hanımefendi, dediklerimi anladınız mı?"

Kadıncağız, "Kalbinizde biraz merhamet varsa beni öldürün!" diye bağırdı.

"Ne diyor?" diye sordu Max.

"Bunun ne kadar utanç verici bir şey olduğunu söylüyor, ne diyecek?" dedi Horace; "ne yalan söyleyeyim, ben de onunla aynı fikirde sayılırım."

Max'la Henri ayağa kalkarken bir ağızdan, "O halde..." dediler.

Horace, "O halde istediğinizi yapın" diye yanıtladı onları; yerine oturdu, kendine bir kadeh şampanya doldurup içti.

Kadın, iki genç adamın ona doğru yaklaşmak üzere olduğunu görünce, yeniden "Ah! Öldürün beni! Öldürün beni haydi!" diye bağırdı.

O sırada akla gelmeyecek bir şey oldu: şaraptan kanları kızışmış olan Max'la Henri yüz yüze geldiler ve aynı arzuyla yanıp tutuştuklarından birbirlerine öfkeyle baktılar.

"Onu bana bırakmayacaksın yani?" dedi Max.

"Hayır!" diye yanıtladı Henri.

"Eh madem! O zaman benim olacak."

"Bakacağız bu söylediğine."

Max dişlerini gıcırdatarak, "Henri! Henri! Sana şerefim üzerine yemin ederim ki bu kadın benim olacak!" dedi.

"Ben de sana hayatım üzerine yemin ederim ki benim olacak; ki ben hayatıma sanırım senin şerefine verdiğinden daha çok kıymet veriyorum."

O anda ikisi de birer adım geri çekildiler, av bıçaklarını çıkardılar ve birbirlerinin karşısına geçtiler.

Yatan kadın üçüncü bir defa, "Ama lütfen, acıyın bana, Tanrı aşkına öldürün beni!" diye bağırdı.

Hâlâ oturmakta olan Horace, iki gence bir öğretmen tonuyla, "Ne dediniz?" diye bağırdı.

Max, Henri'ye vurarak, "Bu kadına benim sahip olacağımı söyledim" dedi.

Henri de rakibini ittirerek, "Ben de kadına onun değil, benim sahip olacağımı söyledim; ve de söylediğimin arkasındayım" dedi.

"Eh" diye mırıldandı Horace, "ikiniz de yalan söylemişsiniz; ikiniz de ona sahip olamayacaksınız."

Bunu söyledikten sonra masadan bir tabanca aldı, yavaşça yatağa doğrulttu ve ateş etti: mermi iki rakibin arasından geçip kadının kalbine saplandı.

Bunu görünce korkuyla bir çığlık atıp düşerek, az önce vurulan kadın kadar ölü gibi, bayıldım.

on üç

Kendime geldiğimde mahzendeydim: attığım çığlıkla düşüşümün çıkardığı gürültüyü takip eden kont, beni laboratuarda bulmuştu kesin ve birkaç saat süren baygınlığımdan istifade ederek bu mezara taşımıştı. Yanımda bir taşın üstünde bir lamba, bir bardak, bir de mektup duruyordu: bardağın içinde zehir vardı; mektupta ne yazdığını da size söyleyeceğim.

"Mektubu bana göstermekte tereddüt mü ediyorsunuz?" diye bağırdım. "Bana tam olarak güvenmiyor musunuz?"

"Mektubu yaktım" diye yanıtladı Pauline; "ama merak etmeyin, bir kelimesini bile unutmadım."

"Kont Horace bana şunları yazmıştı" diyerek devam etti Pauline:

"Karanlık işlerle alakamın bitmesini siz istediniz, Pauline: her şeyi duydunuz, her şeyi gördünüz: benim size katabileceğim bir şey yok: kim olduğumu, daha doğrusu ne olduğumu biliyorsunuz artık.

Eğer ortaya çıkardığınız sır benim olsaydı, eğer kendiminki dışında kimsenin hayatı tehlikede olmasaydı saçınızın bir telindense hayatımı riske atardım. Size yemin ederim, Pauline.

Ama istemsiz bir boşboğazlık, hatıranızdan çıkan bir korku belirtisi, rüyanızda sayıklayacağınız bir kelime yalnızca beni değil, iki kişiyi daha idama götürebilir. Ölmeniz üç kişiyi rahatlatacak: dolayısıyla ölmeniz gerekiyor.

Bir an sizi baygınken öldürmek geçti aklımdan; ama buna cesaret edemedim, çünkü siz benim sevdiğim tek kadınsınız, Pauline: eğer sözümü dinleseydiniz, daha doğrusu emirlerime uysaydınız şu anda annenizin yanı başında olurdunuz. Dediklerime rağmen buraya geldiniz: bu yüzden başınıza gelenlerden yalnızca siz sorumlusunuz.

Yirmi senedir kimsenin girmediği, belki bir yirmi sene daha kimsenin girmeyeceği bir yeraltı mahzeninde uyanacaksınız. Herhangi bir kurtulma ümidiniz olmasın, bunun size faydası olmaz. Bu mektubun yanında zehir bulacaksınız: sizin için yapabileceğim tek şey, size yavaş ve acılı bir ölüm yerine çabuk ve yumuşak bir ölüm sunmak. Hangisini seçerseniz seçin, iki durumda da öleceksiniz.

Kimse sizi görmedi, kimse sizi tanımıyor; sizin yerinize Max'la Henri'nin tartışmasını sonlandırmak için öldürdüğüm o kadını gömeceğiz, onu Paris'teki aile mezarlığınıza götüreceğiz ve anneniz evladına ağladığını düşünerek onun bedenine ağlayacak.

Elveda, Pauline. Sizden tüm olanları ne unutmanızı ne de affetmenizi diliyorum: ben lanetleneli çok uzun zaman oldu, sizin affınız beni kurtaramaz."

"İşte böyle..." dedi Pauline.

"Bu korkunç" diye bağırdım; "Tanrım, Tanrım! Ne çok acı çekmişsiniz!"

"Evet. Böylece, çektiğim acıdan başka size anlatabileceğim bir şey kalmadı: işte böyle..."

Sözünü keserek, "Umrumda degil" diye bağırdım; "anlatın."

"Mektubu iki üç defa okudum: gerçek olduğuna inandıramıyordum kendimi bir türlü. Mantığın reddettiği bazı şeyler vardır ki akıl kabul etmek istemez: her şey gözümüzün önündedir; onlara bakarız, dokunuruz ama yine de inanmayız. Sessizce parmaklığa gittim; kapalıydı; mahzende sessizce iki üç tur attım, inanamayarak rutubetli duvarları yumrukladım; sonra ses çıkarmadan mezarımın kenarına oturdum. Orada hapistim sahiden; lambanın ışığında mektubu ve zehri görebiliyordum; yine de emin değildim; sanki rüyadaymışım gibi tekrarlıyordum kendi kendime: Uyuyorum, uyanacağım.

Oturduğum yerde, kıpırdamadan öylece durdum, ta ki lambam cızırdamaya başlayana kadar. O zamana kadar düşünmediğim korkunç bir şey geldi aklıma birden; lamba sönecekti. Dehşet dolu bir çığlık atıp lambaya doğru atıldım: yağı neredeyse bitmişti. Ölümüme karanlıkta kavuşacaktım.

Ah! O lambaya koyacak biraz yağım olması için neler vermezdim. Lambayı kanımla yakabilecek olsaydım dişlerimle açardım damarlarımı. Lambanın ışığı titriyordu hâlâ; her titremede ışık biraz daha zayıflıyordu ve tüm gücüyle parlarken uzaklaştırdığı gölgeler yavaş yavaş yaklaşıyordu. Lambanın yanında diz çökmüş, ellerimi birleştirmiştim; Tanrı'ya dua etmeyi düşünmüyordum, lambaya dua ediyordum...

Lamba en sonunda karanlıkla mücadele etmeye başladı, tıpkı benim de az sonra ölümle mücadele edeceğim gibi. Belki kendi duygularımla canlandırıyordum onu; ama bana öyle geliyordu ki, lamba hayata kenetleniyordu sanki ve ruhu olan bu ateşin sönmesini izlerken tir tir

titriyordu. Çok geçmeden acı onun için her evresiyle geldi; can çekişen birinin yeniden güç bulması gibi ışıl ışıl parıldadı; ateşli sayıklamasının ortasındaki ruhun, kimi zaman insana bahşedilmiş görme sınırlarından ötesini görebilmesi gibi, daha öncekinden çok daha uzakları aydınlattı; giderken yanında hayatın yarısı olan aydınlığı da götürerek en sonunda söndü.

Zindanın köşesine yığıldım. O andan itibaren artık kuşkum kalmamıştı: çünkü tuhaftır, mektupla zehri görememeye başladıktan sonra varlıklarından emin oldum.

Açık seçik görürken sessizliğe dikkat etmemiştim: ışık söner sönmez karanlığın bütün ağırlığı yüreğime çöktü. Üstelik bu sessizlikte öyle kasvetli, öyle derin bir şey vardı ki sesimi duyurma şansım olsa bile belki bağırmakta tereddüt ederdim. Ah o mezar taşlarına sonsuza dek çöken o ölüm sessizliği!

Ne tuhaftır ki, ölümümün yaklaşması buna neden olan şeyi neredeyse unutturmuştu bana: vaziyetimi düşündüm, dehşetimin içine dalmıştım; ama Tanrı biliyor ya, kontu affetmeyi düşünmesem de ona beddua etmek de aklımdan geçmiyordu. Az sonra açlıktan kıvranmaya başladım.

Uzunluğunu hesap edemediğim bir süre geçti, muhtemelen bu süre içinde gün bitmiş, gece inmişti: çünkü güneş yeniden yükseldiğinde zemindeki bir çatlaktan sızan bir güneş ışını sütunun dibini aydınlattı. Bu güneş ışını bana umut veriyormuşçasına bir sevinç çığlığı attım.

Gözlerimi bu güneş ışınına öyle bir kararlılıkla diktim ki en sonunda aydınlattığı alana yayılmış tüm nesneleri kusursuz biçimde ayırt edebildim: birkaç taş, bir parça odun ve bir tutam yosun vardı: sürekli aynı yere vuran güneş, en nihayetinde topraktan bu zavallı, cansız bitki örtüsünü çekip çıkarmıştı. Ah! Toprağın o kırışığından

gökyüzünü bir defa daha görmek için o taşın, o odunun, o yosunun yerinde olmak için neler vermezdim.

Kavurucu bir susuzluk duymaya ve düşüncelerimin birbirine girdiğini hissetmeye başladım: ara ara gözlerimin önünden kanlı bulutlar geçiyor, dişlerim bir sinir krizi geçiriyormuşum gibi kaskatı kenetleniyordu; buna rağmen gözlerim hâlâ ışığa dikiliydi. Bu ışık, hiç kuşkusuz daracık bir açıklıktan içeri giriyordu, çünkü güneş karşıdan aydınlatmaz olduğunda güneş ışını kararıp neredeyse görünmez oldu. Bu son umudun da kaybolmasıyla bende cesaret namına kalan ne vardıysa yok oldu: öfkeden kıvrandım, kasıla kasıla, hıçkıra hıçkıra ağladım.

Duyduğum açlık, midemde ani bir ağrıya dönüşmüştü. Ağzım yanıyordu; ısırma ihtiyacı duyuyordum; saçımın bir örgüsünü dişlerimin arasına alıp çiğnedim. Kısa bir süre sonra ateşimin yükseldiğini hissettim, nabzım ancak atıyordu halbuki. Zehri düşünmeye başladım: dizlerimin üstüne çöküp ellerimi dua etmek üzere birleştirdim; ama bildiğim tüm duaları unutmuştum: aklıma bölük pörçük, sonu gelmeyen birkaç cümleden başka bir şey gelmiyordu. Beynimde birbirine taban tabana zıt düşünceler aynı anda çarpışıyordu, kulaklarımda durmaksızın La Gazza'nın müziğinden bir parça çınlıyordu; bir hezeyanın başlangıcına maruz kaldığımı hissediyordum. Yüz üstü, boylu boyunca yere yığıldım.

Yaşadığım duygular ve yorgunluk nedeniyle bedenimi bir uyuşukluk ele geçirdi: içinde bulunduğum durumun verdiği his yok olmadan uyuyakaldım. O zaman birbirinden alakasız rüyalar dizisi başladı. Bu acı verici uyku, beni dinlendirmek şöyle dursun, paramparça etti. İçimi yiyip bitiren bir açlık ve susuzlukla uyandım: o zaman yanımda duran, bana yumuşak ve hızlı bir son sunabilecek zehri ikinci defa düşündüm. Zayıflığıma rağmen, gördüğüm

sanrılara rağmen, damarlarımda atan bu yüksek ateşe rağmen ölümün daha uzakta olduğunu, daha saatlerce beklemem gerekeceğini ve en korkunç saatlerin daha gelecek olanlar olduğunu hissediyordum: önceki gün, bir mahkûmun hücresine teselliye gelir gibi süzülerek ziyaretime gelen o güneş ışınını bir kez daha görmeye karar verdim. Görüneceği yere gözlerimi diktim: bu beklenti ve bu meşgale, yaşadığım korkunç ıstırabı biraz olsun hafifletti.

Beklenen güneş ışını nihayet belirdi. Soluk, uçuk bir şekilde indiğini gördüm: o gün güneşin önü kapalıydı herhalde. Yeryüzünde aydınlattığı her şey önüme serildi: ağaçlar, çayırlar, güzel su; bir daha görmeyeceğim Paris; sonsuza dek terk ettiğim annem, belki de ölüm haberimi alıp aslında hayatta olan kızının arkasından ağlayan annem. Bütün bunları düşününce kalbim sıkıştı, hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladım: bu mahzene girdiğimden beri ilk defa oluyordu bu. Yavaş yavaş sakinleştim, hıçkırıklarım durdu, gözyaşlarım sessiz sessiz akmaya başladı. Hâlâ kendimi zehirlemeye kararlıydım; buna rağmen daha az acı çekiyordum.

Bakışlarım, önceki gün olduğu gibi, aydınlattığı sürece o ışının üstünde kaldı; sonra, yine önceki günkü gibi ışığın solup kayboluşunu gördüm... Ona el salladım... ve yüksek sesle veda ettim, çünkü onu bir daha görmemeye kararlıydım.

O zaman kendi üstüme kapandım ve bir nevi son, nihai düşüncelerime odaklandım. Ne genç kızlığımda ne de yetişkin bir kadın olarak hayatımda hiç kötülük yapmamıştım; kalbimde herhangi bir nefret ya da intikam duygusu olmadan ölüyordum: dolayısıyla Tanrı beni evladı gibi kabul etmeliydi, dünyayı bir tek gökyüzü için özleyecektim; bana kalan son teselli düşüncesi buydu: ben de ona tutundum.

Kısa bir süre sonra bu düşünce yalnızca içime değil, çevreme de yayıldı; şehitlere cesaret veren o coşkuyu duyumsamaya başladım. Ayağa kalkıp başımı gökyüzüne doğru çevirdim, gözlerim tavanı delip toprağı geçiyor ve Tanrı'nın huzuruna ulaşıyordu sanki. O an acılarım bile bu ulvî coşkunluk karşısında ezilmişti; karanlığın içinde görüyormuşum gibi, zehrin üstünde durduğu taşa doğru ilerledim; kadehi aldım, bir ses duyuyor muyum diye kulak kabarttım, bir ışık var mı diye bakındım; yirmi senedir bu yeraltı mahzenine kimsenin inmediğini, bir yirmi sene daha da kimsenin inmeyeceğini yazan mektubu aklımdan tekrar okudum; bulunduğum yerde önümde uzanan çileyi çekmekten kaçmanın imkânsızlığına ruhumu ikna ettim, zehir dolu kadehi aldım, dudaklarıma götürdüm ve içtim; pişmanlık ve umut dolu son bir mırıldanmada terk edeceğim annemin adıyla göreceğim Tanrı'nın adını karıştırdım.

Sonra mahzenin köşesine yığıldım; ilahi hayalim sonlanmıştı, aramızda ölümün perdesi uzanıyordu. Açlık ve susuzluğun verdiği acılar geri gelmişti, bu acılara bir de zehirinki eklenecekti. Son can çekişmemi haber verecek o soğuk terleri kaygıyla bekliyordum... Birden kendi adımı işittim; gözlerimi yeniden açtım ve ışığı gördüm: oradaydınız, mahzenimin parmaklığının önünde duruyordunuz!... Siz, yani aydınlık, yani hayat, özgürlük... Bir çığlık atarak size doğru atıldım... Gerisini biliyorsunuz zaten."

"Şimdi de" diye sürdürdü Pauline, "üç ana kahramanı hayatta olduğu sürece bu korkunç dramın hiçbir kısmını açıklamayacağınıza dair şerefiniz üzerine ettiğiniz yemini hatırlatırım size."

Ona yeniden söz verdim.

on dört

Pauline'in bana duyduğu güven, benim gözümdeki konumunu daha da kutsallaştırıyordu. O andan itibaren bana mutluluk veren aşkın ait olduğu bu sadakatin ulaşacağı boyutu hissettim; ama aynı zamanda ona bu aşktan en özenli, en saygılı biçim dışında bahsetmenin benim tarafımdan ne kadar büyük bir düşüncesizlik olacağını da anladım. Aramızda belirlediğimiz planı uyguladık: O benim kız kardeşimdi, ben de onun ağabeyi: ne var ki Paris salonlarında herhangi biri tarafından tanınması riskini anlamasını sağlayarak, yabancı dil ve müzik dersi verme fikrinden vazgeçirdim onu. Bana gelince, anneme ve kız kardeşime bir-iki sene İngiltere'de kalmayı düşündüğümü yazdım. Pauline'e bu kararımı bildirdiğimde birkaç zorluk daha çıkardı, ama bana sözünü bile edemediği şeyleri gerçekleştirmekten çok mutlu olduğumu ve aramızda alınan bu kararın gücünü gördü.

Pauline sırrını annesine açıp açmayacağına karar vermek için, herkesin gözünde ölü ama onu dünyaya getiren insanın gözünde hayatta mı olsa diye uzun süre tereddüt etti: ben şahsen onu bu yönde karar vermeye zorlamıştım, çok da ısrar etmemiştim gerçi: çünkü başka bir sıfatın yokluğunda beni çok mutlu eden bu koruyuculuk konu-

munu benden alırdı; ama Pauline biraz kafa yorduktan sonra bu teselliyi beni hayretler içinde bırakarak reddetmişti ve birkaç defasında ona neden bu yönde karar verdiğini sorduğumda beni üzeceğini iddia ederek bana söylemeyi reddetti.

Gelgelelim günlerimiz bu şekilde, onun için bazen güzellikten tamamen yoksun değil gibi görünen bir melankoli içinde, benim için kâh umut kâh mutluluk içinde gelip geçiyordu; çünkü günden güne, küçük gönül temaslarıyla bana yaklaştığını görüyordum ve kendi de farkına varmadan içinde gerçekleşmekte olan değişime dair ağır ama görünür kanıtlar veriyordu: ikimiz birden çalıştığımız zamanlarda, mesela onun bir nakış işi, benim resmim ya da suluboyam varsa, gözlerimi kaldırdığımda üzerime diktiği bakışlarıyla karşılaşıyordum sık sık; birlikte dışarı çıkmışsak ilk başta koluma bir yabancıya yaslanır gibi giriyordu; bir süre sonra ya zayıflıktan ya kendini bırakmaktan, ağırlığını gevşek gevşek üstüme bıraktığını hissediyordum; eğer yalnız çıkmışsam, neredeyse her seferinde Saint-James sokağının köşesinden dönerken pencerenin önünde, benim geleceğimi bildiği yöne doğru bakarken buluyordum onu. Daha büyük bir aşinalığın ya da daha sürekli bir minnettarlığın işareti olabilecek bütün bu küçük şeyler, yaklaşmakta olan bir mutluluğun habercisi gibi görünüyordu gözüme; bunların her birine minnettar oluyor ve içimden ona teşekkür ediyordum çünkü bunu açıktan açığa yaparsam kalbinin yavaş yavaş kardeşlikten öte bir arkadaşlığa alıştığını ona fark ettirmekten korkuyordum.

Tavsiye mektuplarımdan faydalanmıştım ve her ne kadar insanlardan uzakta yaşıyor olsak da arada misafir ağırlıyorduk, çünkü aynı anda hem dünyanın karmaşasından hem de yalnızlığın yabaniliğinden kaçmamız gerekiyordu.

En sık görüştüğümüz ahbaplarımız arasında üç-dört yıldır belli hastalıklar üzerinde yaptığı derinlikli çalışmalarından dolayı Londra'da büyük bir şöhret kazanmış olan genç bir doktor vardı: bizi her görmeye gelişinde Pauline'e öyle ciddi bir dikkatle bakıyordu ki, o gittikten sonra hep evhamlanıyordum: sahiden de, bir zamanlar teninde gördüğüm ve şimdi yokluğunu ıstırapla yorgunluğa bağladığım gençliğin güzel ve taze renkleri, onu o mahzende can çekişir halde bulduğumdan beri tekrar görünmemişti; ya da yanakları anlık olarak renklenirse de bu değişim, solgunluktan daha endişe verici ateşli bir hal içindi. Bazen de birdenbire, ne bir nedenden ne de herhangi bir düzen içinde, spazmlar geçirip bayılıyor ve ondan sonraki günler boyunca da derin bir melankoliye kapılıyordu. Onun bu bayılmaları en sonunda öyle sık ve sürekli artar görünen bir şiddetle tekrarlanır oldu ki, doktor Sercey'in yine bize ziyarete geldiği bir gün, onu Pauline'i her görüşünde kapıldığı endişelerden çıkarıp kolundan çekiştirerek onunla bahçeye indim.

Hiç konuşmadan birkaç defa çimenliği turladık; Pauline'in, üzerinde oturduğumuz ve bana o berbat hikâyeyi anlattığı banka oturduk en sonunda. Orada bir süre kendi düşüncelerimize dalmış halde durduk; tam sessizliği bozacaktım ki doktor konuştu:

"Kız kardeşinizin sağlığından endişe ediyorsunuz" dedi.

"İtiraf ediyorum" diye cevapladım, "bizzat siz bazı şeyleri fark etmemi sağladınız, bu da benim korkularımı artırdı."

"Haklısınız da" diye sürdürdü doktor, "kronik bir mide rahatsızlığıyla mücadele ediyor. Bu organa zarar vermiş olabilecek bir kaza geçirdi mi?"

"Zehirlendi."

Doktor bir an düşündü.

"Evet, budur" dedi, "yanılmamışım: size bir perhiz yazacağım, bu perhize harfi harfine uyması gerekiyor. Tedavinin ruhsal tarafına gelince, bu size bağlı; kız kardeşinizi mümkün olduğu kadar başka şeylerle oyalayın. Belki memleket hasreti çekiyordur, Fransa'ya bir seyahat ona iyi gelebilir."

"Oraya dönmek istemiyor."

"Peki o zaman. İskoçya, İrlanda, İtalya, nerede isterse gezebilir; ama gerekenin bu olduğuna inanıyorum."

Doktorun elini sıkıp eve döndüm. Reçeteyi bana gönderecekti. Pauline'i kaygılandırmamak için ona tavsiye edilen perhizi bir şey demeden günlük hayatımıza dahil etmeyi düşünüyordum; ama bu önlem gereksizdi, doktor yanımızdan ayrılır ayrılmaz Pauline elimi tuttu:

"Size her şeyi itiraf etti, değil mi?" diye sordu.

Anlamazdan geldim, üzgün üzgün gülümsedi.

"Eh" diye sürdürdü, "işte anneme yazmak istememin nedeni: bir, bilemediniz iki yıl sonra ölümün elinden alacağı bir çocuğu ona geri vermenin ne faydası var? Sevdiklerimizin arkasından bir kere ağlamak yeter de artar bile."

"Ama, durumunuzu tuhaf bir biçimde abartıyorsunuz: hafif bir rahatsızlık, hepsi bu" dedim.

Pauline, aynı yumuşak ve üzgün gülümsemesiyle, "Ah! Bundan daha ciddi" diye yanıtladı, "zehrin bedenimden geçerken iz bıraktığını ve ciddi bir şekilde etkilendiğimi hissedebiliyorum; ama dinleyin beni, umut etmeyi tamamen reddetmiyorum. Yaşamaktan başka dileğim yok: beni ikinci defa kurtarın, Alfred. Ne yapmamı istiyorsunuz?"

"Doktorun talimatlarını yerine getirmenizi istiyorum: çok kolay; basit ama sürekli bir perhiz, kafanızı başka şeylerle meşgul etmemek ve seyahat."

"Nereye gidelim istersiniz? Ben seyahate çıkmaya hazırım."

"Size en yakın gelen ülkeyi kendiniz seçin."

"İskoçya olabilir, isterseniz; yolun yarısını zaten aşmış durumdayız."

"İskoçya olsun o halde."

Hemen yolculuk hazırlıklarına başladım ve üç gün sonra Londra'yı terk ettik. Schiller'in Marie Stuart'ın ağzına yerleştirdiği bu güzel laneti selamlamak için bir anlığına Tweed kıyısında durduk:

"Doğa İngilizlerle İskoçları okyanusun ortasında uzanan bir toprak parçasına atmış: onları eşit olmayan iki parçaya bölmüş ve sakinlerini toprağı sahiplenmek için sonsuz bir çatışmaya salmış. Tweed Nehri'nin dar yatağı yalnızca küskün ruhları ayırır ve iki halkın kanları sıklıkla Tweed'in sularına karışır: elleri kılıçlarının üstünde tetikte, bin yıldır bir yakadan diğerine bakıp birbirlerini tehdit ediyorlar: hiçbir düşman İngiltere'ye zulmetmemiştir ki İskoç'larla birlik etmiş olmasın; hiçbir ayaklanma İskoç şehirlerini yakmamıştır ki bir İngiliz duvarlarına meşalesiyle yaklaşmış olmasın; bu böyle sürüp gitti ve bu kin, aynı parlamentonun iki düşmanı iki kız kardeş gibi birleştirdiği, bütün adanın üstünde tek bir asanın hüküm sürdüğü güne kadar amansız ve sonsuz biçimde sürdü.

İskoçya'ya girdik.

Tıpkı ruh çağıran bir büyücü gibi bu toprakların eski sakinlerini oraya dolduran, orijinalleri hayalgücünün zarif yaratıklarıyla karıştıran Walter Scott* elimizde, bu şiirsel toprakları ziyaret ettik: ihtiyatlı Dalgetty'nin güzel atının

* 1771-1832 yılları arasında yaşamış İskoçyalı yazar, bu paragrafta yazarın çeşitli eser ve karakterlerine gönderme yapılıyor. (ç.n.)

üstünde geçtiği patikaları bulduk. *Avenel'li beyaz kadının* geceleri buhar gibi üstünde kaydığı gölün kıyısından geçtik. Locheven şatosunun kalıntılarının üstünde, tam da İskoçya kraliçesinin oradan kaçtığı saatte oturduk ve Tay Nehri kıyılarında *Perth'lü Güzel Kadın*'ın, yedi kızının silahtar Smith'in kılıcı altında düştüğünü gördüğü, başka tek kelime şikâyet etmeden yedi defa "Eachar için bir daha!" diye tekrarladığı kapalı alanı aradık.

Bu gezi benim için sonsuza kadar, gelecekteki gerçeklerin yanına bile yaklaşamayacağı bir mutluluk rüyası olarak kalacaktı: Pauline, sanatçılara lazım olan duygulu düzeneklerden birine sahipti ve bu özelliği olmasaydı seyahat basit bir yer değişikliğinden, hayatın alışılagelmiş hareketlerinin hızlanmasından, kafasını nesnelerin görüntüsüyle dağıtmanın bir yolundan başka bir şey olmazdı: hiçbir tarihsel ayrıntı onun gözünden kaçmıyordu; tabiatın hiçbir şiiri, kendini ister sabah pusunda ister günbatımında göstersin, onun için kaybolmuyordu. Bense bir güzelliğin etkisi altındaydım; bana olanları anlattığı andan itibaren aramızda onlarla ilgili tek kelime konuşmamıştık; benim için geçmiş, bazen sanki hiç var olmamış gibi kayboluyordu. Gözlerim bizi birleştiren şimdiki anı görüyordu bir tek: benim için bir tek Pauline, Pauline için de bir tek benim olduğumuz bu yabancı topraklarda, bizi birleştiren bağlar yalnızlığımızdan dolayı her geçen gün daha da sıkılaşıyordu; her gün onun kalbine doğru bir adım daha yaklaştığımı hissediyordum, her gün bir el sıkışma, her gün bir gülümseme, kolu koluma dayalı, başı omzumda; ertesi günü dert etmeden bana yeni tanıdığı haklardı bunlar ve kendini böyle bana bıraktıkça ruhundan yayılan her naifliği içime çekerek, arkadaşlık sınırını çok-

tan aştığımızı fark etmesinden korktuğumdan ona aşktan bahsetmemek için kendimi tutuyordum.

Pauline'in sağlığına gelince, doktorun tahminleri kısmen gerçekleşmişti; yer değişikliği ve bu yerlerin çağrıştırdığı anılar zihninde bir faaliyet yaratıyor, önemli bir nesne kafasını dağıtmadıkça göğsünü sıkıştırmayı sürdüren o üzücü hatıralardan uzaklaştırıyordu düşüncelerini. Neredeyse kendisi unutmaya başlıyordu ve her yeni günle, geçmişin dipsiz uçurumları gölgede kayboldukça geleceğin zirveleri renkleniyordu. Bir mezarın sınırlarıyla çevrili olduğuna inandığı hayatı daha az karanlık ufuklara açılmaya başlıyordu ve kendini ortasına yığılmış hissettiği boğucu atmosfere gittikçe daha soluklanabilir bir hava karışıyordu.

Bütün yazı İskoçya'da geçirdik; sonra Londra'ya döndük: orada Piccadilly'deki küçük evimizi ve seyahate en hevesli ruhların geri dönüşün ilk anlarında yaşadığı o güzelliği bulduk. Pauline'in kalbinden ne geçiyordu bilmiyorum; ama ben kendi adıma daha önce hiç bu kadar mutlu olmadığımı biliyorum.

Bizi birleştiren duyguysa kardeşlik kadar saftı: bir senedir Pauline'e onu sevdiğimi tekrar söylememiştim, bir senedir Pauline bana en ufak bir itirafta bulunmamıştı; buna rağmen birbirimizin kalbini açık bir kitap gibi okuyorduk ve birbirimizden öğrenecek hiçbir şeyimiz yoktu artık. Sahip olduğumdan daha fazlasını arzuluyor muydum? Bilmiyorum; bulunduğum konum o kadar güzeldi ki, belki de daha büyük bir mutluluğun onu ölümcül ve bilinmez bir akıbete sürüklemesinden korkuyordum. Sevgili olmasam da bir arkadaştan, bir ağabeyden daha fazlasıydım; zavallı sarmaşığın sığındığı ağaçtım, kayığı akıntısına katan nehirdim, ışığı yayan güneştim; onda var

olan her şeyi ben var etmiştim ve benim var ettiğim şeylerin benim için var olacağı gün de çok uzakta değildi muhtemelen.

Annemden bir mektup aldığım gün, işte böyle yeni hayatımızı yaşıyorduk. Annem, kız kardeşime hem uygun hem de cazip bir talip çıktığını bildiriyordu: ilk karısı Pauline de Meulien'den miras kalan yirmi beş bin liralık servetine konmuş olan Kont Horace de Beuzeval, kardeşim Gabrielle'e evlilik teklif ediyordu!

Neyse ki mektubu açtığımda yalnızdım, çünkü yüzümdeki şaşkınlık beni ele verirdi kesin: aldığım bu haber aslında çok da garip değil miydi; Kont Horace'ı onu gerçekten tanıyan tek adamın karşısına getiren kaderin bu tuhaf cilvesinin arkasında taşranın yeni bir gizemi mi saklıydı? Ne kadar etkilendiğimi belli etmemeyi başardım; Pauline eve geldiğinde, yokluğu sırasında başıma olağandışı bir şey gelmiş olduğunu fark etmedi bile; üstelik onu kandırmak zor olmadı, aile meseleleri yüzünden Fransa'ya gitmem gerektiğini söyler söylemez beni içinde bulduğu mahzunluğu, ayrılacak olmamızın verdiği acıya bağladı kendiliğinden. Kendisinin de beti benzi attı, oturmak zorunda kaldı: onu kurtardığımdan bu yana geçen neredeyse bir yılda ilk defa birbirimizden ayrılacaktık; sonra bir de, birbirini seven kalpler arasında, her ne kadar görünürde kısa ve tehlikesiz olsa da bir ayrılık anında, zihin bizi teskin etmek için bir şey söylese de, bizi endişeli ve acı çeker hale sokan bu içten önseziler vardır.

Kaybedecek bir dakikam dahi yoktu; ben de mecburi hazırlıkların bir kısmını yapmak için eve çıktım. Pauline bahçeye indi, ben de çok geçmeden, hazırlıklarımı bitirir bitirmez yanına gittim.

Onu bana hayatını anlattığı bankta oturur halde buldum. O zamandan beri, Pauline sanki gerçekten ölümün kucağında uyuyakalmış gibi, tıpkı düşündüğümüz gibi, onu uyandırmaya Fransa'dan hiçbir ses gelmemişti, ama belki de bu sükûnetin sonuna yaklaşıyorduk ve tüm gücümle ona unutturmaya çabaladığım bu geçmişe mi bağlanacaktı geleceği acı verici bir şekilde? Onu üzgün ve hayaller âleminde buldum; gelip yanına oturdum; ağzından çıkan ilk sözler sıkıntısının nedenini ortaya çıkardı.

"Böyle gidiyorsunuz yani?" dedi.

"Öyle gerekiyor!" Sesimi sakinleştirmeye çalışarak, "Pauline" dedim, "bazı olayların bizim dışımızda gerçekleştiğini ve rüzgârın yaprağa yaptığı gibi, bizi bir an bile bırakmak istemediğimiz yerlerden ayırdığını siz herkesten iyi biliyorsunuz. Annemin, kız kardeşimin ve kendi mutluluğum, ki tehlike altında olan sırf bu olsaydı size sözünü bile etmezdim, bu yolculuğu ne kadar çabuk yapabileceğime bağlı.

"Gidin madem" dedi Pauline üzgün bir şekilde; "gidin, çünkü öyle gerekiyor; ama İngiltere'de de annesiz, bundan böyle tek mutluluğu size bağlı olan ve sizin mutluluğunuz için bir şey yapabilmeyi dileyen bir kız kardeşiniz olduğunu unutmayın!..."

"Ah! Pauline" diye bağırdım onu kollarımla sararak; "söyleyin bana, benim aşkımdan bir an olsun şüpheye düşüyor musunuz? Sizden ayrılırken kalbimin paramparça olmadığını mı sanıyorsunuz? Hayatımın en mutlu anının bizi bütün dünyadan saklayan bu küçük eve döneceğim an olmadığına mı inanıyorsunuz?... Sizinle bu ağabey kardeş hayatını, yalnızca daha da mutlu günlerin umuduyla yaşamanın, benim için umut etmeye asla cesaret edemediğim kadar büyük bir mutluluk olduğuna

inanmıyor musunuz? Ah! Söyleyin bana, inanmıyor musunuz?"

"Evet, inanıyorum" diye yanıtladı Pauline; "çünkü bundan şüphe duymak nankörlük olurdu. Aşkınız benim için hep o kadar narin ve o kadar yüceydi ki, kızarmadan ondan bahsedebiliyorum, sizin erdemlerinizden birinden bahsedermiş gibi... Umut ettiğiniz o daha büyük mutluluğa gelince, Alfred, onu anlamıyorum!... Bizim mutluluğumuz, eminim ki, bizzat ilişkimizin saflığına bağlı; ve konumum ne kadar tuhaf, belki benzersiz olursa topluma karşı vazifelerimden o kadar muaf oluyorum, ayrıca bunları yerine getirmek için kendime karşı sert olmalıyım..."

"Ah! Evet... evet" dedim, "sizi anlıyorum ve eğer şehitlik tacınızdan bir çiçek koparıp yerine vicdan azabı koyarsam Tanrı benim belamı versin! Ama nihayetinde, sizi serbest bırakan böyle bir olay vuku bulabilir... Kontun benimsediği hayatın kendisi, bu konuya döndüğüm için özür dilerim, onu her şeyden daha çok gözler önüne seriyor..."

"Evet... evet, biliyorum... Ayrıca, inanın, gazeteyi açmamla ürpermem bir oluyor... Bir zamanlar taşıdığım ismin kanlı bir davanın içinde belirdiğini, kocam dediğim adamın alçak bir ölümle tehdit edildiğini görme fikri... Eh!... Onu arkada bırakmayı başarsam bile, hangi mutluluktan bahsediyorsunuz?..."

"Önce... ve her şeyden önce, Pauline, kadınların en tapınalısı olduğunuz kadar en safısınız da... Sizi kendinden korumak için, çamurundan da kanından da size bir damla bulaşmasın diye özen gösteren o değil miydi?... Ama bundan konuşmak istemiyordum, Pauline! Kont bir gece saldırısında, hatta bir düelloda ölümü bulabilir... Korkunç bir şey bu, biliyorum; bir adamın yarasından

akacak ya da ağzından kanla ve son nefesiyle çıkacak olandan başka bir mutluluk umuduna sahip olamamak!... Ama sonuçta, kendiniz için... böyle bir son iyi bir tesadüf olmaz mıydı... taşrayı unutmak?"

"Öyle mi diyorsunuz?" dedi Pauline beni sorgulayarak.

"Öyle diyorum ya! Dolayısıyla, Pauline, şartsız koşulsuz arkadaşınız, koruyucunuz, ağabeyiniz olmuş bir adam, başka bir unvanı hak etmiyor mu?"

"Ama bu adam, bunu isteyerek alacağı yükümlülüğü enine boyuna düşündü mü?"

"Ona ne şüphe, ayrıca bunda korkulacak bir şey değil, mutluluk vaadi görüyorum..."

"Peki Fransa'dan sürgün olduğumu da düşündü mü, evliliğimi bir tek kontun ölümünün bozacağını ve onun hayatına karşı üstlendiğim görevleri hatırasına karşı da üstleneceğimi?"

"Pauline" dedim, "ben her şeyi düşündüm... Birlikte geçirdiğimiz bu bir yıl, hayatımın en mutlu zamanıydı. Size söyledim, beni dünyanın herhangi bir yerine değil de bir diğerine bağlayan gerçek bir bağım yok... Sizin bulunduğunuz ülke benim memleketim olur!"

"Peki o zaman!" Pauline bunu öyle yumuşak bir tonla söyledi ki, söz vermesinden daha iyiydi, bütün umutları kapsıyordu: "Bu hislerle geri gelin, her şeyi kadere bırakalım ve Tanrı'ya güvenelim."

Ayaklarına kapanıp diz kapaklarını öptüm. Aynı gece Londra'yı terk ettim, öğlene doğru le Havre'a ulaştım; hemen bir at arabası tutup yola çıktım; gece saat birde annemdeydim.

Annemle Gabrielle bir davete gitmişti. Kimin evine gittiklerini öğrendim; İngiltere büyükelçisi Lord G.'nin evindelerdi. Hanımların yalnız olup olmadığını sordum,

Kont Horace'ın onları almaya geldiğini söylediler; hızlıca üstümü değiştirdim, evin üstü açık, tek atlı arabalarından birine atladım ve arabacıya beni büyükelçiliğe götürmesini emrettim.

Oraya vardığımda birçok davetli çoktan ayrılmıştı; salonlar aydınlanmaya başlıyordu ama buna rağmen dikkat çekmeden içeri sıvışmama yetecek kadar bir kalabalık vardı yine de. Çok geçmeden, oturmakta olan annemle dans eden kız kardeşimi fark ettim; biri her zamanki huzurlu halinde, diğeri çocuksu neşesi içindeydi. Kapı eşiğinde durdum, bir balonun ortasında bir tanıdıkla karşılaşmak için gelmemiştim; ayrıca üçüncü bir kişiyi arıyordum ve fazla uzakta olmadığını tahmin ediyordum. Hakikaten de, araştırmam çok uzun sürmedi: Kont Horace benim durduğum kapının tam karşısındaki kapının çerçevesine yaslanmıştı.

Onu ilk bakışta tanıdım; tam da Pauline'in bana tasvir ettiği adamdı, Grand-Pré manastırında ay ışığında hayal meyal gördüğüm yabancıydı; onda aradığım her şeyi buldum, solgun ve sakin yüzü, ona bir ergen havası veren sarı saçları, yüz ifadesine tuhaf bir karakter katan siyah gözleri ve son olarak muhtemelen vicdan azabı yerine kaygıların son bir senedir genişletip derinleştirdiği alnındaki o çizgi.

Gabrielle, kontrdans bitince annesinin yanına oturmaya gitti. Hemen bir hizmetçiye Madam Nerval'le kızına birinin onları vestiyer odasında beklediğini iletmesini söyledim. Annemle kız kardeşim beni görünce sevinç ve şaşkınlıkla çığlık attılar. Yalnızdık, onları öpebildim. Annem gözlerine inanmakta güçlük çekiyor, bana sıkı sıkı sarılıyordu. Öyle alelacele gelmiştim ki mektubunun elime geçmiş olduğunu bile düşünmemişti. Aslına bakılırsa daha dün o saatte Londra'daydım.

Ne annem ne de kız kardeşim dans salonuna dönmeyi düşünüyordu; mantolarını istediler, kürk şallarına sarınıp hizmetçiye arabayı getirmesini emrettiler. O zaman Gabrielle annemin kulağına eğilip birkaç söz söyledi:

"Doğru" diye bağırdı annem; "Kont Horace var."

"Ben yarın onu ziyaret edip sizin adınıza özür dilerim" diye yanıtladım.

"İşte burada" dedi Gabrielle.

Gerçekten de, kont hanımların salondan ayrıldığını fark etmişti; birkaç dakika sonunda geri dönmediklerini görünce onları aramaya koyulmuş ve ayrılmak üzereler-ken bulmuştu.

Ne yalan söyleyeyim, bu adamın bize doğru yaklaştığını görünce bütün vücudumdan bir ürperti geçti. Annem, kolumun onunkinin altında kasıldığını hissetti, bakışlarımın kontun bakışlarıyla kesiştiğini gördü ve bütün tehlikeleri sezen o annelik içgüdüsüyle, daha kont da ben de ağzımızı açamadan konuştu:

"Pardon" dedi konta, "bu benim oğlum, onu bir senedir görmedik, Londra'dan geldi."

Kont hafifçe eğildi.

"Bu dönüş bir tek beni mi kederlendirecek madam" dedi usulca, "sizi eve götürme mutluluğunu benden alarak?"

"Muhtemelen Mösyö" diye yanıtladım kendime zar zor hâkim olarak; "çünkü benim olduğum yerde annemle kız kardeşimin başka kavalyeye ihtiyacı olmaz."

"Ama bu Kont Horace!" dedi annem, bir hışımla bana dönerek.

"Beyefendiyi tanıyorum" dedim, içine ne kadar hakaret varsa yüklemeye çalıştığım bir ses tonuyla.

Annemle kız kardeşimin titrediğini hissettim, Kont Horace'ın da acayip beti benzi attı; gelgelelim bu solgun-

luğun dışında duygularını ele veren başka bir şey yoktu ortada. Annemin çekincesini gördü ve belki benim yapmam gereken şeyi yapıp usul ve adapla eğilerek çıktı. Annem onu endişeli gözlerle izledi; sonra, gözden kaybolunca beni basamaklara doğru çekiştirerek:

"Gidelim! Gidelim buradan!" dedi.

Merdivenden indik, arabaya bindik ve tek kelime etmeden eve döndük.

on beş

Ve var ki birbirinden farklı düşüncelerle dolu olduğumuz belliydi; eve döner dönmez Gabrielle'e odasına çekilmesini işaret etti annem. Çocukcağız eskiden yaptığı gibi gelip bana alnını uzattı: ama ben dudaklarımı alnına değdirip kollarımla onu göğsüme bastırır bastırmaz gözyaşlarına boğuldu. O zaman gözlerimi indirince yüreğini gördüm ve ona acıdım.

"Sevgili küçük kardeşim, benim elimde olmayan şeyler için bana kızmamalısın. Olaylar Tanrı'nın iradesiyle gerçekleşir ve insanlara hükmeden de bu olaylardır. Babam öldüğünden beri senden ben sorumluyum; senin hayatına göz kulak olmak, mutlu olmanı sağlamak benim görevim."

"Ah! Evet, evet, patron sensin" dedi Gabrielle; "sen ne emredersen onu yapacağım, rahat ol. Ama neden korktuğumu bilmeden korkmaktan, neden ağladığımı bilmeden ağlamaktan alıkoyamam kendimi."

"Sen rahat ol" dedim; "tehlikelerin en büyüğü geçti artık, seni kollayan Tanrı'ya şükürler olsun. Sen odana çık, genç bir ruhun yapması gerektiği gibi dua et: dua, korkuları dağıtıp gözyaşlarını kurutur. Haydi git!"

Gabrielle beni öpüp çıktı. Annem de kaygılı gözlerle onu izledi; sonra kapı kapanınca:

"Ne demek oluyor bütün bunlar?" diye sordu.

"Şu demek oluyor anne" diye saygılı ama kesin bir tonla cevapladım, "bana bahsettiğiniz bu evliliğin gerçekleşmesi imkânsız; Gabrielle, Kont Horace'la evlenemez."

"Ama nişanlı sayılırlar" dedi annem.

"Ben nişanı bozarım, sen dert etme."

"Ama yani bana söyleyecek misin, neden böyle durduk yere...?"

"Benim nişan gibi kutsal bir şeyi sebepsiz yere bozacak kadar akılsız olduğuma inanıyor musunuz?"

"Ama bana söylersin herhalde."

"İmkânsız! İmkânsız anne; yeminim var."

"Horace'la ilgili sağda solda konuşulduğunu biliyorum ama hiçbir şey ispatlanmış değil henüz. O iftiralara inanıyor musun?"

"Ben gördüğüme inanırım anne; gözümle gördüm!..."

"Ya!..."

"Dinleyin. Sizi ve kız kardeşimi sevdiğimi biliyorsunuz; mevzu ikinizin mutluluğu olunca geri dönülmez bir kararı düşünmeden almayacağımı biliyorsunuz; bu kadar önemli koşullarda sizi bir yalanla korkutacak bir adam olup olmadığımı da biliyorsunuz: Eh! Anne, size söylüyorum, yemin ediyorum, eğer bu evlilik gerçekleşmiş olsaydı, eğer zamanında yetişemeseydim, babam benim yokluğumda mezarından çıkıp kendini kızıyla bu adamın arasına atmış olmasaydı, eğer Gabrielle'in adı şu anda Madam Horace de Beuzeval olsaydı, bana yapacak tek bir şey kalırdı ve onu yapardım, inanın bana: sizi, sizi ve kardeşimi bir daha geri dönmemek üzere Fransa'dan kaçırır

ve memlekette sizi bekleyen rezilliğin yerine yabancı topraklarda tüm bunları unutmayı ve bilinmezliği arardım."

"Ama bana söyleyemez misin?..."

"Hiçbir şey söyleyemem... yemin verdim... Konuşabilseydim kız kardeşimin kurtulması için tek bir kelime etmem yeterdi."

"Peki kardeşin tehlikede mi?"

"Hayır, ben hayatta olduğum sürece değil, en azından."

"Tanrım! Tanrım!" dedi annem, "yüreğime indireceksin!"

Kendimi fazla kaptırmış olduğumu görüyordum şimdi.

"Dinleyin" diye sürdürdüm: "belki bütün bunlar korktuğum kadar ciddi değildir. Kontla aranızda nihayete ermemişti henüz hiçbir şey, kimsenin bir şeyden haberi yoktu daha; belki belli belirsiz söylentiler, varsayımlar, o kadar, değil mi?"

"Bu akşam kontun bize ikinci eşlik edişiydi daha."

"İyi madem! Anne, onu bir daha eve kabul etmemek için aklınıza gelen ilk bahaneyi sunun; kapınızı herkese kapatın, kont dahil herkese. Ziyaretlerinin nafile olacağını anlamasını sağlama işini ben üstüme alıyorum."

"Alfred" dedi annem dehşet içinde, "her şeyden önce temkinli ol, ölçülü davran, yol yordam bil. Kont kendisine mantıklı bir neden sunmadan başımızdan savabileceğimiz bir adam değil."

"Siz kaygılanmayın anne, her şeyi usulüne göre yapacağım. Mantıklı bir neden gerekirse onu da sunacağım kendisine."

"Sen bildiğin gibi yap: ailenin reisi sensin Alfred, senin isteğine karşı hiçbir şey yapmam; ama Tanrı aşkına, konta söyleyeceğin her bir sözü iyice ölç biç, onu reddedeceksen de reddi mümkün olduğu kadar yumuşat."

Annem odama çekilmek için bir mum aldığımı gördü.

"Evet, haklısın" diye sürdürdü: "yorgunluğunu düşünemedim. Odana git, yarın bütün bunları düşünecek zamanımız olacak."

Yanına gidip öptüm: elimi tuttu.

"Kontun gururunu gözeteceğine söz veriyorsun, değil mi?"

"Söz veriyorum anne."

Onu ikinci defa öpüp odama çıktım.

Annem haklıydı, yorgunluktan yıkılıyordum. Yattım ve ertesi sabah saat ona kadar deliksiz uyudum.

Uyandığımda konttan bir mektup buldum: bunu bekliyordum. Ne var ki bu kadar sakin ve ölçülü kalabileceğini beklemiyordum; mektup adeta bir nezaket ve adap abidesiydi. Şöyle ki:

"Mösyö,

Her ne kadar bu mektubun hemen elinize geçmesini arzulasam da, onu size bir hizmetçi ya da arkadaş vasıtasıyla ulaştırmak istemedim. Aslında bunun gibi durumlarda genelde benimsenen bu gönderi biçimi, sizin için değerli olan ailenizde endişeye mahal verebilir; dün akşam Lord G.'nin evinde olanlara rağmen onlara bir yabancı gibi davranmamamı ya da kayıtsız kalmamamı da mazur göreceğinizi umuyorum.

Gelgelelim, bayım, aramızda geçen bazı sözlerin açıklamaya ihtiyacı olduğu aşikâr. Bana bu açıklamayı sunabileceğiniz yeri ve saati bildirme nezaketinde bulunur musunuz? Olayın doğası, bana göre, gizli kalmasını ve ilgili kişilerin dışında başka şahidi olmamasını gerektiriyor; ancak eğer arzu ederseniz iki arkadaş getirebilirim.

Dün akşam size şimdiden bir erkek kardeş gözüyle baktığımı ispat ettiğimi sanıyorum; inanın bana bu unvandan feragat etmek bana çok şeye mal olur ve size bir rakip, bir düşman muamelesi etmek için tüm umutlarıma ve hislerime karşı zor kullanmam gerekir."

Kont Horace.

Hemen cevap yazdım:

"Mösyö kont,
Yanılmıyorsunuz, mektubunuzu bekliyordum ve onu bana ulaştırmak için aldığınız önlemler için size canı gönülden teşekkür ediyorum. Mamafih, bu önlemlerin sizin için gerekli olmamasından ve cevabımı bir an evvel almanızın ehemmiyetinden dolayı size bu mektubu hizmetçimle göndermemi kabul edin.
Belirttiğiniz üzere, aramızda bir açıklamanın yapılması gerekli; isterseniz bugün bile gerçekleşebilir. Atımla çıkıp öğlen saat on ikiyle bir arasında Boulogne ormanında, la Muette yolunda dolaşacağım. Sizi orada görmekten ne kadar memnun olacağımı söylememe gerek yok, mösyö kont. Şahitlere gelince, fikrinize tamamen katılıyorum, bence de bu ilk görüşmede şahide lüzum yok.
Mektubunuzun her noktasını cevaplamış olmak için size karşı hislerimden bahsetmek kalıyor geriye bir tek. Size karşı beslediğim hislerin yüreğimden geliyor olmasını içtenlikle dilerdim; ancak maalesef bilincimden kaynaklanıyor."

Alfred de Nerval.

Mektubu yazıp gönderdikten sonra aşağıya annemin yanına indim: hakikaten de Kont Horace'tan kimsenin haber getirip getirmediğini soruşturmuş, hizmetçilerin ona verdiği cevapla da sakinleşmişti. Gabrielle ise odasında kalmak istemiş, bunun için izin istemişti. Kahvaltıdan sonra istediğim atı bana getirdiler. Talimatlarıma uyulmuştu, eyer demirdendi: oraya yüklü, muhteşem düello tabancaları yerleştirdim; Kont Horace'ın asla silahsız dışarı adım atmadığına dair duyduklarımı unutmamıştım.

On biri çeyrek geçe randevu yerine vardığımda çok sabırsızdım. Yolun başından sonuna kadar gittim; geri döndüğümde karşı uçta bir atlı fark ettim: Kont Horace'tı. Daha birbirimizi tanır tanımaz atını dörtnala sürdü; yolun ortasında buluştuk. Onun da benim gibi atının eyerinde demirler olduğunu fark ettim.

"Görüyorsunuz" dedi Kont Horace, beni nezaketle ve dudaklarında bir gülümsemeyle selamlarken, "birbirimizle görüşme arzumuz eşitmiş, baksanıza ikimiz de saatinden erken gelmişiz."

Ben de eğilerek selam verirken, "Bu şerefe nail olmak için bir gün bir gecede yüz fersah yol geldim, Mösyö kont" diye cevapladım; "gördüğünüz gibi istirahat de etmiyorum."

"Sizi buraya bunca hızla getiren nedenlerin benim duyamayacağım sırlar olmadığını varsayıyorum ve her ne kadar sizi tanımak ve elinizi sıkmak arzusu beni aynı mesafeyi daha da kısa bir zamanda katetmeye kolayca azmettirecek olsa da, sizin İngiltere'yi aynı sebepten terk ettiğinize inanacak kadar kendini beğenmiş değilim."

"Haklısınız da, Mösyö kont. Londra'dan ayrılıp Paris'e gelmeme daha kuvvetli sebepler, şerefimizin lekelenmesine neden olabilecek aile çıkarları neden oldu."

"Kullandığınız kelimeler" diyerek sürdürdü kont, gitgide daha acı bir hal alan yüz ifadesiyle yeniden eğilerek, "bu dönüşün Madam de Nerval'in size gönderdiği, içinde Matmazel Gabrielle'le benim evlilik projemizden bahsettiği mektuptan kaynaklanmadığını umduruyor bana."

"Yanılıyorsunuz Mösyö" diye yanıtladım ben de eğilerek; "çünkü ben yalnızca bu evliliğe karşı durmak için geldim; bu evlilik gerçekleşemez!"

Beti benzi atan kont, dudaklarını sıktı; ama çok geçmeden her zamanki sükûnetine geri döndü.

"Umarım bana verdiğiniz tuhaf cevapları soğukkanlılıkla dinlememi emreden duyguyu takdir edersiniz. Bu soğukkanlılık, Mösyö, sizinle dünür olmaya dair arzumun bir kanıtı; ve bu arzu öyle ki soruşturmayı sonuna kadar ketum bir şekilde sürdürebilirim. Körü körüne duyduğunuz, bu kadar açıkyüreklilikle ifade ettiğiniz bu antipatiye beni neden layık gördüğünüze dair nedenleri bana açıklama şerefini gösterir misiniz? İsterseniz yan yana yürüyerek sohbetimize devam edelim."

Atımı onunkine uydurdum ve yolda gezintiye çıkmış iki arkadaş gibi ilerledik.

"Sizi dinliyorum Mösyö" dedi kont.

"Öncelikle, sizinle ilgili görüşüme dair yargınızı düzeltmeme izin verin Mösyö kont" diye cevapladım: "bu kör bir antipati değil, dayanaklı bir küçümseme."

Kont, üzengilerinin üstünde sabrının sonuna varmış bir adam gibi doğruldu; sonra elini alnına götürdü ve içinde en ufak bir değişimi seçmenin zor olduğu bir sesle konuştu:

"Böyle duyguları, onları uyandıran adamı tamamıyla tanıdıktan sonra ancak benimsemek gerekir, aksi

durumda bu duyguları göstermek oldukça tehlikelidir, Mösyö."

"Peki sizi tamamıyla tanımadığımı kim söyledi Mösyö?" diye karşılık verdim dik dik yüzüne bakarak.

"Fakat eğer hafızam beni yanıltmıyorsa sizinle ilk defa dün karşılaştım" diye sürdürdü kont.

"Ne var ki kader, daha doğrusu taşra bizi daha önce birbirimize yaklaştırdı; hoş bir geceydi, siz beni görmediniz."

"Hafızama yardım edin" dedi kont; "bilmecelerle aram iyi değildir."

"27 Eylül'ü 28'ine bağlayan gece Grand-Pré manastırı harabelerindeydim."

Kont irkilip elini demir seleye koydu: ben de aynı hareketi yaptım; bunu gördü.

"Eee?" diye sordu derhal kendini toparlayarak.

"Ee'si şu. Yeraltından çıktığınızı, bir anahtarı toprağa gömdüğünüzü gördüm."

"Bu keşiften sonra ne karara vardınız peki?"

"Gabrielle de Nerval hanımı da, Pauline de Meulien'i öldürmeye teşebbüs ettiğiniz gibi katletmenize göz yummamaya karar verdim."

Kont atını durdurup benim bir an bile elden bırakmadığım o şeytani soğukkanlılığı bu defalığına unutarak,

"Pauline ölmedi mi?" diye bağırdı.

"Hayır Mösyö, Pauline ölmedi" diye karşılık verdim ben de durarak; "Pauline yaşıyor, ona yazdığınız mektuba rağmen, ona verdiğiniz zehre rağmen, üstüne kapattığınız ve benim toprağa gömdüğünüzü gördüğüm anahtarla açtığım üç kapıya rağmen yaşıyor. Şimdi anlıyor musunuz?"

"Gayet tabii Mösyö" diye sürdürdü kont, bir eli demir selede saklı halde; "ama benim anlamadığım şey şu; bunca

sırra ve bu kanıtlara sahip olmanıza rağmen neden beni açık yüreklilikle ele vermediğiniz."

"Ben kutsal bir yemin ettim Mösyö ve sizi dürüst bir adam yerine koyup düelloda öldürmek zorundayım. Bu yüzden tabancalarınızı orada bırakın yoksa beni böyle öldürerek işinizi mahvedebilirsiniz."

"Haklısınız" diye cevapladı kont selesini ilikleyip atını sürerek. "Ne zaman karşı karşıya geliyoruz?"

"Yarın sabah, isterseniz" dedim kendi atımın yularını salarak.

"Elbette. Nerede?"

"Versailles'da, eğer hoşunuza giderse."

"Peki. Saat dokuzda şahitlerimle birlikte İsviçrelilerin su deposunda sizi bekliyor olacağım."

"Max ve Henri beyler, değil mi?..."

"Onlarla bir sorununuz mu var?"

"Şöyle ki, bir katille dövüşmek istiyorum ama iki suç ortağını da emir eri gibi yanında bulundurmasını istemiyorum. Eğer müsaade ederseniz, olay başka türlü gerçekleşek."

"Şartlarınızı sayın Mösyö" dedi kont, dudaklarını kanatıncaya kadar ısırarak.

"Buluşmamız herkesten gizli olması gerektiği için sonucu ne olursa olsun ikimiz de şahitlerimizi Versailles garnizonu subaylarından seçeceğiz, onlar için birer yabancı olacağız; düellonun sebebini bilmeyecekler ve yalnızca olası bir cinayet suçlamasını engellemek için katılacaklar. Sizin için uygun mudur?"

"Mükemmel, Mösyö. Şimdi, silahlarınız?"

"Şimdi, Mösyö, kılıçla birbirimizde zayıf ve bayağı bir sıyrık açabiliriz ve bu da dövüşe devam etmemizi engelleyebileceğinden, tabanca bana daha uygun görünüyor. Siz kendi kutunuzu getirin, ben de kendiminkini."

"Ama" diye yanıtladı kont, "ikimizin de silahları yanında, bütün şartlar belirlendi: bugünden halledebileceğimiz işi neden yarına bırakalım?"

"Bu süre bana bazı hazırlıklar yapmam için gerekiyor da ondan. Size saygımdan izninizi rica ediyorum. Sizi kaygılandıran korkuya gelince, tamamen sakin olun, bir yemin verdiğimi tekrar edeyim."

"Bu kadar yeter Mösyö" dedi kont eğilerek: "yarın saat dokuzda."

"Yarın saat dokuzda."

Son bir defa birbirimizi selamladık ve dörtnala birbirimizden uzaklaştık, ikimiz de yolun iki ayrı ucuna çıktık.

Aslında konttan istediğim süre, işlerimi hale yola koymama ancak yetecekti; eve döner dönmez kendimi odama kapattım.

Giriştiğim bu düelloyu kazanma şansının tesadüfi olduğunu kendimden gizlemiyordum; kontun soğukkanlılığının ve ustalığının farkındaydım, dolayısıyla öldürülebilirdim; o durumda Pauline'in konumunu garantiye almalıydım.

Alfred, "Her ne kadar sana az önce anlattığım her şeyde adını bir kere dahi telaffuz etmemiş olmasam da" diye sürdürdü mektubunu, "Pauline'in hatırasının düşüncelerimden bir an bile uzaklaşmadığını sana söylememe gerek yok. Kız kardeşimle annemi görünce içimde uyanan duygular, ona karşı beslediklerimin yanına, onlara zarar vermeden yerleşmişti; ve kalemi elime aldığımda belki ona son kez yazdığımı düşünürken beni ele geçiren acı verici duygudan onu ne kadar sevdiğimi anladım."

Mektubu bitirince yanına 10.000 franklık bir gelir kontratı iliştirdim, hepsini bir zarfın içine koyup üstüne Doktor Sercey, Grosvernor Square, Londra adresini yazdım.

Günün geri kalanıyla gecenin bir kısmı buna benzer hazırlıklarla geçti; saat sabahın ikisinde, hizmetçime beni sabah altıda uyandırmasını tembih ederek yattım.

Hizmetçim talimatlara harfiyen uydu; sözüne güvenebileceğimi bildiğim bir adamdı, Alman dramalarında gördüğümüz, babadan oğula geçen, bana da babamdan miras kalan yaşlı uşaklardan biriydi. Doktorun adresine yazdığım mektubu ona emanet ettim, ben ölecek olursam mektubu Londra'ya bizzat kendisinin götürmesini emrettim. Böyle bir durumda yapacağı yol masrafı için iki yüz louis bıraktım; aksi halde, ikramiye olarak onda kalacaktı. Ona ayrıca anneme son vedamı içeren mektubu sakladığım çekmeceyi gösterdim, eğer sonum kaçınılmaz olursa anneme iletmesi için; üstelik bir at arabasını benim için akşam saat beşe kadar hazır bekletecekti ve saat beşte geri dönmemişsem Versailles'a gidip durumumu öğrenmesi gerekiyordu. Bu önlemleri almış halde atıma bindim; saat dokuza çeyrek kala iki şahidimle randevuma gitmiştim; önceden kararlaştırdığımız gibi, şahitlerim bana tamamen yabancı iki süvari subaydı ve buna rağmen onlardan istediğim görevi yerine getirmekte bir an olsun tereddüt etmediler. Şerefli bir ailenin namusunun söz konusu olduğunu bilmek, işi sorgusuz sualsiz kabul etmelerine yetti. Dünyada bütün erkekler içinde, duruma göre hem en boşboğaz hem de en ketum olabilenler bir tek Fransızlardır.

Daha hepi topu beş dakika beklemiştik ki kont adamlarıyla çıkıp geldi; uygun yeri aramaya koyulduk ve bu tarz mekân keşfetmeye alışkın olan şahitlerimiz sayesinde çok geçmeden bulduk. Mekâna varınca bu beylere koşullarımızı bildirip silahları kontrol etmelerini rica ettik; kontun Lepage tabancaları, benim de Devismes

tabancalarım vardı; hepsi çifte tetikli ve aynı kalibrede, aslında bütün düello tabancalarının olduğu gibiydi.

Kont o zaman cesareti ve nezaketiyle ilgili şanına ters düşecek bir şey yapmadı; bana bütün avantajları vermeyi teklif etti ama ben reddettim. Dolayısıyla ateş etme yeriyle sırasını kurayla belirlemeye karar verdik; mesafe ise yirmi adım olarak kararlaştırıldı; ilk iki ateşten hiçbirinin ölümcül olmaması halinde aynı koşullarda mücadeleye devam edebilelim diye limit ikimiz için de dolu ikinci bir tabanca olarak belirlendi.

Kura iki keresinde de konttan yana sonuçlandı: önce yer seçimini kazandı, sonra ateş etme önceliğini: kendi iradesiyle en dezavantajlı konumu seçerek hemen güneşin karşısına geçti: bunu ona söyledim ama şans ona tercih avantajını verdiğine göre, seçtiği tarafta kalmayı arzuladığını söyledi: ben de gidip uygun uzaklıktaki yerimi aldım.

Şahitler silahlarımızla ilgilendi, o arada kontu incelemeye zamanım oldu ve doğruya doğru, gayet cesur bir adamın soğukkanlı ve sakin tavrını sürekli korudu kont: usulsüz ne tek bir harekette bulundu ne de bir kelime çıktı ağzından. Az sonra şahitler yanımıza yaklaştı, ikimize de birer tabanca sunup ayaklarımızın ucuna bıraktılar ve çekildiler. O zaman kont bana ilk ateşi benim etmem konusundaki davetini ikinci kez tekrarladı: ikinci kez reddettim. İkimiz de şahitlerimize doğru eğilerek onları selamladık; sonra mümkün olduğunca kenara çekilip namlusu göğsüme, kolumla omzum arasındaki boşluğa denk gelen tabancamın dipçiğiyle yüzümün alt kısmını kapatarak mermiyi karşılamaya hazırlandım. Tam bu önlemi almıştım ki şahitlerimiz de bizi selamladılar ve aralarındaki en yaşlısı şöyle diyerek başlama sinyalini verdi:

"Buyrun beyler."

Alevin parladığını gördüğüm an kontun tabancasının sesini duydum ve göğsümle kolumda çifte bir sarsıntı hissettim: mermi, tabancanın namlusuyla buluşmuş ve falso yaparak omzumu delmişti. Kont yere düşmediğimi görünce şaşırmış gibiydi.

"Yaralandınız mı?" dedi bir adım öne çıkarak.

"Önemli bir şey değil" diye cevaplayarak silahımı sol elime aldım. "Sıra bende Mösyö."

Kont, dolu tabancayı yere attı, ötekini alıp tekrar yerine geçti.

Yavaşça ve soğukkanlılıkla hedef alarak ateş ettim. Önce isabet ettiremediğimi sandım, çünkü kont kımıltısız, öylece kaldı, ikinci tabancasını kaldırdı; ama namlu benim göz hizama yükselmeden önce kasılarak titremeye başladı; silahı elinden bıraktı, konuşmaya yeltendi, ağzından kan fışkırdı ve kaskatı yere yığıldı: attığım mermi göğsünü delip geçmişti. Şahitler önce kontun, sonra benim yanıma geldiler. İçlerinde bir cerrah binbaşı vardı: ondan rakibimle ilgilenmesini istedim, benden daha ağır yaralı olduğunu düşünüyordum.

"Buna gerek yok" diye yanıtladı başını iki yana sallayarak, "onun kimsenin bakımına ihtiyacı yok artık."

"Düelloyu ben mi kazandım beyler?" diye sordum.

Kabul niyetine başlarını eğdiler.

"Peki doktor" dedim kıyafetimi çıkarırken, "bu sıyrığın üstüne yalnızca kanı durdurmak için hafif bir şey sürme lütfunda bulunur musunuz, çünkü hemen yola çıkmam gerekiyor." Cerrah bana yaptığı pansumanı bitirirken subayların en yaşlısı bana şöyle dedi:

"Bu arada arkadaşınızın cesedini nereye götürmek gerekiyor?"

"Rue de Bourbon 16 numara, Mösyö de Beuzeval'in konağına" dedim, bu cesur adamın saflığına ister istemez gülümseyerek. Bu sözleri söylediğim sırada, bir süvari erin kontunkiyle birlikte tuttuğu atıma atladım, beylere iyi ve sadık yardımları için son bir defa teşekkür ederek onları elimle selamladım ve Paris'e doğru dörtnala yola çıktım.

Tam zamanında eve varmıştım; annem kahvaltıya inmediğimi görünce odama çıkmış, çalışma masamın çekmecelerinin birinde ona yazdığım mektubu bulmuştu ve perişan bir haldeydi.

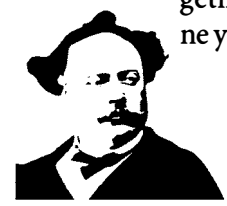
Mektubu elinden çekip, Pauline'e yazdığım mektupla birlikte ateşe attım; sonra onu az kalsın bir daha görmeyeceğim ve bir daha ne zaman göreceğimi bilmediğim bir anneyi öper gibi öptüm.

on altı

Alfred sürdürdü: Az önce sana anlattığım bu sahneden sekiz gün sonra, Piccadilly'deki küçük evimizde, çay masasının iki kenarına oturmuş kahvaltı ediyorduk, Pauline de bir yandan bir İngiliz gazetesi okuyordu, bir anda sararıp soldu, gazeteyi elinden düşürdü, çığlık atıp bayıldı. Deli gibi zili çaldım, hizmetçi kızlar koşa koşa geldi; Pauline'i odasına çıkarttık, onlar kıyafetlerini çıkarırken ben de doktor çağırmak ve gazetede neyi görüp bayıldığını öğrenmek için aşağıya indim. Gazeteyi açar açmaz Fransız gazetesinden tercüme edilmiş satırlar çarptı gözüme:

"Az önce Versailles'da gerçekleşmiş, meçhul nedenleri şiddetli bir nefrete bağlı gözüken bir düellonun en kendine has ve en gizemli ayrıntılarını haber aldık.

"Evvelsi gün, 5 Ağustos 1883 sabahı, Paris aristokrasisine ait görünen iki genç adam, ikisi de ayrı ayrı at üstünde, yanlarında uşakları olmaksızın şehrimize geldiler. Biri Royale Sokağı'ndaki kışlaya, diğeri la Régence kafesine gitti; orada iki subaydan sahada onlara eşlik etmelerini rica ettiler. Rakiplerden her biri kendi silahlarını getirmişti; karşılaşmanın şartları belirlenmişti ve birbirine yirmi adım uzaklıktaki rakipler birbirlerine ateş ettiler;

ikisinden biri oracıkta öldü, ismini bilmediğimiz diğeri ise rakibinin attığı mermi ile omzundan ciddi şekilde yaralanmış olmasına rağmen derhal Paris'e döndü.

"Merhumun adı Kont Horace de Beuzeval; rakibinin adıysa meçhul."

Pauline bu yazıyı okumuştu ve yazının onun üstünde yarattığı etki, herhangi bir önlemin onu bu habere hazırlayabileceğinden daha büyüktü. Döndüğümden beri onun önünde kocasının adını ağzıma almamıştım; dahası da vardı, her ne kadar onu serbest kılan bu ölümü, nedenini açıklamaksızın günün birinde ona anlatmak istesem de, henüz nasıl söyleyeceğime karar vermemiştim; hem de onun gibi sağlığı zaten pamuk ipliğine bağlı birine herhangi bir kadından çok daha fazla sakınılması gereken bir haberi, gazeteler benden önce davranıp gayet vahşi ve kaba bir biçimde bildirmişlerdi.

Tam o anda doktor içeri girdi; şiddetli bir duygunun Pauline'i yeni bir krize sürüklediğini söyledim. Birlikte onun yanına çıktık; yüzüne su vurmamıza, ona soluttuğumuz tuzlara rağmen hâlâ baygındı. Doktor onun kanını almaktan bahsetti ve bu işlemin hazırlıklarına başladı; o an cesaretimi kaybettim ve genç kız gibi titreyerek kendimi bahçeye attım.

Orada yaklaşık yarım saat öyle, başım ellerimin arasında, alnım beynimde çarpışan bin bir düşünceyle karışmış halde durdum. Bütün bu olup bitenlerde konta karşı duyduğum nefretle kız kardeşime duyduğum sevgiyi takip etmiştim farkında olmadan; bu adamdan Pauline'le evlenip bütün mutluluğumu elimden aldığı günden beri nefret ediyordum, ayrıca kişisel intikam ihtiyacı, bana verdiği duygusal zarara karşılık ona fiziksel acı verme

arzusu beni ele geçirmişti; ya öldüreyim ya da öldürüleyim istemiştim o kadar. Şimdi bu iş hallolduğuna göre bütün sonuçların gerçekleşmesini izliyordum.

Biri omzuma dokundu, doktordu. Ellerimi birleştirerek:

"Pauline!" diye bağırdım.

"Kendine geldi..."

Ona koşmak için kalktım, doktor beni durdurdu.

"Dinleyin" diye sürdürdü: "başına gelen kaza ciddi; her şeyden önce dinlenmeye ihtiyacı var... Şu anda odasına girmeyin."

"Peki neden?" diye sordum.

"Çünkü yoğun bir duygu yaşamaması önemli. Onunla ilişkinizi hiç sormadım; sizden bana sırrınızı açmanızı istemiyorum; ona kız kardeşim diyorsunuz: onun ağabeyi misiniz değil misiniz? Kişisel olarak beni ilgilendirmiyor ama bir doktor olarak benim için çok önemli. Sizin varlığınız, hatta sesiniz bile Pauline'in üstünde gözle görülür bir etki bırakıyor... Bunu hep fark ettim, az önce de, elini tutarken sırf sizin isminizi duyması bile nabzını bariz biçimde hızlandırdı. Bugün dairesine başkalarının girmesini yasakladım, yalnızca ben ve hizmetçiler girebiliriz; benim emrime karşı gelmeyin."

"Tehlikeli mi yani?" diye bağırdım.

"Onunki gibi sarsılmış bir bünye için her şey tehlikeli: bu kadına geçmişi unutturabilecek bir iksir verebilseydim keşke; onu için için yiyip bitiren bir hatıra, bir acı, bir pişmanlık var."

"Evet, evet" diye cevap verdim, "sizden gizlimiz saklımız yok, bilimin gözleriyle de her şeyi gördünüz zaten... Hayır, benim kız kardeşim değil, hayır, eşim de değil, hayır, metresim de değil: o melek gibi, her şeyden öte

sevdiğim, ne var ki mutlu edemediğim, bekâret ve şehitlik tacıyla kollarımın arasında can verecek bir varlık!... Ne isterseniz yaparım doktor, siz izin verene karar odasına girmem, çocuk gibi emrinizden çıkmam; ama sizi bir daha ne zaman göreceğim?"

"Gün içinde tekrar gelirim..."

"Peki ben, ben ne yapacağım yarabbim?.."

"Haydi bakalım, kolay gelsin!... Metin olun!..."

"Onu ne kadar sevdiğimi bir bilseniz.."

Doktor elimi sıktı, onu kapıya kadar geçirdim; sonra beni bıraktığı yerde öyle kalakaldım. Nihayet o mahmurluktan sıyrıldım; ayaklarım merdiveni kendiliğinden çıktı; kapısına yaklaştım, girmeye cesaret edemeden dinledim. Önce Pauline'in uyuduğunu sandım; ama çok geçmeden kulağıma boğuk boğuk hıçkırıklar geldi; elimi anahtarın üstüne koydum. O zaman doktora verdiğim sözü hatırladım ve sözümü bozmamak için evden dışarı attım kendimi; ilk gelen arabaya atladım, Regent's Park'a gittim.

Gezintiye çıkmış insanların, ağaçların ve heykellerin arasında deli divane iki saat dolaştım; sonra geri döndüm. Koşarak evden çıkan uşakla kapıda karşılaştım; doktoru aramaya gidiyordu; Pauline yine bir sinir krizi geçirmiş, sonra da kendinden geçmişti. Bu sefer dayanamadım, odasına daldım, dizlerimin üstüne oturdum ve elini yorganın altından çıkarıp tuttum; varlığımı fark etmemiş gibiydi; kesik kesik, sığ soluk alıp veriyordu, gözleri kapalıydı, anlamsız birkaç söz sayıkladı. Doktor geldi.

"Sözünüzü tutmamışsınız" dedi.

"Ne fayda! Beni tanımadı bile!" diye yanıtladım.

Gelgelelim, sesimi duyunca elinin titrediğini hissettim. Yerimi doktora bıraktım, yatağa yanaştı, hastanın nabzına baktı ve tekrar kan alması gerektiğini açıkladı. Ne var ki, kanının alınmasına rağmen rahatsızlığı giderek arttı; doktor, havale geçirdiğini açıkladı akşam. Pauline sekiz gün sekiz gece boyunca bu korkunç hezeyanı çekti, kimseyi tanımadı, sürekli tehdit altında olduğunu sanıp habire yardım istedi; sonra hastalık şiddetini kaybetmeye başladı, bu manasız coşkunluğu aşırı bir zayıflık, sonsuz bir bitkinlik takip etti. Sonunda, dokuzuncu günün sabahında biraz daha sakince bir uykunun ardından gözlerini yeniden açınca beni tanıdı ve adımı söyledi. On an benim içimde olup bitenleri tarif etmem imkânsız; dizlerimin üstüne çöktüm, başımı yatağına dayadım ve çocuk gibi ağlamaya başladım. O anda içeri doktor girdi ve Pauline'in duygu durumundan endişe ederek benim çıkmamı istedi; direnmek istedim, ama Pauline elimi sıktı, yumuşak bir sesle bana:

"Gidin!..." dedi.

Söz dinledim. Sekiz gün sekiz gecedir uyumamıştım, yattım ve iyi durumunu görünce rahatlamış olarak neredeyse onun kadar ihtiyaç duyduğum bir uykuya daldım.

Sahiden de, iltihaplı hastalık yavaş yavaş yok oldu ve üç haftanın sonunda Pauline'de yalnızca biraz halsizlik kalmıştı; ama bu zaman boyunca bir yıl önce onu tehdit eden kronik hastalığı ilerlemişti. Doktor ona daha önce iyi gelen ilacı önerdi, ben de yılın bu son güzel günlerinden faydalanıp onunla İsviçre'yi baştan uca gezip kışı geçirmeyi planladığım Napoli'ye gitmeye karar verdim. Pauline'i bu projemden haberdar ettim: bu kafa dağıtıcı geziye bağladığım umuda hüzünlü bir biçimde gülüm-

sedi o; sonra, bir çocuğun boyun eğmesi gibi, her şeye razı oldu. Sonuç olarak, eylül başına doğru Ostende'ye yola çıktık: la Flandre'ı geçtik, Rhin boyunca Basel'a kadar çıktık; Bienne ve Neuchâtel göllerini ziyaret ettik, birkaç gün Cenevre'de durduk; nihayet Oberland'i geçip Brunig'i aştık ve seninle Quatre-Cantons gölü kenarındaki Fluélen'de karşılaştığımızda Altorf'u ziyaretten geliyorduk.

Şimdi neden seni bekleyemediğimizi anlıyorsundur: Pauline sandalımızdan faydalanma niyetini görünce bana senin adını sormuş ve seninle ya Madam Kontes M..'in ya da Prenses Bel'in evinde birkaç kere karşılaştığını hatırlamıştı...

Sırf sizi karşısında bulma düşüncesiyle yüzü öyle bir dehşete büründü ki korktum ve kayıkçılarıma kürekleri-ne asılıp oradan uzaklaşmalarını emrettim, bu yaptığımı görünce muhtemelen ne kadar kaba olduğumu düşünmüşsündür.

Pauline kayığın dibine yattı, yanına oturdum ve başını dizlerime dayadı. Daha iki sene önce böyle ıstırap içinde ve yine bana yaslanarak Fransa'yı terk etmişti. O zamandan beri sözümü tutmuştum: ona bir ağabey gibi göz kulak olmuştum, ona kız kardeşim gibi saygı duymuştum; bütün derdim tasam ya onu bir acıdan kurtarmak ya da ona mutluluk vermekten ibaret olmuştu; ruhumun bütün arzuları günün birinde beni sevmesi umudu etrafında dönüyordu. İki kişi uzun süre birbirine yakın yaşadığı zaman ikisinin de aklına aynı anda bazı fikirler geliyordu. Gözlerinin nemlendiğini gördüm, iç geçirdi ve elimi iki elinin arasında tutarak:

"Ne kadar iyisiniz!" dedi.

Tam da aklımdan geçen şeye cevap verdiğini hissedince ürperdim.

"Yapmam gerekeni yaptığımı düşünüyor musunuz?" diye sordum.

"Ah! Benim için çocukluğumdaki koruyucu meleğim oldunuz; o melek bir anda havalanmıştı ve Tanrı onu bana bir ağabey görünümünde geri verdi!"

"Eh! Bu adanmışlığa karşılık benim için hiçbir şey yapamaz mısınız?"

"Heyhat! Şimdi sizin mutluluğunuz için ne yapabilirim?" dedi Pauline; "sizi sevmek mi?... Alfred, bu gölün önünde, bu dağların, bu gökyüzünün, bu yüce doğanın, onları yaratan Tanrı'nın önünde, evet, Alfred, sizi seviyorum! Bununla size yeni bir şey söylemiyorum."

"Ah! Evet, evet, biliyorum" diye yanıtladım; "ama beni sevmek yetmez, hayatınızın benimkine çözülmez bağlarla bağlı olması gerek; bir lütuf gibi elde ettiğim bu güvencenin benim için bir hak olması gerek."

Hüzünlü biçimde gülümsedi.

"Neden böyle gülümsüyorsunuz?" diye sordum.

"Siz her zaman yeryüzündeki geleceği görüyorsunuz, bense gökyüzünü."

"Yine mi?..." dedim.

"Hayallere kapılmayalım Alfred" dedi: "acıları zor ve onulmaz yapan hayallerdir. Ben hayallere tutunsaydım, sizce anneme hayatta olduğumu söylemez miydim? Ama o zaman annemi ve sizi ikinci bir kere terk etmem gerekirdi, bu da çok fazla olurdu. Önceden kendime öyle acıyordum ki kendimi büyük bir acıdan kurtarmak için büyük bir mutluluktan mahrum bıraktım."

Dua edermiş gibi yaptım.

"Sizi seviyorum, Alfred!" diye tekrarladı, "ağzımdan başka söz çıkmayana kadar size tekrarlayacağım bu kelimeyi; benden başka bir şey istemeyin ve bu dünyadan pişmanlık içinde ayrılmamamı sağlayın..."

Böyle bir kanaat karşısında ne söyleyebilir, ne yapabilirdim? Pauline'i kollarıma alıp onunla Tanrı'nın bize bahşedebileceği mutluluğa, kaderin bize reva gördüğü acıya ağlasa mıydım? Birkaç gün Lucerne'de kaldık, sonra Zürih'e doğru yola çıktık; göl kıyısından inip Pfeffers'a vardık. Orada bir-iki hafta durmayı planlıyorduk; termal suların Pauline'e iyi gelmesini umuyordum. Bu umutla bereketli kaynağı ziyarete gittik. Geri dönerken bu karanlık yeraltında, bu dar köprünün üstünde seninle karşılaştık: Pauline neredeyse bana dokunuyordu ve bu yeni karşılaşma onda öyle bir duygu uyandırdı ki derhal gitmek istedi. Israr etmeye cesaret edemedim ve vakit geçirmeden Constance'ın yolunu tuttuk.

Benim için artık şüpheye mahal yoktu, Pauline gözle görülür bir şekilde güçten düşüyordu. Umarım sevdiğin bir yüreğin elinin altında yavaş yavaş yaşamayı bıraktığını; her gün nabzında birkaç ateşli çarpıntı daha olduğunu görmezsin; aşkla ıstırabın birleştiği bir hisle tapındığın bu bedeni göğsüne her bastırdığında kendi kendine Tanrı'nın bu yaşayan, düşünen, seven kulunun bir hafta, on beş gün, bir ay sonra sessiz ve aşksız soğuk bir cesetten ibaret olacağını düşünmezsin; bu korkunç işkenceyi umarım hiç yaşamamışsındır, hiç yaşamazsın!

Pauline'e gelince, ayrılık vaktimiz yaklaştıkça zihninin ve ruhunun hazinelerini bu son anlar için topluyor gibiydi. Aşkım hayatının bu alacakaranlığını şiirselleştiyordur kesin; ama Pfeffers'de karşılaştığımız anla bir hanın tera-

sının yukarısından Maggiore Gölü'nün kenarında o portakal çiçeği buketini arabamıza düşürdüğün an arasında geçen bu son ay, hep düşüncelerimde olacak; tıpkı peygamberlerin, onlara Tanrı'nın buyruğunu getiren meleklerin göründüğü anı unutmaması gibi.

Böylece Arona'ya ulaştık. Orada, Pauline her ne kadar yorgun olsa da, İtalya'dan gelen esintilerle öylesine yeniden doğuyor gibiydi ki bir geceliğine orada konakladık; çünkü şimdi bütün umudum Napoli'ye varmaktı. Ne var ki ertesi gün o kadar ıstırap içindeydi ki kalkabildiğinde epey geç olmuştu, biz de yolumuza arabayla devam etmek yerine Sesto Calende'ye gitmek için bir gemiye bindik. Gemi akşamüzeri saat beşe doğru yola çıktı. İstikametimize yaklaştıkça ılık ve altınımsı son güneş ışınlarının altında, tepelerin ayağına uzanmış küçük şehri ve tepelerinde lezzetli portakal, mersin ve zakkum bahçelerini görüyorduk. Pauline, düşüncelerinin biraz daha az üzgün olduğuna dair bana umut veren bir hayranlıkla bakıyordu tüm bunlara.

"Sizce de bu enfes ülkede yaşamak güzel olmaz mıydı?" diye sordum.

"Hayır" diye yanıtladı: "bence burada ölmek daha az acı verir. Her zaman böyle güzel kokulu, hoş bir bahçenin ortasında, çalılarla, çiçeklerle çevrili bir mezar hayal ettim. Bizim ülkemizde sevdiklerimizin ebedi istirahatgâhıyla pek ilgilenilmiyor: yataklarını bir günlüğüne süslüyor, ebedi mekânlarını unutuyoruz!... Eğer sizden önce ölürsem Alfred" diye sürdürdü gülümseyerek, bir anlık sessizlikten sonra ekledi: "ve eğer bana hayattayken gösterdiğiniz ihtimamı ölümümde de sürdürecek kadar yüce gönüllü olursanız, bu dediğimi hatırlamanızı isterim."

Onu kollarımın arasına alıp kalbime doğru bastırarak, "Ah! Pauline! Pauline!" diye bağırdım, "bana böyle şeyler söylemeyin, beni öldürüyorsunuz!"

"Peki o zaman! Hayır, ama size bunu bir kereliğine söylemek istedim arkadaşım, çünkü bir kere bile söylesem asla unutmayacağınızı biliyorum. Yok, haklısınız, bundan bahsetmeyelim artık... Ayrıca, kendimi iyi hissediyorum; Napoli bana iyi gelecek. Uzun zamandır Napoli'yi görmek istiyordum..."

"Evet" diyerek sözünü kestim, "evet, yakında orada olacağız. Bu kış Sorrente ya da Resina'da kendimize küçük bir ev tutarız; siz kışı orada, hiç kaybolmayan güneşte ısınarak geçirirsiniz; sonra ilkbaharda bütün doğayla birlikte hayata dönersiniz... Neyiniz var, Tanrım?..."

Pauline kasılıp elini göğsüne götürerek, "Ah! Acı içindeyim!" dedi. "Görüyorsunuz Alfred; ölüm, hayallerimizi bile kıskanıyor ve bizi onlardan sıyırmak için bana acı gönderiyor!..."

Kıyıya yanaşıncaya kadar sus pus durduk. Pauline yürümek istedi; ama o kadar güçsüzdü ki dizleri bükülüverdi. Hava kararmaya başlamıştı; onu kucağıma alıp otele kadar taşıdım.

Kendime onunkine yakın bir oda tuttum. Uzun zamandır aramızda yaşadığımız o azizlere özgü, kardeşçe ve kutsal duygu sayesinde gözlerimin önünde annesinin önündeymiş gibi uyuyakalıyordu. Sonra onun daha önce hiç görmediğim kadar acı içinde olduğunu görünce ertesi gün yolumuza devam etme konusunda umutsuzluğa düşerek arabamla Milano'ya gidip doktor Scarpa'yı Sesto'ya getirmesi için birini gönderdim.

Tekrar Pauline'in yanına çıktım: yatıyordu; başucuna oturdum. Sanki benden bir şey isteyecekti de sormaya cesaret edemiyordu. Yirminci defa, yüzünde olağanüstü bir şüphe ifadesiyle bana bakışını yakaladım.

"Ne istiyorsunuz?" dedim; "beni sorgulamayı arzuluyorsunuz ama buna cesaret edemiyorsunuz. Birkaç defa bana böyle baktığınızı gördüm: ben sizin dostunuz, sizin ağabeyiniz değil miyim?"

"Ah! Çok daha fazlasısınız ve kim olduğunuzu tarif edecek bir isim yok. Evet, evet, içimi bir şüphe kemiriyor, berbat bir şüphe! Daha sonra açıklayacağım... bana yalan söylemeyi göze alamayacağınız bir anda; ama vakti henüz gelmedi. Sizi mümkün olduğunca çok görebilmek için bakıyorum... Size bakıyorum, çünkü sizi seviyorum!..."

Başını alıp omzuma yasladım. Yaklaşık bir saat böyle durduk, hızlı hızlı nefesinin yanağımı nemlendirdiğini ve kalbinin göğsümün üstünde çarptığını hissettim. Sonunda bana kendini daha iyi hissettiğini söyleyerek kendimi geri çekmemi istedi. Sözünü dinleyip kalktım ve her zamanki gibi ağzımı alnına yaklaştırıyordum ki kollarını boynuma doladı ve dudaklarını benimkilere yapıştırarak öpücüğünün içinden:

"Seni seviyorum!" diye mırıldandı ve başı yeniden yatağa düştü.

Onu kollarıma almak istedim; ama beni usulca itti ve gözlerini açmadan:

"Beni bırak, Alfred'im" dedi; "seni seviyorum!... ben iyiyim... mutluyum!..."

Odadan çıktım; o ateşli öpücüğün beni içine aldığı coşkunluk halindeyken orada daha fazla kalamazdım. Odama döndüm; en ufak bir gürültüde Pauline'e koşabil-

mek için aramızdaki kapıyı aralık bıraktım; sonra yatmak yerine kıyafetlerimi çıkarmakla yetindim ve biraz serinlik girsin diye pencereyi açtım.

Odamın balkonu Sesto'ya yaklaşırken gölden gördüğümüz büyülü bahçelere bakıyordu. Limon ağaçları ve zakkum öbeklerinin ortasında kaidelerinin üstünde yükselen birkaç heykel, ay ışığında beyaz gölgeler gibi birbirinden ayrılıyordu. Gözlerimi onlardan birine sabitleyeceğim yerde, görüşüm bulanıklaştı, heykelin canlanıp bana eliyle toprağı gösterdiğini görür gibi oldum. Az sonra bu yanılsama öyle büyüdü ki bana seslendiğini duyuyorum sandım; iki elimi alnıma götürdüm, çünkü aklımı kaybettiğimi düşündüm. Adımın daha ağlamaklı bir sesle ikinci defa anılması beni irkiltti ve odaya girip kulak kesildim; ismim üçüncü defa ama bu sefer biraz daha zayıfça kulaklarıma ulaştı. Ses bitişik odadan geliyordu, Pauline beni çağırıyordu, hemen odasına doğru fırladım.

Bizzat oydu... can veriyordu ve yalnız ölmek istemiyordu, benim cevap vermediğimi görünce yaşadığı onca ıstırabın içinde beni çağırmak için yatağından inmişti; parkenin üstünde diz çökmüştü... Ona doğru atıldım, onu kollarıma almak istedim ama benden isteyecek bir şeyi olduğunu işaret etti.

Sonra, konuşamadığı ve öleceğini hissettiği için gömleğimin yenini tuttu, elleriyle yırttı, üç ay önce Kont Horace'ın mermisinin açtığı ve yeni kapanmış yarayı ortaya çıkardı, parmağıyla yara izini göstererek bir çığlık attı, başı geriye düştü ve gözlerini kapadı.

Onu yatağına götürdüm ve son nefesini yakalayıp içimde saklamak için dudaklarımı onunkilere yapıştırmaya ancak zamanım oldu.

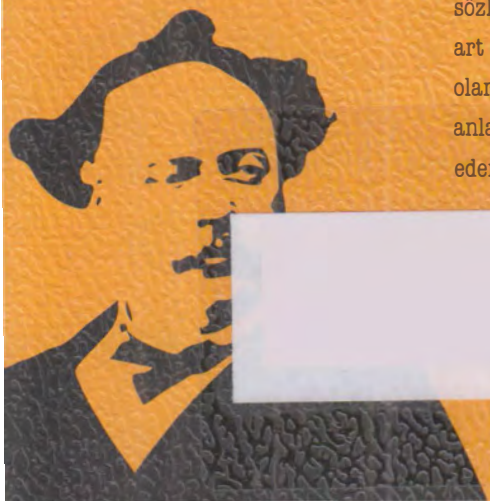
Pauline'in isteği yerine getirildi; göle bakan o bahçelerin birinde, portakal kokularının ortasında, mersinlerle zakkumların gölgesinde uyuyor.

"Biliyorum" dedim Alfred'e, "çünkü sen ayrıldıktan dört gün sonra ben Sesto'ya vardım ve altında kimin yattığını bilmeksizin, onun mezarında dua ettim."

1834 yılının sonlarına doğru bir Cumartesi akşamı Grisier'nin eskrim odasının bitişiğindeki küçük salonda toplanmıştık; kapı açılıp içeri Alfred de Nerval girdiğinde bir elimizde kılıç, ağzımızda puro, hocamızın ara ara destekleyici anekdotlarla bölünen bilge teorilerini dinliyorduk.

***

Pauline gizli çekmeceleri olan bir eserdir. Dumas onları açmak için 17. yüzyıldan beri rağbette olan "gömülü roman" tekniğinden faydalanır. Bu teknik, sırayla anlatıcı olan karakterler sayesinde birbirine bağlanan, art arda anlatılar sistemine dayanır. Romancı bu işleyişi seçerek gizemlerin ve anlatılan tecrübelerin çeşitliliğinin adım adım keşfini harekete geçirir, bunlar en sonunda bilgece bir yöntemle birleşir. Romanda giriş niteliğindeki "1834 yılının sonlarına doğru" sözleriyle bir âna yerleştirilmiş üç anlatı art arda sıralanır. Kendini yazar ve anlatıcı olarak tanıtan Alexandre Dumas çerçeve anlatıyı yürütür ve doğrudan okura hitap ederek onunla bir sohbet başlatır...

9 786053 143826